

NƏ QƏDƏR Kİ MÜSTƏQİL
AZƏRBAYCAN DÖVLƏTİ VAR,
AZƏRBAYCAN XALQI VAR,
HEYDƏR ƏLİYEV ÜRƏKLƏRDƏ
YAŞAYACAQDIR!

iki sahil

VAHİD AZƏRBAYCAN UĞRUNDA!

www.ikisahil.az / www.ikisahil.tv

GÜNDƏLİK İCTİMAİ-SİYASİ QƏZET

№ 76 (7331) / Şənbə, 27 aprel 2019-cu il

Prezident İlham Əliyev:

Azərbaycan dünyada ən çox islahat aparan on ölkə sirasındadır

Aprelin 26-da Pekində 2-ci "Bir kəmə, bir yol" Beynəlxalq Əməkdaşlıq Forumu işə başlayıb. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Forumda iştirak edir.

Bax: Səh. 2

Mehriban xanım Əliyeva:

Əgər sizin hansısa problemləriniz, xahişləriniz varsa, mən hər zaman kömək etməyə hazıram, hər zaman sizin yanınızdayam

Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva məcburi köçkünlərlə görüşüb

Mehriban Əliyeva:

İçərişəhərimiz gözəldir, bizim sərvətimizdir, bundan sonra biz onu qoruyub saxlayacağıq

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva "İçərişəhər" Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğunda görülən işlərlə tanış olub

Bax: səh. 7

Bax: səh. 8

Əli Həsənov:

Bu üsulla populyarlıq qazanmaq istəyənlər olan-qalan nüfuzlarını da itirirlər

Bax: səh. 16

Mir Cəlal Paşayev:

Üç zirvənin fəthi və ya işıqlı ömrün akkordları

Bax: səh. 11

Zərifə xanım Əliyevanın keçdiyi şərəfli həyat yolu kamillik və müdriklik məktəbidir

13

"Azəriqaz"da Ümumdünya Əməyin Mühafizəsi Günü münasibətilə yığıncaq

17

73 sərəncam, 2 min kilometr yeni avtomobil yolu...

32

İnsanın ən böyük məsuliyyəti elə onun özüdür

Prezident İlham Əliyev:

Azərbaycan dünyada ən çox islahat aparan on ölkə sırasındadır

AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEVİN ÇİNƏ İŞGÜZAR SƏFƏRİ

Pekində 2-ci "Bir kəmə, bir yol" Forumu işə başlayıb

PREZİDENT İLHAM ƏLİYEV FORUMDA ÇIXIŞ EDİB

Aprelin 26-da Pekində 2-ci "Bir kəmə, bir yol" Beynəlxalq Əməkdaşlıq Forumu işə başlayıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Forumda iştirak edir.

Forumda 37 dövlət və hökumət başçısı, beynəlxalq təşkilatların rəhbərləri iştirak edirlər. Builki Forumda Azərbaycan, Rusiya, Pakistan, Qazaxıstan, Avstriya, Belarus, Çexiya, Yunanistan, Macarıstan, İtaliya, Serbiya, Sinqapur, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri və digər ölkələrin liderləri qatılıblar. "Bir kəmə, bir

Beynəlxalq Əməkdaşlıq Forumunun açılış mərasimində çıxış edən Çin Xalq Respublikasının Sədri Si Cinpin bütün qonaqlara təşəkkürünü bildirdi. İlk forumdan sonra təşəbbüsü dəstəkləyən ölkələr arasında səmərəli əməkdaşlığın qurulduğunu deyən Çinin dövlət başçısı hazırda "Bir kəmə, bir yol" təşəbbüsünün 150 ölkə tərəfindən dəstəkləndiyini, bu sıraya bir sıra nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların da daxil olduğunu diqqətə çatdırdı. "Bu da göstərir ki, bizim təşəbbüs bütün dünyanı əhatə edir", - deyən Si Cinpin həmin təşəbbüsün dünyanın inkişafında yeni mərhələ olduğunu diqqətə çatdırdı. O, "Bir kəmə, bir yol" layihəsinin həm də ölkələr arasında ikitərəfli, üçtərəfli və çoxtərəfli əməkdaşlığı da əhatə etdiyini vurğuladı. Çin lideri iqtisadiyyata mənfi təsirlərini azaltdığını, bu layihənin beynəlxalq səviyyədə yüklərin daşınmasına və beləliklə də milli gəlirlərin artmasına, regional inkişafa ciddi təkan verdiyini bildirdi. Həmin layihənin həyatın bütün sahələrinə, xüsusilə də sosial məsələlərə inkişaf baxımından ciddi təsir göstərdiyini deyən Çinin dövlət başçısı mədəni-humanitar əlaqələrin genişlənməsində də yeni mərhələnin başladığını vurğuladı.

sonra Rusiya Prezidenti Vladimir Putin, Qazaxıstanın birinci Prezidenti Nursultan Nazarbayev, Misir Prezidenti Əbdülfəttah Sisi, Malayziyanın Baş naziri Mahathir Mohammad, Pakistanın Baş naziri İmran Xan, BMT-nin baş katibi Antonio Quterreş "Bir kəmə, bir yol" təşəbbüsünün əhəmiyyətindən danışdılar. Onlar bəşəriyyəti narahat edən məsələlərə diqqət çəkəndir, mövcud problemlərin həllində və dünya iqtisadiyyatının dinamik inkişafında bu layihənin böyük rol oynadığını bildirdilər. Bununla da forumun birinci hissəsi başa çatdı.

Forumun ikinci hissəsi dövlət başçıları səviyyəsində "Daha parlaq birgə gələcəyin qurulması" mövzusunda həsr olundu. Dövlətimizin başçısı yüksək səviyyəli bu görüşdə çıxış etdi.

Forumun ikinci hissəsi dövlət başçıları səviyyəsində "Daha parlaq birgə gələcəyin qurulması" mövzusunda həsr olundu.

Dövlətimizin başçısı yüksək səviyyəli bu görüşdə çıxış etdi.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin çıxışı

-Hörmətli həmkarlar.

Xanımlar və cənablar.

İlk növbədə, bu Forumda dəvətə görə Prezident Si Cinpinə minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm. Biz bunu Azərbaycan ilə Çin arasında dostluğun və tərəfdaşlığın göstəricisi hesab edirik. Bu il Çin Xalq Respublikasının yaradılmasının 70-ci ildönümü qeyd edilir. Bu münasibətlə Prezident Si Cinpini və Çin xalqını təbrik edirəm. Bu illər ərzində Çin Xalq Respublikası bütün sahələrdə tərəqqi və inkişafa nail olub. Azərbaycan lap əvvəldən Prezident Si Cinpin tərəfindən irəli sürülmüş "Bir kəmə, bir yol" təşəbbüsünü dəstəkləyib. Bu layihə yalnız nəqliyyat bağlılığını təmin etmir. O, həmçinin müxtəlif ölkələr arasında əlaqələri gücləndirir, dialoq və əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsi işinə xidmət edir və beynəlxalq ticarət üçün yeni imkanlar yaradır.

PREZİDENT İLHAM ƏLİYEV BİR SIRA ÖLKƏLƏRİN LİDERLƏRİNİ TƏBRİK EDİB

Prezident İlham Əliyev Niderlandın Kralı Villem-Aleksandere təbrik məktubu göndərüb.

Təbrikdə deyilir: "Ölkənizin milli bayramı - Kral Günü münasibətilə Sizə və Sizin simanızda bütün xalqınıza şəxsən öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından ən səmimi təbriklərimi yetirirəm.

İnanıram ki, ölkələrimiz arasındakı dostluq və əməkdaşlıq münasibətləri xalqlarımızın mənafələrinə uyğun olaraq bundan sonra da inkişaf edəcək və genişlənəcəkdir.

Bu xoş gündə Sizə möhkəm cansağlığı və xoşbəxtlik, dost Niderland xalqına daim əmin-amanlıq və firavanlıq diləyirəm".

* * *

Dövlət başçısı Cənubi Afrika Respublikasının Prezidenti Matamela Siril Ramafozaya təbrik məktubu ünvanlayıb:

"Hörmətli cənab Prezident, Cənubi Afrika Respublikasının milli bayramı - Azadlıq Günü münasibətilə Sizi və xalqınızı öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından ürəkdən təbrik edirəm.

Belə bir əlamətdar gündə Sizə ən xoş arzularımı yetirir, dost xalqınıza əmin-amanlıq və rifah diləyirəm".

* * *

Prezident İlham Əliyev Syerra-Leone Respublikasının Prezidenti Culus Maada Bioya da təbrik məktubu göndərüb.

Təbrikdə deyilir: "Hörmətli cənab Prezident, Syerra-Leone Respublikasının milli bayramı - Müstəqillik Günü münasibətilə Sizi və xalqınızı ürəkdən təbrik edirəm.

Bu əlamətdar gündə Sizə ən xoş arzularımı yetirir, xalqınıza əmin-amanlıq və tərəqqi diləyirəm".

yol əməkdaşlığı, ümumi parlaq gələcəyin qurulması" mövzusunda keçirilən Forum çərçivəsində 12 panel iclası və digər tədbirlər təşkil olunacaq.

İkinci "Bir kəmə, bir yol"

sadi, ticari, maliyyə və digər sahələrdə xüsusi əhəmiyyəti ilə seçilən bu təşəbbüsün qədim İpək Yolu üzərində yeni dəyərlərin formalaşmasına da dəstək göstərdiyini, qloballaşmanın iqtisadiyyata mənfi təsirlərini azaltdığını, bu layihənin beynəlxalq səviyyədə yüklərin daşınmasına və beləliklə də milli gəlirlərin artmasına, regional inkişafa ciddi təkan verdiyini bildirdi. Həmin layihənin həyatın bütün sahələrinə, xüsusilə də sosial məsələlərə inkişaf baxımından ciddi təsir göstərdiyini deyən Çinin dövlət başçısı mədəni-humanitar əlaqələrin genişlənməsində də yeni mərhələnin başladığını vurğuladı.

sonra Rusiya Prezidenti Vladimir Putin, Qazaxıstanın birinci Prezidenti Nursultan Nazarbayev, Misir Prezidenti Əbdülfəttah Sisi, Malayziyanın Baş naziri Mahathir Mohammad, Pakistanın Baş naziri İmran Xan, BMT-nin baş katibi Antonio Quterreş "Bir kəmə, bir yol" təşəbbüsünün əhəmiyyətindən danışdılar. Onlar bəşəriyyəti narahat edən məsələlərə diqqət çəkəndir, mövcud problemlərin həllində və dünya iqtisadiyyatının dinamik inkişafında bu layihənin böyük rol oynadığını bildirdilər. Bununla da forumun birinci hissəsi başa çatdı.

Forumun ikinci hissəsi dövlət başçıları səviyyəsində "Daha parlaq birgə gələcəyin qurulması" mövzusunda həsr olundu.

⇒ **Davamı 3-cü səhifədə**

Prezident İlham Əliyev:

Azərbaycan dünyada ən çox islahat aparan on ölkə sırasındadır

AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEVİN ÇİNƏ İŞGÜZAR SƏFƏRİ

Əvvəli 2-ci səhifədə

Azərbaycanın sürətli iqtisadi inkişafı bizə ölkəni transformasiya etməyə kömək etmişdir. Ötən on beş ildə iqtisadiyyatımız üç dəfədən çox artmışdır. Yatırılan 260 milyard dollar həcmində sərmayə bizə ölkəmizi müasirləşdirməyə və müasir infrastrukturunu, o cümlədən nəqliyyat sahəsində infrastrukturunu yaratmağa kömək etmişdir. Azərbaycanın çox aşağı səviyyədə xarici borcu var. Bu, bizim ümumi daxili məhsulun təxminən 19 faizini təşkil edir. Bizim ehtiyatlarımız xarici borcumuzdan beş dəfə çoxdur. Azərbaycanın builki iqtisadi göstəriciləri artımın olduğunu nümayiş etdirir. Ümumi daxili məhsul 3 faiz artıb, inflyasiyanın səviyyəsi 2,1 faizdir və iqtisadiyyatın şaxələnməsi bizim əsas məqsədlərimizdən biridir.

Azərbaycanın çox böyük neft və qaz ehtiyatları var. Biz neft və qazımızı beynəlxalq bazarlara nəql etmək üçün çoxsaylı boru kəmərləri tikmişik və əsas hədəfimiz iqtisadiyyatımızı şaxələndirmək, insan kapitalına investisiya yatırmaq və inkişaf üçün dayanıqlı imkanlar yaratmaqdır. Şaxələndirməyə gəldikdə, bizim diqqətimiz əsasən sənayenin, kənd təsərrüfatının, turizmin, xidmətlər sektorunun, informasiya və kommunikasiya texnologiyalarının inkişafına yönəlib. Infrastruktur layihələri bizim üçün çox önəmlidir və biz müasir infrastrukturunu yaradılmasına sərmayə yatırmaq üçün maliyyə resurslarımızdan istifadə etdik. Azərbaycanda qazlaşdırma səviyyəsi 95 faiz təşkil edir, Azərbaycan elektrik enerjisi, neft və qazı ixrac edən ölkədir. Nəqliyyat sahəsinə investisiyaların yatırılması bizim əsas prioritetlərimizdən biridir.

Üç il öncə Azərbaycan və Çin "İpek Yolu İqtisadi Kəməri"nin yaradılmasının birgə təşviqinə dair Anlaşma Memorandumu imzalayıb. Müasir nəqliyyat infrastrukturunun yaradılması Azərbaycanın prioritetləri sırasındadır. Coğrafi mövqeyimizdən bəhrələnərək biz Asiya ilə Avropa arasında körpülərin qurulmasına investisiya yatırıdığımızı.

Açıq dənizə çıxışı olmayan ölkələrdə biz mövqeyimizi əsaslı şəkildə yaxşılaşdırmışıq. İndi Azərbaycan dünyada ən çox islahat aparan on ölkə sırasındadır.

Nəqliyyat infrastrukturundan danışarkən hava nəqliyyatına qoyulan investisiyaları əlavə etmək istəyirəm. Altı beynəlxalq hava limanı müasir nəqliyyat infrastrukturunun yaradılmasına növbəti töhfəməizdir. Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportu "Skytrax" Beynəlxalq Nəqliyyat Reyting Agentliyi tərəfindən ən yaxşı regional hava limanı kateqoriyasında beş ulduza layiq görüldü. 2017-ci ildə istifadəyə verilmiş Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xətti təkcə 3 ölkəni birləşdirən regional layihə deyil. O, eyni zamanda, qitələri birləşdirir, Asiya və Avropa arasında vacib bağlantıdır. Bu dəmir yolu Şərq-Qərb nəqliyyat dəhlizinin mühüm hissəsidir. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun tikintisini tamamlamaq üçün tərəfdaşlarımızla bizə çoxlu vaxt tələb olundu və bu gün bu dəmir yolu Avrasiyada nəqliyyatda çox mühüm rol oynayır.

Azərbaycanın sərmayə yatırdığı daha bir əhəmiyyətli nəqliyyat layihəsi Şimal-Cənub dəhlizidir. Şərq-Qərb və Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizlərində yerləşən ölkələr öz mallarını nəql etmək üçün Azərbaycanın ərazisindən

və sabitlik amalına xidmət edir. Beləliklə, Azərbaycan müasir nəqliyyat infrastrukturuna malik vacib tranzit ölkəyə çevrilib.

Ötən il istifadəyə verilmiş Lapis-Lazuli marşrutu Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xəttinə birləşərək Azərbaycanın tranzit potensialını daha da artırıb. Bu gün Azərbaycan sayı artmaqda olan ölkələr üçün tranzit imkanlarını təmin edir. Azərbaycan Xəzər dənizində 260 gemidən ibarət ən böyük donanmaya malikdir. Azərbaycanda

faəliyyət göstərən və nisbətən yaxın vaxtlarda tikilmiş gəmiqayırma zavodu istənilən növ gəmini inşa edə bilər. Ötən il biz 15 milyon ton yük və 100 min konteyner yükəşirmə qabiliyyətinə malik yeni beynəlxalq Bakı Dəniz Limanını istifadəyə verdik. Gələcəkdə onun imkanları 25 milyon ton və 1 milyon konteynerə qədər artırılacaq.

Müasir nəqliyyat və logistika və Azərbaycan arasında olan münaqişə beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri əsasında, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll edilməlidir.

Yekunda mən bir daha Azərbaycanı bu mühüm Forumda dəvət etdiyinə görə Prezident Si Cinqinə səmimi təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Əminəm ki, Azərbaycanın gələcək iştirakı insanlar və

neqliyyat sahəsində yeni imkanlar açmaqla yanaşı, ticarəti, turizmi, xalqlar arasında təmasları təşviq edir və Avrasiya məkanında sabitliyin, təhlükəsizliyin və sülhün bərqərar olması işinə xidmət göstərir.

Sülh və təhlükəsizlik haqqında danışarkən, Ermənistan və Azərbaycan arasında olan münaqişəni qeyd etmək istəyirəm. Təəssüflər olsun ki, uzun illər, 25 ildən çox müddət ərzində Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınan əraziləri Ermənistanın işğalı altındadır. İşğal nəticəsində bir milyondan çox azərbaycanlı qaçqın və məcburi köçküne çevrilmişdir. İnsanlarımız etnik təmizləməyə məruz qalmışdır və Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Təhlükəsizlik Şurası erməni qoşunlarının ərazimizdən dərhal və qeyd-şərtsiz çıxarılmasını tələb edən dörd qətnamə qəbul etmişdir. Əfsuslar olsun ki, bu qətnamələr yerinə yetirilmir. Bu, təkcə bizim ölkə üçün yox, regional sabitlik və sülh üçün ciddi bir problemdir. Ermənistan

istifadə edirlər. Buna görə də müasir infrastrukturun yaradılmasına yatırdığımız investisiyalar yalnız iqtisadi potensialımızın artırılmasına və bizim dost, tərəfdaş və qonşularımıza xidmət göstərməyimizə kömək etmir, bu, həm də ticarət, turizm, nəqliyyat sahələrində nadir imkan yaradır və xalqları, ölkələri birləşdirir. Ölkələr bir-birinə bağlanır və bu, sülh

infrastrukturunu yaratmaqla biz yalnız ölkəmizi mühüm nəqliyyat mərkəzinə çevirmədik. Eyni zamanda, biz Şərq-Qərb və Şimal-Cənub dəhlizləri layihələrində iştirak edən ölkələr arasında əməkdaşlığa töhfə verdik. Beynəlxalq nəqliyyat layihələri ölkələr və xalqlar arasında əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsinə xidmət edir. "Bir kəmə, bir yol" təşəbbüsü

xalqlar arasında körpülərin qurulmasında öz rolunu oynamağa davam edəcəkdir.

Çox sağ olun.

* * *

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Tacikistan Prezidenti Emoməli Rəhmon Forum çərçivəsində söhbət etdilər.

⇒ Davamı 4-cü səhifədə

Prezident İlham Əliyev:

Azərbaycan dünyada ən çox islahat aparan on ölkə sırasındadır

AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEVİN ÇİNƏ İŞGÜZAR SƏFƏRİ

⇒ Əvvəli 3-cü səhifədə

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin və Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin Pekində görüşü olub

Aprelin 26-da Pekində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin və Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putinin görüşü olub.

AZƏRTAC-ın xüsusi müxbiri xəbər verir ki, dövlət başçıları görüşdə çıxış etdilər.

Rusiya Prezidenti Vladimir PUTİN dedi:

-Hörmətli İlham Heydər oğlu. Hörmətli dostlar.

Sizi görməyimə şadam. Bizim artıq, necə deyirlər, kuluarlarda bir-birimizlə qısaca söhbət etmək imkanımız olub. Sizinlə daha geniş tərkibdə söhbət etmək imkanına görə şadam. Sizinlə mütəmadi görüşürük, həm fikir mübadiləsi aparmaq, mövqelərimizi müqayisə etmək, həm də birgə işimizi bir növ təşhix etmək imkanımız olur. Birgə işimiz isə, mənim fikrimcə, ümumiyyət-

lə, çox yaxşı gedir.

Ticari-iqtisadi əlaqələrimiz inkişaf edir. Biz həttə əslində Sizin təşəbbüsünüzle ticari-iqtisadi sahədə demək olar ki, xüsusi qarşılıqlı fəaliyyət mexanizmi yaratmışıq. Zənnimcə, bu təşəbbüs yaxşı inkişaf edir. Sonra Rusiya və Azərbaycan tərəfindən olan həmkarlarımızdan bu barədə danışıqlarını xahiş edirik. Lakin bütövlükdə bizim münasibətlərin inkişafından məmnunuq. Əminəm ki, bu gün Sizinlə qarşılıqlı fəaliyyətimizin bütün aspektləri barədə danışacağıq. Sizi görməyimə çox şadam.

* * *

Azərbaycan Prezidenti İlham ƏLİYEV dedi:

-Çox sağ olun, hörmətli Vladimir Vladimiroviç. Yeni görüşümüzmə çox şadam. Bizim görüşlərimiz münasibətlərimizin inkişafına çox ciddi təkan verir. Biz müntəzəm olaraq görüşürük və əlbəttə ki, bütün sahələrdə əməkdaşlığın, qarşılıqlı fəaliyyətin çox mühüm məsələlərini həll edirik. Münasibətlərimizin inki-

şafından çox məmnunuq. Onlar bütün sahələri əhatə edir və fəal siyasi dialoq aparılır. Biz əmtəə dövriyyəsinin artmasını müşahidə edirik. Sizin qeyd etdiyiniz kimi, konkret layihələrin irəlilədişləri üçün xüsusi mexanizm mövcuddur. Biznes dairələri birgə işləməyə çox böyük maraq göstərirlər. Əlbəttə, nəqliyyat-logistika sahəsi əməkdaşlığın mühüm istiqamətidir. Burada da, energetika, kənd təsərrüfatı, humanitar əməkdaşlıq sahələrində də yaxşı nəticələrimiz var. Düşünürəm ki, qarşılıqlı münasibətlərin bugünkü səviyyəsi ikitərəfli və regional gündəliyə aid bir çox məsələləri həll etməyə imkan verir. Buna görə də əminəm ki, bizim indiki görüşümüz də dostluğa, mehriban qonşuluğa, qarşılıqlı dəstəyə, qarşılıqlı hörmətə əsaslanan münasibətlərimizin gələcək inkişafına yaxşı təkan verəcək. Biz bu münasibətləri çox dəyərləndiririk, onları çox qiymətləndiririk və onların fasiləsiz inkişaf edəcəyinə ümid bəsləyirik. Bir daha sağ olun.

Prezident Vladimir PUTİN:

Sağ olun. Ticarətə gəldikdə, keçən il bizdə əmtəə dövriyyəsi demək olar ki, 14 faiz artıb və 2,5 milyard dollara çatıb. Beynəlxalq gündəlikdə də ortaq məsələlərimiz çoxdur. Biz razılığa gəlmişik ki, avqust ayında Rusiyada növbəti Rusiya-Azərbaycan-İran sammiti keçirək. Belə ki, bu barədə də danışırıq.

Prezident İlham ƏLİYEV: Sağ olun.

* * *

Görüşdə siyasi, iqtisadi, energetika, infrastruktur, investisiya, kənd təsərrüfatı, neft-qaz, nəqliyyat, sənaye, əczaçılıq, təhsil, mədəniyyət, humanitar sahələrdə əməkdaşlığın, o cümlədən Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizinin inkişaf perspektivləri müzakirə olundu. Hökumətlərarası komis-

siyanın uğurla fəaliyyət göstərdiyi bildirildi və iqtisadi əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsi üçün yaxşı imkanların olduğu vurğulandı.

Söhbət zamanı Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi müzakirə edildi. Prezident Vladimir Putin bəyan etdi ki, Rusiya bundan sonra da Minsk qrupunun həmsədr ölkəsi kimi münaqişənin həlli istiqamətində səylərini əsirgəməyəcək.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev həmsədr ölkə qismində Rusiyanın bu münaqişənin həllində səylərini yüksək qiymətləndirdi. Ölkələrimiz arasında dostluq münasibətlərinin bundan sonra da uğurla inkişaf edəcəyinə əminlik ifadə olundu.

İkinci "Bir kəmə-bir yol" Beynəlxalq Forumunda iştirak edən dövlət və hökumət başçılarına şərəfinə ziyafət verilib

Aprelin 26-da Çin Xalq Respublikasının Sədri Si Cinpinin və birinci xanımın adından ikinci "Bir kəmə-bir yol" Beynəlxalq Forumunda iştirak edən dövlət və hökumət başçılarına şərəfinə ziyafət verilib.

AZƏRTAC-ın xüsusi müxbiri xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev ziyafətdə iştirak edib.

Mehriban xanım Əliyeva:

Əgər sizin hansısa problemləriniz, xahişləriniz varsa, mən hər zaman kömək etməyə hazıram, hər zaman sizin yanınızdayam

Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva məcburi köçkünlərlə görüşüb

Aprelin 26-da Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva Nəsimi rayonunda Tibb Universitetinin 4 sayılı yataqxanasında və Qaradağ rayonunda salınan "Qobu Park" yaşayış kompleksində məskunlaşan məcburi köçkünlərlə görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, əvvəlcə Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva məcburi köçkün ailələrinin yaşayış şəraiti ilə tanış olmaq üçün Tibb Universitetinin 4 sayılı yataqxanasına gəldi. 1993-cü ildən işğal altında olan bütün rayonlardan məcburi köçkünlərin məskunlaşdığı yataqxanada 150-dən çox ailə yaşayır. Məcburi köçkün ailələri dövlətin onlara göstərdiyi diqqət və qayğına yüksək dəyərləndirdiklərini bildirdilər, bu dəstəyi hər zaman hiss etdiklərini söylədilər.

hər zaman diqqət və qayğısı ilə əhatə olunduğunu göstərir.

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva Qubadlı rayonundan məcburi köçkün Murtuzəli Yusufovun məskunlaşdığı mənzildə oldu.

Mehriban Əliyeva: Mən xüsusilə olaraq gəlmişəm ki, sizin yaşayış probleminiz qısa bir zamanda həll olunsun, normal yaşayış şəraiti təmin edilsin. Bilirsiniz, həm Azərbaycan dövləti, həm Prezident, həm də şəxsən mən, bütün bu problemlərlə gündəlik fəaliyyətimizdə məşğul oluruq. Çıxış yolları da var. Bu günə qədər çox işlər görüldü, 300 mindən çox qaçqınımız, məcburi köçkünümüz mənzillə, evlə təmin olunub. Amma yenə də bu problem var. Biz gərək özümüz üçün proqram yaradaq ki, bütün bu məsələləri ardıcıl olaraq həll edək və bütün soydaşlarımızı normal yaşayış şəraiti ilə təmin edək. Mən bu yolda əlimdən gələnlər hər şeyi etməyə hazıram. Çox qısa bir zamanda normal ev şəraiti ilə təmin olunacaqsınız.

Sakin: Allah köməyiniz olsun.

Birinci vitse-prezident Tibb Universitetinin 4 sayılı yataqxanasında məskunlaşan digər ailələrə də baş çəkdi, buradakı yaşayış şəraiti ilə yaxından tanış oldu, məcburi köçkün ailələrinin müraciətlərini dinlədi, onların qısa zamanda yeni mənzillərlə təmin ediləcəyini vurğuladı.

Birinci vitse-prezident yataqxananın yerləşdiyi ərazidə Zən-

Bu istiqamətdə görülən işlərin bundan sonra da davam etdiriləcəyini vurğulayan Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva dedi:

-Çox sağ olun ki, mənə belə qarşılayırsınız. Əziz analar, əziz bacılar, mən sizi çox sevirəm. Mən sizin üçün əlimdən gələnlər hər şeyi edəcəyəm. Mən gəlmişəm sizinlə danışım, problemlərinizi öyrənəm. Sizə söz verirəm, həm cənab Prezident, həm mən daim sizin yanınızdayıq. Mən bilirəm ki, siz yararsız binalarda çətin vəziyyətdə yaşayırsınız. İnanın mənə, tapşırıqla yeni yol xəritəsi hazırlanır. Bütün yataqxanalarda, bütün pansionatlarda həm nazirliyin, həm Heydər Əliyev Fondunun əməkdaşları, həm də Regionların İnkişafı Fondunun əməkdaşları bir-bir gələcəklər, araşdıracaqlar, insanlarla görüşəcəklər, bütün problemləri öyrənəcəklər, lazım gəlsə özüm də bütün pansionatları gəzəcəyəm.

Sakinlər: Allah Sizi qorusun!

Mehriban Əliyeva: Prezident İlham Əliyevin diqqətində olan ən vacib məsələ məcburi köçkünlərin və qaçqınların yaşayış şəraitinin yaxşılaşdırılmasıdır və bu günə qədər çox böyük işlər görüldü, 300 mindən artıq insan evlə təmin olunub və təmin olu-

nacaq. Son illərdə mən görürəm ki, müsbət dinamika var. Əgər 2017-2018-ci illərdə 6126 mənzil təhvil verilibsə, bu il təkcə 1 il ərzində 6 min mənzil təhvil veriləcək.

Sakinlər: Allah Sizi qorusun. Biz Sizə minnətdarıq.

Mehriban Əliyeva: Mən sizə öz böyük məhəbbətimi çatdırıram.

Sakinlər: Bütün qaçqınlar, məcburi köçkünlər Sizdən razıdırlar.

Mehriban Əliyeva: Sağ olun, mən onu hiss edirəm. İnanın, mənim güc mənbəyim sizsiniz. Mən hər zaman sizin yanınızdayam. Bu, mənim borcumdur.

Sakinlər: Allah Sizə yar olsun, Siz Azərbaycan xalqına çox

kömək etmisiniz. Sağ olun, var olun, Prezidentimiz sağ olsun, Allah Sizi qorusun.

Dövlətimizin Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin olunması istiqamətində həyata keçirdiyi tədbirlər, qaçqın və məcburi köçkünlərin həyat şəraitinin yaxşılaşdırılması üçün görülən işlər bu kateqoriyadan olan soydaşlarımızın

gilan rayon 20 sayılı orta məktəbdə də oldu. Mehriban Əliyeva 131 şagirdin təhsil aldığı məktəbdə müəllimlərlə görüşdü.

Mehriban Əliyeva: Mən xüsusilə olaraq gəlmişəm ki, yataqxanadakı vəziyyətlə tanış olum. Görürəm ki, belə vəziyyətdə yaşamaq çox çətinidir. Uzun illərdir ki, orada yaşamısınız. Ona görə də artıq plana uyğun olaraq çox qısa bir zamanda Qobuda tamamilə yeni salınmış qəsəbədə mənzillərlə təmin edilərsiniz. Məktəbin də orada yerləşməsi üçün mən indi bütün göstərişləri verdim.

Sakinlər: Çox sağ olun, Allah köməyiniz olsun.

Mehriban Əliyeva: Çox sağ olun, siz də bilin ki, sizin sözləriniz, dəstəyiniz, məhəbbətiniz mənim üçün ən əsas güc mənbəyidir. Mən bunu görəndə daha da çox işləməyə hazıram və mənim vəzifəm budur. Hər zaman sizin yanınızdayam.

Tibb Universitetinin 4 sayılı yataqxanasında məskunlaşan məcburi köçkünlərin yaşayışı ilə yaxından tanış olan, onların müraciətlərini dinləyən Mehriban Əliyeva bu kateqoriyadan olan insanların həyat şəraitinin yaxşılaşdırılması üçün lazımı tədbirlərin görülməyini bildirdi.

* * *

⇒ Davamı 6-cı səhifədə

Mehriban xanım Əliyeva:

Əgər sizin hansısa problemləriniz, xahişləriniz varsa, mən hər zaman kömək etməyə hazıram, hər zaman sizin yanınızdayam

Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva məcburi köçkünlərlə görüşüb

⇒ Əvvəli 5-ci səhifədə

Sonra Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva Qarabağ rayonunda məcburi köçkünlər üçün salınan "Qobu Park" yaşayış kompleksinə gəldi. Mehriban Əliyeva burada da qəsəbə sakinləri ilə görüşdü, müraciətləri dinlədi və onların həlli istiqamətində tapşırıqlarını verdi. Bildirildi ki, məcburi köçkünlərin həyat şəraitinin yaxşılaşdırılması istiqamətində daim ardıcıl işlər aparılır və bu qəbildən olan soydaşlarımızın problemləri həmişə

yeni qəsəbə, şəhərcik salınıb. Şəhərcik təkcə evlərdən ibarət deyil, onu yaratmaq üçün infrastruktur - məktəblər, bağçalar tikilib, su, qaz, işıq xətləri çəkilib, asfalt yollar salınıb. Amma, yenə də hələ ki, ağır vəziyyətdə yaşayan insanlarımız var və onların həyatının yaxşılaşdırılması üçün əlimizdən gələni edəcəyik.

Bu gün belə bir gözəl qəsəbədə olmağıma görə çox şadam. Xatırlayıram ki, buranın açılışında bərabər iştirak etmişdik. Görürəm ki, siz çox gözəl, rahat şə-

lah, Qarabağ problemi də öz həllini gerek sülh yolu ilə, beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri əsasında tapsın, soydaşlarımız doğma torpaqlarına qayıtsın. Hələ ki, bütün soydaşlarımızı normal yaşayış şəraiti ilə, işlə təmin etmək Azərbaycan dövlətinin ən əsas vəzifəsidir. İnanın ki, bu sahədə bütün lazımı işlər, addımlar atılır. Uzun bir prosesdir, çətin prosesdir, böyük maliyyə tələb edən prosesdir. Amma yenə də bütün lazımı addımlar atılır və bu istiqamətdə işlər davam etdirilir. Gözəl, yaxşı, müsbət dinamika var. Əgər 2017-2018-ci illər

niz, xahişləriniz varsa, mən hər zaman kömək etməyə hazıram, hər zaman sizin yanınızdayam.

Sakin: Sayənizdə hər şey yaxşıdır, çox gözəl şəraiti, havası var. Hədiyyələriniz üçün çox sağ olun. Hər şey yaxşıdır, Allah sizə cəsağlığı versin.

Mehriban Əliyeva: Bu iki balaca gözəl bala kimin uşaqlarıdır? Çox gözəl oğlanlardır. Amma indi mənə söylədilər ki, bağça fəaliyyət göstərmir. Göstəriş verəcəyəm ki, çox yaxın zamanda bağça fəaliyyətə başlasın. Çünki bu da vacibdir.

Sakin: Çox sağ olun, Sizin sayənizdə heç bir problemimiz yoxdur. Çox gözəl şəraitimiz var.

Digər sakın: Çox sağ olun ki, bizim qəsəbəyə gəlmisiniz. Bu qəsəbənin təməlini siz qoymusunuz.

Mehriban Əliyeva: Bəli, açılışında da iştirak etmişik.

Sakin: Mən keçmiş Qarabağ müharibəsi döyüşçüyəm. Son zamanlar ölkədə gedən proseslər, sosial müavinətlərin artırılması bizi çox sevindirir. Qarabağ müharibəsi veteranlarının, əlillərinin müavinətlərini 50 faiz artırdığına görə möhtərəm Prezidentimizə təşəkkür edirik. Bizim burada yaşayışımız yaxşıdır, narazılığımız yoxdur. Gözəl mənzillərlə təmin olunmuşuq. Qarabağ döyüşçüsü kimi Ali Baş Komandanın apardığı siyasəti dəstəkləyirəm. Eyni zamanda, döyüşçü yoldaşlarım da. Möhtərəm Prezidentimiz lazım bilsə, hər zaman torpaqlarımızı azad etməyə hazır-

ıq. Amma, eyni zamanda, indiki vəziyyəti təhlil edəndə görürük ki, Azərbaycan Qafqazda lider dövlətdir, dünyada söz sahibidir. Bizim bu vəziyyətə düşməyimiz keçmiş hakimiyyətin təqsiridir. Biz onun belasını indi də çəkirik.

Mehriban Əliyeva: Düz deyirsiniz, o zaman Heydər Əliyev iqtidarda olsaydı heç vaxt belə hadisə olmazdı, heç vaxt buna imkan verməzdi.

Sakin: Əgər Heydər Əliyev hakimiyyətə həmin illərdə gələydi, bu belalar bizə qismət olmazdı. Mən Sizə, cənab Prezidentə ulu öndərimiz Heydər Əliyevin yolunu davam etdirdiyinizə görə dərin təşəkkürümü bildirirəm. Allah Sizin və möhtərəm Prezidentimizin canını sağ ələsin.

Mehriban Əliyeva: Çox sağ olun. Mənim də təşəkkürümü qəbul edin. Bilin ki, həm Prezidentin, həm mənim ürəyimdə daim sizə qarşı böyük hörmət, böyük məhəbbət, böyük istək var. Bütün problemlərin həlli ağır və uzun prosesdir. Böyük maliyyə dəstəyi lazımdır. Biz də istəyirik problemlər daha tez həll

dövlətin diqqət mərkəzindədir.

Daha sonra Birinci vitse-prezident məcburi köçkün Şəmsiyyə Mehdiyevanın evində oldu.

Mehriban Əliyeva: Qarabağ problemi ölkəmizin ən böyük problemidir və daim Prezidentin diqqət mərkəzindədir. Bu münasibət və torpaqlarımızın işğal altına düşməsi nəticəsində qaçqın və köçkün həyatı sürməyə məcbur olan soydaşlarımızın problemlərinin həlli bizim ən böyük vəzifəmizdir.

Buraya gəlməmişdən əvvəl Bakıda yataqxanada məskunlaşmış soydaşlarımızla görüşdüm. Çox acınacaqlı, təhlükəli vəziyyətdə yaşayırlar. Onların hamısını normal ev şəraiti ilə təmin etmək dövlətimizin, Prezidentimizin, şəxsən mənim ən vacib vəzifəmizdir. Bu istiqamətdə bütün lazımı işlər görülüb və görülür. İndiyədək 300 mindən çox soydaşımız evlə təmin olunub, 103

raitdə yaşayırsınız. Arzum odur ki, hər bir qaçqın və köçkün məhz belə şəraitdə yaşasın. Biz buna nail olacağıq. Mən əminəm, buna iradə də, imkan da var. Bütün bu məsələlər ardıcıl olaraq öz həllini tapacaq. İnşal-

ərzində 6126 mənzil təhvil verilibsə, təkcə bu il 6 min mənzil təhvil veriləcək. Yəni, bu, o deməkdir ki, 6 min ailənin yaşayış şəraiti yaxşılaşacaq. Mən sizin hər birinizi görməyə çox şadam. Əgər sizin hansısa problemləri-

olunsun, bu planda olan bütün tədbirlər həyata keçirilsin. Amma yenə də qeyd edirəm, iradə var, bütün bu problemlər ardıcıl olaraq həll ediləcək. Bunu hər bir vətəndaşımız, xüsusilə də işğaldan, münasibətdən əzab çəkən, öz doğma torpaqlarından qaçqın düşən, öz doğma evlərini itirən, uzun illərdir ki, çətin vəziyyətdə yaşayan insanlar çox yaxşı başa düşürlər. Ona görə bu insanlara, sizlərə kömək etmək bizim ən əsas və ən vacib vəzifəmizdir. Bilin ki, fəaliyyətimdə mənim üçün ən vacib, ən mühüm güc mənbəyi məhz sizinlə, insanlarla ünsiyyətdə olmaqdır. Mən sizin sevginizi, dəstəyinizi hiss edəndə daha inamlı oluram. Mənim üçün böyük şərəfdir ki, insanlar mənə dəstək verir, mənə sevir, mənə inanır. Sizi əmin etmək istəyirəm ki, mən sizin etimadınızı doğruldacağam. Çox sağ olun.

Sakin: Allah sizə, Prezidentimizə cəsağlığı versin.

Mehriban Əliyeva: Çox sağ olun, Prezidentin də böyük salamlarını sizə çatdırıram. İnşallah Qarabağda biz eyni belə gözəl mənzillərdə görüşək.

Sakin: İnşallah.

Birinci vitse-prezidentin adından Şəmsiyyə Mehdiyevanın ailəsinə hədiyyələr təqdim edildi.

Mehriban Əliyeva buradakı digər mənzillərdə yaradılan şəraitlə də yaxından tanış oldu.

Yaşayış kompleksində ümumilikdə 1026 məcburi köçkün ailəsi mənzillə təmin olunub.

Mehriban Əliyeva: İçərişəhərimiz gözəldir, bizim sərvətimizdir, bundan sonra biz onu qoruyub saxlayacağıq

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva "İçərişəhər" Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğunda görülən işlərlə tanış olub

İçərişəhəri var. Əlbəttə, mən əminəm ki, bu, hər bir azərbaycanlının ürəyində yaşayan bir hisddir. Təbii ki, Qala divarının heç bir daşına da ziyan vurmaq olmaz və heç zaman vurulmayacaq.

Bilirsiniz, mən indi bu sosial şəbəkələrdə, informasiya məkanında yayılan yalanlar, böhtanlar, qarayaxma kampaniyaları aparan insanlar haqqında danışmaq istəmirəm. Mən bir şeyi qeyd etmək istəyirəm. Hər insan öz vicdanı və Allah qarşısında cavab verir. Ona görə mən əminəm ki, pis niyyətlə, tərribatla, nifrət hissi ilə heç vaxt yaxşı bir nəticə əldə etmək mümkün deyil. Vətənimizə, Vətənimizin hər bir mədəni abidəsinə, tarixinə, dininə yalnız və yalnız xoş niyyət, mərhəmət, sevgi bəsləməliyik. İnsanlarımızı bunu çox gözəl bilir, çox gözəl hiss edir. Ona görə mən bu gün şəxsən bura gəldim. Mən bilirdim, bütün bu hadisələrin gedişatı haqqında məndə məlumat var idi. Amma mən yenə də sahibkarlarla görüşmək istəyirdim. Bir daha əmin olmaq istəyirdim ki, yeni heç bir inşaat yoxdur. Buradakı tarixi və mədəni abidələrə heç bir təhlükə yoxdur. Əksinə, bütün bu addımlar onların qorunmasına yönəlib.

Burada yeni aşkar olunmuş tarixi abidəmiz - hamam bərpa olunur. Onu da qeyd etmək istəyirəm ki, son illər İçərişəhərdə

rindən biridir. Siz də yanaşmalarınızı məhz bu səmtdə qurmalısınız.

Bir də onu qeyd etmək istəyirəm ki, gələcəkdə belə hallarla üzləşməmək üçün biz gerek ictimaiyyə-

tutulubsa, bu işləri başlamaşdıqdan əvvəl biz ictimaiyyətə geniş şəkildə məlumat verməliyik. Onda biz belə halların qarşısını alarıq. Mən çox yaxşı başa düşürəm, insanlar narahat olublar. Çünki 1954-cü ildə dağılmış divarın rəsmlərini qəsdən indi qoyub və bugünkü hal kimi təqdim ediblər. Mən yenə də deyirəm, o insanlar haqqında danışmaq istəmirəm. Amma mən narahat olan o biri insanları çox yaxşı başa düşürəm. Belə hallarla, belə yalanlarla üzləşməmək üçün, biz gerek özümüz bütün informasiyanı dolğun şəkildə ictimaiyyətə təqdim edək. İşlər başlamışdıqdan əvvəl təqdim edək ki, belə işlər görülməlidir, niyə görülməlidir, necə görülməlidir. O zaman hər şey də yaxşı olacaq. Ona görə bir daha deyirəm, bir daşa da ziyan dəyməməlidir. İçərişəhərimiz gözəldir, bizim sərvətimizdir, bundan sonra biz onu qoruyub saxlayacağıq, gələcək nəsillərə eyni şəkildə təhvil verəcəyik.

tün bu qanunlara zidd hərəkətlər olub. O zaman məhz Prezidentin göstərişi ilə İçərişəhərdə bir çox işlər, bərpa, yenidənqurma işləri aparıldı. Sakinlərin, sahibkarların məramları nəzərə alınaraq İçərişəhərin hər binasına, hər bir daşına dövlət tərəfindən böyük diqqətlə yanaşıldı. Mənim yadımdadır, Novruz bayramında cənab Prezidentlə bizim burada gəzintimiz oldu və sakinlərlə ünsiyyətdə olduq. Fəxr edirik ki, bizim Bakımızın belə

Qala divarı üzərində aparılan bütün bərpa işlərinə bu sahədə ən aparıcı ekspertlər də cəlb olunub. Bu da çox gözəl bir haldır. Ona görə siz bir daha nəzarət edin. Birincisi, əlbəttə, biz İçərişəhərimizi çox qoruymalıyıq, çox diqqətli olmalıyıq. İkincisi, İçərişəhərdə yaşayan sakinlərin maraqları nəzərə alınmalıdır. Eyni zamanda, mən əminəm ki, sahibkarlar üçün də bura doğma, əziz və ölkəmizin ən vacib tarixi abidələ-

tə dolğun, geniş informasiya verək. Hətta İçərişəhərdə hansısa bir bərpa, təmir işinin aparılması nəzərdə

Sonra birinci xanım Mehriban Əliyeva "BBC News" Azərbaycanın müxbirinin "İçərişəhər" Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğunda görülən işlərlə bağlı suallarını cavablandırıldı.

Birinci xanım Mehriban Əliyevaya məlumat verildi ki, Kiçik Qala küçəsində, Qala divarları boyunca yerləşən kafe və restoranların təmiri işlərinin yay aylarında başa çatdırılması nəzərdə tutulur.

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva burada aparılan işlərin yüksək səviyyədə həyata keçirilməsi ilə bağlı tapşırıq və tövsiyələrini verdi.

Aprelin 26-da Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva "İçərişəhər" Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğunda görülən işlərlə tanış olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan memarlığının və mədəniyyətinin nadir incisi sayılan İçərişəhərin qorunması diqqət mərkəzindədir. Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva xalqımızın milli sərvəti olan İçərişəhərin qədimliyinin qorunmasına daim diqqət və qayğı ilə yanaşırlar. Şirvan-Abşeron memarlıq məktəbinin ən məşhur nümunəsi olan İçərişəhərin UNESCO-nun Dünya İrs Siyahısına daxil edilməsi Azərbaycan xalqının bəşər mədəniyyətinə töhfələr verdiyini bir daha təsdiqləyir.

"İçərişəhər" Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu İdarəsinin sədri Əsgər Ələkbərov Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevaya görülən işlərlə bağlı ətraflı məlumat verdi. Bildirildi ki, qoruq ərazisində mövcud olan tarix və

mədəniyyət abidələrinin qorunması, memarlıq-estetik görünüşünün və uzunömürlülüğünün təmin edilməsi üçün daimi olaraq müvafiq tədbirlər həyata keçirilir. Hazırda İdarə tərəfindən Kiçik Qala küçəsində, Qala divarları boyunca yerləşən kafe və restoranların yenidən qurulması işləri həyata keçirilir.

Aparılan təmir-bərpa işləri Qoşa Qala divarlarına heç bir zərər vurmaqla yanaşı, nə İçərişəhərin, nə də Qala divarlarının görünüşünə xələl gətirməyəcək və o, əvvəlki görünüşünü saxlayacaq.

Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva da bildirdi ki, İçərişəhər Azərbaycan xalqı üçün doğma və əziz yerdur.

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva dedi:

"İçərişəhər bütün Azərbaycan üçün, bizim bütün vətəndaşlarımız üçün çox doğma və əziz yerdur. Bakımızın, doğma Bakımızın ürəyidir. Bu, doğrudan da çox dəyərli tarixi və mədəni abidədir. Mənim yadımdadır, xatırlayıram, bir zamanlar İçərişəhər UNESCO-nun qara siyahısına salınmışdı. Çünki burada bərpa işləri aparılırdı. Bütün

CNN Türk Prezident İlham Əliyevin Çinə səfəri haqqında reportaj yayımlayıb

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Çin Xalq Respublikası Sədrinin dəvəti ilə 2-ci “Bir kəmə, bir yol” beynəlxalq forumunda iştirak etmək üçün aprelin 24-dən bu ölkədə işgüzar səfərdə olması ilə bağlı Türkiyənin nüfuzlu CNN Türk kanalı geniş reportaj yayıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, CNN Türk Azərbaycan-Çin münasibətlərinin inkişaf dinamikası barədə türkdilli oxuculara ətraflı məlumat verib.

Reportajda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Çin Xalq Respublikasının Sədri Si Cinpin arasında Pekində keçirilən görüşə geniş yer verilib.

Bildirilir ki, Prezident İlham Əliyev “Bir kəmə, bir yol” beynəlxalq forumunda iştirakə dəvətə görə Çin Xalq Respublikasının sədrinə təşəkkürünü ifadə edib və Azərbaycan-Çin səmərəli əməkdaşlığının dinamik inkişafını yüksək dəyərləndirib. Prezident İlham Əliyev “Bir kəmə, bir yol” layihəsinin beynəlxalq əhəmiyyəti ilə bağlı fikir və mülahizələrini bölüşüb.

Reportajda, həmçinin dövlətimizin başçısının səfər çərçivəsində keçirdiyi digər görüşlərdən də bəhs olunub. Diqqətə çatdırılıb ki, tərəflər qarşılıqlı səmərəli əməkdaşlığın inkişafına xüsusi önəm verirlər.

Əli Həsənov: Bu üsulla populyarlıq qazanmaq istəyənlər olan-qalan nüfuzlarını da itirirlər

“Feyk məlumatlarla ictimai rəyi çaşdırmağa çalışanların bütün cəhdləri iflasa uğradıqdan sonra, indi də siyasi maraqlar qrupları, ayrı-ayrı fərdlər restoranları, kafeləri, suvenir satış nöqtələrini hədəf götürməyə çalışırlar”.

“Turizmin güclü inkişaf etdiyi bütün şəhərlərin tarixi mərkəzi bütün cəhdləri iflasa uğradıqdan sonra, indi də siyasi maraqlar qrupları, ayrı-ayrı fərdlər restoranları, kafeləri, suvenir satış nöqtələrini hədəf götürməyə çalışırlar. Görünür, dünyagörüşünün məhdudluğu bu insanlarda turizm mərkəzləri haqqında da yanlış təsəvvürün formalaşmasına səbəb olub” - deyir, Prezidentin köməkçisi açıqlamasında vurğulayıb.

Ə.Həsənov qeyd edib ki, yalan, iftira üzərində qurulan siyasət gec-tez ifşa olunur: “Bu üsulla populyarlıq qazanmaq istəyənlər isə ictimai qınağa rast gəlir və olan-qalan nüfuzlarını da itirirlər. Onlar bu həqiqəti nə qədər tez başa düşsələr, bir o qədər həm özləri, həm də etrafları üçün yaxşı olar”.

ONA-nın məlumatına görə, bunu Prezidentin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov bildirib.

“Çox təəssüf ki, feyk məlumatlarla ictimai rəyi çaşdırmağa çalışanların bütün cəhdləri iflasa uğradıqdan sonra, indi də siyasi maraqlar qrupları, ayrı-ayrı fərdlər restoranları, kafeləri, suvenir satış nöqtələrini hədəf götürməyə çalışırlar. Görünür, dünyagörüşünün məhdudluğu bu insanlarda turizm mərkəzləri haqqında da yanlış təsəvvürün formalaşmasına səbəb olub” - deyir, Prezidentin köməkçisi açıqlamasında vurğulayıb.

Ə.Həsənov qeyd edib ki, yalan, iftira üzərində qurulan siyasət gec-tez ifşa olunur: “Bu üsulla populyarlıq qazanmaq istəyənlər isə ictimai qınağa rast gəlir və olan-qalan nüfuzlarını da itirirlər. Onlar bu həqiqəti nə qədər tez başa düşsələr, bir o qədər həm özləri, həm də etrafları üçün yaxşı olar”.

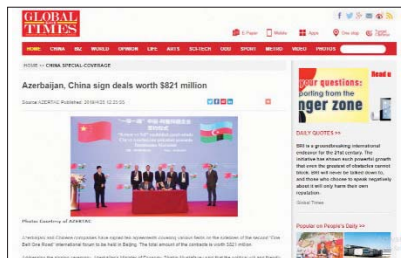
Çinin nüfuzlu “Global Times” qəzeti AZƏRTAC-ın xəbərlərini yaymağa başlayıb

Çinin nüfuzlu “Global Times” qəzeti AZƏRTAC ilə əməkdaşlıq çərçivəsində agentliyin xəbərlərini yaymağa başlayıb.

İngilis dilində gündəlik nəşr olunan “Global Times” qəzetinin internet sahifəsində AZƏRTAC-ın Pekində 2-ci “Bir kəmə, bir yol” forumu çərçivəsində Azərbaycan və Çin şirkətləri arasında 821 milyon ABŞ dolları dəyərində əməkdaşlıq sənədlərinin imzalanması mərasimi barədə xəbəri yerləşdirilib.

Qeyd edək ki, “Global Times” qəzeti Çin Kommunist Partiyasının rəsmi mətbu orqanı olan “Jenmin Jibao” qəzetinin tərkibində, onun ingilis dilində çap variantı kimi 2009-cu ildən dərc olunur. Təkcə Çində deyil, dünyada geniş oxucu kütləsinə malik olan qəzet 2013-cü ildən paralel olaraq ABŞ-da da dərc edilir.

AZƏRTAC Azərbaycan həqiqətlərinin, ölkəmizin hərtərəfli inkişafı barədə məlumatların dünyaya yayılması üçün xarici dövlətlərin nüfuzlu KİV-ləri ilə sıx əməkdaşlıq edir. Ötən il AZƏRTAC ilə Çinin milli xəbər agentliyi Sinxua arasında əməkdaşlığa dair sənəd imzalanıb. Bundan başqa, agentlik təkcə Çində deyil, bütün dünyada məşhur olan ingilisdilli “China Daily” qəzeti ilə də sıx əməkdaşlıq edir. Yaxın vaxtlarda tərəflər arasında əməkdaşlıq sənədinin imzalanması nəzərdə tutulub.

Azərbaycan Cənubi Qafqazda Çinin əsas ticarət tərəfdaşdır

Şərqi Asiya regionunun aparıcı və hegemon dövləti rolunda çıxış edən, beynəlxalq nüfuzu və çəkisinə, dünya iqtisadiyyatının inkişafında həlledici mövqeyi və BMT Təhlükəsizlik Şurasının veto hüquqlu 5 üzvündən biri olan Çinin Azərbaycanla siyasi, iqtisadi-ticarət, infrastruktur, maliyyə, investisiya, turizm, humanitar, energetika, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat, yüngül sənaye və digər sahələrdə əməkdaşlığı, qarşılıqlı əlaqələri gündən-günə genişləndirir.

Azərbaycan və Çin dövlət başçılarının siyasi iradəsi iki ölkə arasında əməkdaşlığın genişlənməsində mühüm rol oynayır. İki ölkə arasında siyasi münasibətlərin yüksək səviyyədə olması iqtisadi əməkdaşlığın, o cümlədən nəqliyyat-tranzit sahəsində əlaqələrin genişləndirilməsinə müsbət töhfəsini verir.

İqtisadi imkanları getdikcə artan Azərbaycan ötən dövr ərzində Çin iqtisadiyyatına 1,7 milyard ABŞ dolları həcmində, Çin isə Azərbaycana 800 milyon ABŞ dollarından artıq investisiya yatırıb. 2018-ci ildə iki ölkə arasında ticarət dövriyyəsi 1,3 milyard ABŞ dollarından çox olub.

Azərbaycanın əlverişli geostateji mövqeyə malik olması, respublikamızda ictimai-siyasi sabitlik, ölkəmizin Şərq-Qərb və Şimal-Cənub nəqliyyat və enerji layihələrinin həyata keçirilməsinə verdiyi töhfə Cənub-Şərqi Asiya-nın ən nəhəng və güclü dövləti olan Çinin Azərbaycana marağını daha da artırır. Hazırda Azərbaycanda sənaye, tikinti, ticarət, xidmət və digər sahələrdə 120-dək Çin sərmayəli şirkət fəaliyyət göstərir.

Azərbaycan Çinin “Bir kəmə, bir yol” strategiyasını dəstəkləyir. Prezident İlham Əliyevin 2015-ci ildə Çinə dövlət səfəri zamanı “İpək Yolu İqtisadi Kəməri”nin yaradılmasının birgə təşviqi haqqında imzalanmış Anlaşma Memo-

randumu nəqliyyat-tranzit sahəsində əməkdaşlığın inkişafında mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Çinin “Bir kəmə, bir yol” təşəbbüsünün reallaşmasında Trans-Xəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Dəhlizinin əhəmiyyəti böyükdür. Bu dəhlizin potensialından istifadə iqtisadi sahədə, xüsusilə investisiya, ticarət, tranzit sahəsində əməkdaşlıq üçün əlverişli zəmin yaradır. O cümlədən dostluq münasibətlərinin, əməkdaşlığın daha da inkişaf etdirilməsi və dərinləşdirilməsi haqqında Birgə Bəyannamə ölkələrimiz arasında müxtəlif sahələrdə əməkdaşlığın genişlənməsində mühüm rol oynayır.

Cari ilin yanvar ayında Davosda Dünya İqtisadi Forumu çərçivəsində “Bir kəmə, bir yol” təşəbbüsünün inkişaf etdirilməsi: Çinin trilyon dollarlıq baxışı” mövzusunda keçirilən sessiyada ölkəmizin başçısının Azərbaycanın Şərq-Qərb nəqliyyat dəhlizi təşəbbüsünün fəal üzvü olduğunu, ölkəmizin Çin hökumətinin “Bir kəmə, bir yol” təşəbbüsünü dəstəklədiyini bildirib.

2019-cu il aprelin 25-də Çin Xalq Respublikasının paytaxtı Pekində “Bir kəmə, bir yol” strategiyası çərçivəsində keçirilən ikinci beynəlxalq əməkdaşlıq forumunda iştirak edən Prezident İlham Əliyevin dost ölkəyə işgüzar səfəri çərçivəsində Çin Xalq Respublikasının Sədri Si Cinpinlə və bir sıra böyük şirkət rəhbərləri ilə keçirdiyi görüşlər zamanı bir sıra məsələlərin geniş müzakirə olunması iki ölkə arasındakı əlaqələrin daha da möhkəmlənməsinə böyük töhfələr verəcək.

Prezident İlham Əliyev Pekində 2-ci “Bir kəmə, bir yol” Beynəlxalq Əməkdaşlıq Forumunun “Daha parlaq birgə gələcəyin qurulması” mövzusunda həsr olunan ikinci hissəsindəki nitqində bildirib ki, beynəlxalq nəqliyyat layihələri ölkələr və xalqlar arasında əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsinə xidmət edir: “Müasir nəqliyyat və logistika infrastrukturunu yaratmaqla biz yalnız ölkəmizi mühüm nəqliyyat mərkəzinə çevirmədik. Eyni zamanda, biz Şərq-Qərb və Şimal-Cənub dəhlizləri layihələrində iştirak edən ölkələr

arasında əməkdaşlığa töhfə verdik. Beynəlxalq nəqliyyat layihələri ölkələr və xalqlar arasında əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsinə xidmət edir. “Bir kəmə, bir yol” təşəbbüsü nəqliyyat sahəsində yeni imkanlar açmaqla yanaşı, ticarəti, turizmi, xalqlar arasında təmasları təşviq edir və Avrasiya məkanında sabitliyin, təhlükəsizliyin və sülhün bərqərar olması işinə xidmət göstərir”.

Azərbaycan Cənubi Qafqaz regionunda Çinin əsas ticarət tərəfdaşdır. Belə ki, Çinin Cənubi Qafqaz ölkələri ilə ticarətində ölkəmizin payı 43 faiz təşkil edir. Bununla yanaşı, Pekində Azərbaycan və Çin şirkətləri arasında ümumi dəyəri 821 milyon ABŞ dolları olan müxtəlif istiqamətlər üzrə 10 sənəd imzalanıb. Daha sonra Sumqayıt Kimya Sənaye Parkı ərazisində şin istehsalı zavodunun qurulmasına, Kürdəmir rayonunda 300 hektaradək sahədə müasir istixana kompleksinin tikintisinə, Quba, Xaçmaz və Göyçayda aqro-logistik sənaye parklarının yaradılmasına, “Azərbaycan Digital HUB” proqramı çərçivəsində Asiya-Avropa telekommunikasiya dəhlizinin yaradılmasına, “Transxəzər” nəqliyyat dəhlizi vasitəsilə Bakıya və Azərbaycan ərazisindən tranzit keçməklə digər ölkələrə 2500-dək konteynerin daşınmasına, Azərbaycan istehsalı şərab və digər spirtli içkilərin Çinə ixracına, Çinin Çendu şəhərində Azərbaycan Ticarət Evinin yaradılmasına dair Əməkdaşlıq Memorandumu imzalanıb.

İki ölkə arasında siyasi, iqtisadi və digər sahələrdəki əlaqələrin real vəziyyəti deməyə imkan verir ki, əlverişli geosiyasi və geoiqtisadi mövqeyə, dayanıqlı və dinamik inkişafa malik, bir sıra regional və beynəlxalq layihələrin təşəbbüskarı və əsas iştirakçısı olan Azərbaycan ilə dünya iqtisadiyyatının nəhəngləri sırasında dayanan Çin Xalq Respublikası arasında dostluq və tərəfdaşlıq münasibətləri, qarşılıqlı əlaqələr bundan sonra daha da genişlənəcək.

Zahid Rza,
“iki sahil”

Prezident İlham Əliyevin idarəetmə fəlsəfəsi: vətəndaşa qayğı və insanlarla ünsiyyət

ÖLKƏDƏ APARILAN SOSIAL-İQTİSADİ İSLAHATLAR XALQ-LİDER BİRLİYİNİN SARSILMAZLIĞINI GÖSTƏRİR

2003-cü ildə keçirilən prezident seçkilərində ümumxalq etimadı qazanan cənab İlham Əliyev mətbuata ilk müsahibəsində bildirdi ki, O, bütün Azərbaycan xalqının, hər bir vətəndaşın Prezidentidir: "Həyatımın artıq növbəti və elə bil ki, sonuncu mərhələsi başlanır. Çünki bundan yuxarı mərtəbə yoxdur. Bu elə bir zirvədir ki, əlbəttə, mən bu zirvədə duraraq, tək-cə özümü deyil, bütün Azərbaycan xalqını beynəlxalq aləmdə təmsil edə-cəyəm. Əlbəttə, bu mənim çiyinlərimə əlavə məsuliyyət yükü qoyur" söyləyən cənab İlham Əliyev ölkəmizdə hərtərəfli inkişaf üçün yaranan zəmindən düşünülmüş şəkildə istifadə edərək heç bir məsuliyyətdən, çətinlikdən qorxmadığını sübut etdi. Çıxışlarında "Azərbaycanın iqtisadiyyatı möhkəm olarsa bütün məsələləri həll etmək imkanımız olacaq" kimi tezisli ilə ölkənin qüdrətinin iqtisadi müstəqilliklə birbaşa əlaqəli olduğunu sonrakı fəaliyyəti ilə doğrultdu. Prezident kimi Azərbaycanı 15 illik rəhbərliyi dövründə cənab İlham Əliyev onu da təsdiqlədi ki, Azərbaycanın həqiqi mənada planetar düşüncəyə malik lideri var. Belə bəşəri Əliyev siyasətini davam etdirən cənab İlham Əliyev kimi.

"Bildiyiniz kimi, Azərbaycan regionlarının sosial-iqtisadi inkişafı proqramlarının qəbul edilməsi mənim 2003-cü ildə prezident seçkiləri ərəfəsində verdiyim vədlərimdən biri idi. O vaxt demişdim ki, əgər Azərbaycan xalqı mənə etimad göstərsə, ilk növbədə, regionların inkişafı ilə məşğul olacağam, bölgələrdə olan problemlərin həlli işində öz səylərimi əsirgəməyəcəyəm" söyləyən cənab İlham Əliyev dövlətin hərtərəfli inkişafı üçün gerekli olan ilk addımı 2004-cü ildə, regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair ilk Dövlət Proqramının qəbulu oldu. 2008, 2013 və 2018-ci illərdə keçirilən prezident seçkilərində də cənab İlham Əliyevə ümumxalq inamı xalq-iqtidar birliyinin təsdiqi, vədinə sadıq dövlət başçımıza etimadın tükənməzlik nümunəsi idi. Ölkə iqtisadiyyatının qüdrətlənməsini həyatında, məişətində hiss edən hər bir vətəndaş qürur hissi ilə bildirir: Cənab İlham Əliyev, bir Prezident kimi Azərbaycanı bütün dünyada tanıtdırdığınız üçün Sizinlə fəxr edirik.

Bu sözlər az müddətdə əsrə bərabər görülən işlərin ölkəmizə qazandırdığı uğurların tək-cə xalqımızın deyil, beynəlxalq ictimaiyyətin də etirafıdır. On beş ildə Azərbaycan iqtisadiyyatı 3,2, qeyri-neft sektoru 2,8, sə-nayə istehsalı 2,6, kənd təsərrüfatı 1,7 dəfə artmış, qeyri-neft ixracı 4,1 dəfə çoxalmışdır. Azərbaycanın valyuta ehtiyatları 1,8 milyard dollardan 46 milyard dollara çatdırılmış, 2003-

2018-ci illərdə ölkə iqtisadiyyatına 250 milyard dollar investisiya qoyulmuşdur. Siyasi sabitliyi ilə seçilən, cəlbədicə ölkə olan Azərbaycanda mövcud sərmayə iqlimi xarici investorları maraqlandırır.

Prezident İlham Əliyevin qətiyyəti ilə dünyanın enerji və neqliyyat xəritəsini dəyişən global layihələr reallaşmışdır. Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təminatında böyük rolə malik Bakı-Tbilisi-Ceyhan və Bakı-Tbilisi-Ərzurum neft-qaz kəmərlərinin davamı olan Cənub Qaz Dəhlizi, onun əsas seqmenti TANAP istifadəyə verilmişdir. 1994-cü il sentyabrın 20-də Bakıda imzalanmış "Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda yerləşən "Azəri", "Çıraq" yataqlarının və "Günəşli" yatağının dərinlikdə yerləşən hissəsinin birgə işlənməsi və hasilatın pay bölgüsü haqqında Saziş"ın ("Əsrin müqaviləsi") müddəti 2050-ci ilə qədər uzadılmışdır.

Ən böyük global infrastruktur layihəsi olan, qitələri birləşdirən, siyasi, iqtisadi və strateji baxımdan böyük əhəmiyyətə malik Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun istifadəyə verilməsi ilə ölkəmiz Avrasiyada mühüm tranzit və logistika mərkəzlərindən birinə çevrilmişdir.

Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə Avropa və Asiyayı birləşdirən Şərq-Qərb və Şimal-Cənub beynəlxalq neqliyyat dəhlizlərinin yaradılması istiqamətində böyük işlər görülmüş, "Şimal-Cənub" neqliyyat dəhlizi layihəsinin reallaşması üçün zəmin yaranmışdır. Azərbaycan "Azerspace-1", Yer səthinə müşahidə edən "Azersky", "Azerspace-2" peyklərini orbitə çıxarmaqla az sayda olan kosmik ailənin üzvünə çevrilmişdir.

Cənab İlham Əliyevin prezidentliyi dövründə ölkənin sosial-iqtisadi, mədəni və kənd təsərrüfatı infrastrukturunu tamamilə yenilənmişdir. Bu dövrdə 3100-dən çox məktəb, 642 tibb müəssisəsi tikilmiş, yaxud əsaslı təmir edilmiş, 15 min kilometr yol çəkilmiş, 443 körpü inşa olunmuşdur. Bakıda 4 yeni metro stansiyası istifadəyə verilmiş, bir neçə stansiyada yəni-dənqurma işləri aparılmışdır. Xəzər dənizində ən böyük beynəlxalq layihə olan - Ələt Dəniz Ticarət Limanı fəaliyyətə başlamış, ölkə daxilində 7 hava limanı istifadəyə verilmişdir. Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportu dünyanın "5 ulduz"lu 9 əsas hava limanı sırasına daxil olmuşdur. 30 elektrik stansiyası tikilmiş, əhalinin enerjiyə və təbii qaza tələbatı 95 faiz ödənilmişdir.

Bu rəqəmlər göstərir ki, Azərbaycan iqtisadiyyatı dayanıqlıdır və respublikamızın dinamik inkişafı beynəlxalq təşkilatların hesabatlarında da dəstəklənir.

İqtisadiyyatda qazanılan uğurlar sosial islahatların tətbiqi imkanlarını genişləndirir. Cari ilin ilk günlərindən əhalinin sosial müdafiəsinin yüksəlməsi nəminə cənab İlham Əliyevin imzaladığı sərəncamların əhali tərə-

findən rəğbətlə qarşılanması dövlət başçımızın 15 illik fəaliyyətinə verilən "əla" qiymətdir.

Prezident İlham Əliyev əhalinin həssas qrupu olan şəhid ailələrinə, müharibə veteranlarına və əlillərə daim xüsusi qayğı ilə yanaşır. Ötən ilin aprel ayında keçirilən prezident seçkilərindən sonra cənab İlham Əliyevin imzaladığı ilk Fərmana əsasən şəhidlərin vərəsələrinə 11 min manat məbləğində birdəfəlik vəsait ödənil-di, şəhid ailələrinə 626 mənzil verildi, müavinətləri artırıldı.

İşğaldan azad olunan Cəvş Mərcanlıda, Şıxarxda qısa müddətdə qə-səbə salındı, köçkünlər öz doğma yurdlarına qayıtdılar. Məcburi köçkünlərin problemlərinin həlli sahəsində genişmiqyaslı islahatlar həyata keçirildi, köçkünlər üçün 100-dən çox şə-herçik salındı.

Ötən illərdə 5900 köçkün ailəsi mənzillərlə təmin olundu. Qarşıdakı illərdə 7 minə yaxın köçkün ailəsi mənzillərlə təmin ediləcək. Dünya praktikasında analoqu olmayan, sağ-lam zəmində qurulan insana humanist yanaşma yalnız Azərbaycanda, cənab İlham Əliyevin sayəsində mümkün olmuşdur.

Şamaxıda, Ağsuda, İsmayılıda baş verən zəlzələdən zərər çəkənlərə dövlət tərəfindən dəstək göstərildi. Cənab İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban xanım Əliyeva zəlzələ bölgəsinə gedərək insanlarla təmasda oldular.

Dövlət başçımızın imzaladığı Sərəncama əsasən, 600 min nəfəri əhatə edən minimum əməkhaqqı 130 manatdan 180 manata qaldırıldı. Pensiyalar dəfələrlə artırıldı. Problemlə kreditlərlə, mənzillərin qeydiyyatı ilə bağlı məsələlərin həlli istiqamətində atılan addım insanları sevindirdi. Yeni doğulan uşaqlar üçün müavinətlər, tələbə təqaüdləri artırıldı. Mədəniyyət ocaqlarına, teatrlara xeyl vəsait ayrıldı. "Əminəm ki, 2019-cu il bütövlükdə ölkəmiz üçün uğurlu il olacaqdır. Azərbaycan 2019-cu ildə uğurlar və inkişaf yolu ilə gedəcəkdir" söyləyən cənab İlham Əliyev Bakının Suraxanı rayonunun Qaraçuxur qəsəbəsində əsaslı şəkildə yenidən qurulan Neftçilər parkında yaradılan şəraitlə tanış olarkən sosial islahatların davam etdiriləcəyini bir daha bildirdi. Birinci xanım Mehriban Əliyeva ilə parkın açılışında iştirak edən dövlət başçımız iqtisadi islahatların əlavə gəlir gətirdiyini vurğulayaraq sosial islahatların davamı olacağını bildirdi: "Artıq bu ilin əvvəlindən büdcəyə kifayət qədər böyük məbləğ daxil oldu və yığılan əlavə büdcə gəlirləri mənim göstərişimlə, ilk növbədə, vətəndaşların sosial müdafiəsinə istiqamətləndirilməlidir, o cümlədən məaşların, pensiyaların qaldırılmasına... Minimum əməkhaqqı, minimum pensiya Azərbaycanda bundan sonra da qaldırılacaq ki, vətəndaşlar daha da yaxşı yaşasınlar... Biz əlavə əldə edilmiş bütün gəlirləri vətəndaşların sosial müdafiəsinə yönəldəcəyik."

Sakinlərlə görüşlərində ölkəmizin uğurlu inkişafının bundan sonra da təmin ediləcəyini vurğulayan cənab İlham Əliyev bildirir ki, bunun əsas şərti sabitlik, xalq-iqtidar birliyi, vətəndaş amili, sosial ədalət və humanizm, insanların gələcəyə böyük inamıdır. İqtisadi potensial artdıqca əhalinin yaşayış tərzində yaxşılaşır. Bu uğurlar, şəffaflıq, əhalinin sosial müdafiəsinin diqqətdə saxlanması vətəndaşların aparılan siyasətə dəstəyinin göstəricisidir. Deyilənlərin məntiqi nəticəsi isə belədir: Azərbaycanın yeni keyfiyyətli sosial-iqtisadi inkişaf modeli inqilabi təsəvvür yaradır.

Xuraman İsmayılqızı,
"iki sahil"

Nazir müavini:

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva idmana qayğı ilə yanaşması baxımından da çoxsaylı uğurların müəllifi kimi tanınır

Azərbaycanda gimnastikanın bütün növləri üzrə beynəlxalq yarışların keçirilməsi artıq ənənəyə çevrilib.

Trend-in məlumatına görə, bunu Azərbaycan gənclər və idman nazirinin müavini İsmayıl İsmayilov Bakıda bədii gimnastika üzrə Dünya Kuboku yarışlarının açılış mərasimində çıxışı zamanı deyib.

Nazir müavini qeyd edib ki, beynəlxalq arenada idman tədbirlərinin yüksək səviyyəli təşkilatçısı kimi tanınan Azərbaycan bu gün start götürəcək daha bir idman yarışına ev sahibliyi edir: "Ölkəmizin müstəqillik qazanmasından elə böyük vaxt ötməyə də, tarixi baxımdan bu qısa müddət ərzində Azərbaycan özünü dünya xəritəsində inkişafda olan, dinamik, müasir ölkə kimi təsdiq edə bilib. İqtisadi cəhətdən sürətlə inkişaf etməkdə olan dövlətimizin göstərdiyi qayğı sayəsində Azərbaycan idmanı da yüksək inkişaf səviyyəsinə çatıb. Azərbaycanın dövlət başçısı, Milli Olimpiya Komitəsinin prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında bu sahədə aparılan düşünülmüş, məqsədyönlü dövlət siyasəti sayəsində Azərbaycan Avropanın və dünyanın tanınmış idman ölkələrindən birinə çevrilib. Artıq ölkəmizdə idmanın inkişafı mütəmadi səciyyə daşımaqdadır".

İ.İsmayilov əlavə edib ki, son illər müxtəlif səviyyəli beynəlxalq yarışların vətənimizdə keçirilməsi və idmançılarımızın ən mötəbər yarışlarda əldə etdiyi böyük uğurlar bunun əyani sübutudur: "Buna əsaslanaraq beynəlxalq qurumlar da tərəddüd etmədən irimiqyaslı yarışların keçirilməsini Azərbaycana həvalə edirlər. Azərbaycanın ən böyük və ən gözəl idman məkanlarından biri - Mili Gimnastika Arenası qapılarını bir daha bədii gimnastika peşəkarları və bu idman növünün pərəstişkarlarının üzünə açır".

Nazir müavini bildirib ki, Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Azərbaycan Gimnastika Federasiyasının prezidenti Mehriban xanım Əliyeva elm, təhsil, səhiyyə sahələrində fəal olan bir şəxs kimi idmana qayğı ilə yanaşması baxımından da çoxsaylı uğurların müəllifi olaraq tanınır: "2002-ci ilin oktyabrında Azərbaycan Gimnastika Federasiyasının prezidenti seçildəndən bu sahədə uğurlu inkişafın əsası qoyulub. Məqsədyönlü və səmərəli fəaliyyət nəticəsində ölkə gimnastikası özünün yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoyub. Mehriban xanımın əzmkar rəhbərliyi sayəsində Azərbaycan gimnastikası na olan münasibət istər ölkə daxilində, istərsə də dünyada əsaslı şəkildə dəyişilib".

O vurğulayıb ki, ümumiyyətlə, son 16 ildə Bakı bir çox beynəlxalq gimnastika yarışlarına ev sahibliyi edib: "Ölkəmizdə gimnastikanın bütün növləri üzrə beynəlxalq yarışların keçirilməsi artıq ənənəyə çevrilib. Beynəlxalq tədbirlərin zəngin təcrübəyə əsaslanaraq yüksək səviyyədə təşkili, əlbəttə, ölkədə gimnastika növlərinin, o cümlədən bədii gimnastikanın inkişafına böyük təkan verir və gimnastika sevərlərin sayını il-dən-ilə artırır. Bu yolun davamı olaraq növbəti dəfə təşkil olunan Dünya Kubokunda da arenaya toplaşacaq tamaşaçılar tanınmış bədii gimnastların təqdimatında zəriflik və əzmkarlıqlı əks etdirən gərgin mübarizənin şahidi olacaqlar".

İ.İsmayilov deyib ki, bu yarışda 39 ölkənin 200-dən çox idmançısının mükafatlar uğrunda mübarizə aparması Dünya Kubokunun gərgin mübarizə şəraitində keçəcəyinə, maraqlı və pozitiv olacağına əminlik yaradır: "Fürsətdən istifadə edib, ölkə idmanına göstərdikləri davamlı diqqət və qayğıya görə dövlət başçısı cənab İlham Əliyevə, ölkənin Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevaya dərin minnətdarlığımı ifadə edir, belə gözəl idman tədbirinin ölkəmizdə təşkilinə etimad göstərdiklərinə görə beynəlxalq idman qurumuna təşəkkürümü bildirir, idmançılara isə yaranmış bu imkandan bəhrələ-nərək layiqli mübarizə aparmağı və qələbə qazanmalarını arzu edirəm".

Aprəlin 26-da Bakıda Formula 1 üzrə dünya çempionatının dördüncü mərhələsinə - SOCAR Azərbaycan Qran-Prisində start verilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, yarışın birinci günündə pilotlar 6 kilometr uzunluğundakı Bakı şəhər halqasında sərbəst yürüşdə güclərini sınaıyblar.

Birinci sərbəst yürüş "Williams" komandasının pilotu Corc Rassellin bolidinin drenaj lükünə ilişərək sıradan çıxması ilə əlaqədar ləğv edilib. İkinci sərbəst yürüşdə isə "Ferrari" komandasının pilotları fərqləniblər. Belə ki, Çarls Lekler birinci, Sebastian Fəttel isə ikinci olublar. İlk üçlüyü beşqat dünya çempionu Luis Hamilton ("Mercedes") tamamlayıb.

İkinci sərbəst yürüşdə isə "Racing Point"-dən Lens Stroll, "Toro Rosso"-dan isə Daniil Kvyat qəza səbəbindən mübarizəni dayandırılar.

Formula 1 SOCAR Azərbaycan Qran-Prisi çərçivəsində təşkil olunan Formula 2 yarışlarında sərbəst yürüş və sıralanma turu

keçirilib.

Qırx beş dəqiqə davam edən sərbəst yürüş nəticəsində "UNI Virtuosi" komandasının pilotu Luka Qiotto bütün rəqiblərini üstələyərək birinci olub. "Carlin" komandasından Nobuhari Matsuşita sərbəst yürüşü ikinci, "MP Motorsport"-un sürücüsü Cordan Kinq isə üçüncü yerdə başa vurublar.

Aprəlin 27-də Formula 1 SOCAR Azərbaycan Qran-Prisində üçüncü sərbəst yürüş və sıralanma turu, Formula 2-də isə birinci yarış keçiriləcək. Aprəlin 28-də isə Formula 1 SOCAR Azərbaycan Qran-Prisi, həmçinin Formula 2-nin ikinci yarışı təşkil olunacaq.

Xatırladaq ki, Formula 1 yarışı Azərbaycanda dördüncü ildir

Formula 1 Azərbaycan Qran-Prisi

Birinci gündə pilotlar arasında gərgin idman mübarizəsi yaşanıb

"Carlin" komandasının pilotu N.Matsuşita Formula 2 yarışında sıralanma turunun qalibi olub. "ART Grand Prix" komandasının sürücüsü Nik de Vries ikinci, "UNI-Virtuosi"-nin pilotu L.Qiotti isə üçüncü yeri tutublar.

təşkil olunur. 2016-cı ildə təşkil olunan birinci yarışda - Formula 1 Avropa Qran-Prisində "Mercedes" komandasının almaniyalı pilotu Niko Rosberq qalib gəlib. 2017-ci ildə təşkil olunan Formula 1 Azərbaycan Qran-Prisi "Red Bull Racing" komandasının avstraliyalı pilotu Daniel Rikkiardonun qələbəsi ilə başa çatıb. Ötən ilki Qran-Prisdə isə "Mercedes" komandasının britaniyalı sürücüsü Luis Hamilton qələbə qazanıb.

Dünyanın məşhur pilotlarının mübarizə apardıqları Bakı şəhər halqası elə qurulub ki, yarış zamanı pilotlar və milyonlarla tele-

viziya tamaşaçıları UNESCO-nun ümumdünya mədəni irs siyahısına daxil olan İçərişəhəri, paytaxtın müasir memarlıq abidələrini və Xəzərin sahilboyu hissəsini özündə birləşdirən ecazkar mənzərəni görə bilərlər. Layihənin müəllifi bütün müasir Formula 1 treklərinin memarı olan Herman Tilkdir. Trekin ən geniş hissəsinin eni 13, ən dar hissəsinin eni isə İçərişəhər ətrafında, o cümlədən 7-ci və 8-ci döngələrdə 7,6 metr təşkil edir. Yarışın start və finiş xətti Azadlıq meydanındadır. Burada, həmçinin "Paddock klub", komandalарın boksları və pit-leyn qurulub.

Leşyeyənlik psixologiyası, yaxud dağıdıcı müxalifətin antimilliliyi bir daha isbatlandı

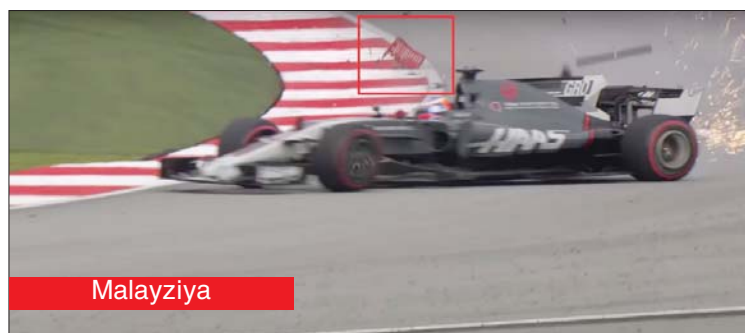

Monako

Azərbaycanın radikal müxalifəti xalqımızın, dövlətimizin əldə etdiyi uğurlara qarşı çıxmağı, bu uğurlara kölgə salmağı artıq özü üçün "ənənəyə" çevirib. Onlar bu uğurlara nəinki sevinmir, hətta düşmən münasibəti bəsləyərək ölkəmizin əldə etdiyi nailiyyətlərə kölgə salmaq üçün bütün güclərini səfərbər edirlər. Hətta hər hansı ümumxalq, ümumdövlət məsələsində belə onlar dövlətin, xalqın marağını satmaqdan çekinmir, düşmənlərlə eyni sırada dayanırlar. Bir sözlə, bəlli sifarişləri yerinə yetirən bu kəsim istər iqtisadi, istərsə də siyasi müstəvidə əldə olunan nailiyyətlərə mənfi don geyindirməklə məşğuldur. İqtisadi inkişafımız, dövlətimizin dünya siyasi palitrasında mühüm ak-

torlardan birinə, həmçinin dünyada tolerant, mədəni, sivilizasiyaların dialoq mərkəzi kimi nümunəyə çevrilməsi radikalların faktiki olaraq yuxusunu eərşə çəkib. Bu üzəndə onlar "əllərindən gələni əsirgəmir" və bütün vasitələrlə düşmən dəyirmanına su tökməkdə davam edirlər.

Təəssüflər olsun ki, Azərbaycanımızın uğurları, nailiyyətləri anti-Azərbaycan dairələri kimi, daxiləki "5-ci kolon"-un nümayəndələrini də ciddi şəkildə narahat edir. Daxili bədxahlar hər zaman Azərbaycanın istənilən uğurlarına qışqıranlıqla yanaşıb, ölkədə ictimai-siyasi sabitliyi pozmaq üçün məişət səviyyəsində olan problemləri şişirtməklə siyasi dividend qazanmağa çalışıblar. Azərbaycan ictimaiyyəti qaragüruhçuların bədxah əməllərini "Eurovision-2012", Birinci

Malayziya

Bakı Avropa Oyunları, IV İslam Həmrəyliyi, Oyunları, Formula-1 zamanı açıq şəkildə görüblər. Adıçəkilən tədbirlərin iqtisadi, həmçinin siyasi baxımdan ölkəmiz üçün olduqca əhəmiyyətli olmasına baxmayaraq kvaziqruplar Azərbaycan cəmiyyətinin iradəsinin əksinə çıxmaqla xarici anti-Azərbaycan dairələrinin siyasi sifarişlərini həyata keçiriblər. Elə son günlərdə Bakıda keçirilən Formula-1 yarışları ərəfəsində yenidən Azərbaycan dövlətinin əleyhinə çirkin kampaniya başladılar və bununla da ölkəmizin imicinə zərbə vurmağa, avtoyarışın əhəmiyyətini azaltmağa səy göstərirlər.

Məlum olduğu kimi, Bakıda keçirilən Formula-1 yarışının hazırlıq mərhələsində qəza baş verib. Bu qəzanı siyasi oyun predmetinə çevirən dağıdıcı müxalifət

isə sanki bu fürsəti gözləyirmiş kimi dövlətimizin imicinə qarşı hücum keçdi. Lakin hər zaman beynəlxalq təcürbəni misal götürən müxalifət nədənsə elə Avropanın özündə də baş verən analoji hadisələri bilərəkdən gözdərtdi.

Hər kəsə məlum olsun deyə bildiririk ki, kanalizasiya lyukunun qapağının açılması və yarış iştirakçılarının zərər vurması hadisəsi Formula-1 yarışları tarixində bundan əvvəl də bir neçə dəfə baş verib.

Formula-1 tarixinə nəzər salsaq görərik ki, sonuncu dəfə belə qəza 3 il bundan əvvəl, 2016-cı ildə Monakoda keçirilən yarışda baş verib. Həmin yarışda sərbəst yürüş zamanı kanalizasiya lyukunun qapağı açılaraq, Bakıdakı kimi bir yox, hətta iki bolidi zədələmişdi. Əvvəlcə qarşıda

gedən alman Niko Rosberq lyukun üzərindən keçərkən metal qapaq onun bolidinin arxa təkərini sıradan çıxarıb. Bununla yanaşı, lyukun qapağı və qarşıda gedən bolidin sırt hissələri Rosberqin ardınca gedən ingilis Cens Battonun bolidinin üstünə gəlib. Bu qəzadan eyni zamanda ingilis pilotun bolidi çox ciddi xəsarətlər alsada, xoşbəxtlikdən özünə heç nə olmamışdı.

Maraqlıdır ki, eyni tipli qəza yenə də elə həmin Monako Qran-Prisində 2010-cu ildə qeydə alınıb. O vaxt braziliyalı pilot Rubens Barikello oxşar qəzaya düşüb. Braziliyalının yarış sıradan bəxti daha az gətirib. Belə ki, kanalizasiya lyukunun qapağının açılması hazırlıq yürüşündə deyil, əsas yarış zamanı baş verib. Nəticədə bolidinin arxa təkəri sıradan çıxan Barikello əhəmiyyətli xallar itirib, onun "dəmir atı" isə bir neçə dəfə fırlanaraq, kənardakı baryerlərə çırpılıb.

Daha bir oxşar qəza hələ 2005-ci ildə Çin Qran-Prisində baş vermişdi. Həmin qəzada kolumbiyalı Xuan Monteyonun bolidi ciddi zədələr alsada, pilot bir müddət yarış davam etdirə bilmişdi. Lakin 8 dairədən sonra onun bolidinin mühərriki də sıradan çıxmışdı ki, bunun da sonradan məhz kanalizasiya lyukunun qapağının zərbəsi nəticəsində baş verdiyi güman edilirdi.

Göründüyü kimi, Bakı bu xoşgəlməz hadisənin baş verdiyi ilk şəhər deyil. Lakin radikal müxalifət hər zaman ki kimi, bu adi qəzanı siyasi oyuna çevirib dividend qazanmağa çalışdı. Bu da bir daha müxalifətin antimilliliyini nümayiş etdirdi...

Zamin Məmmədov,
"iki sahil"

Zərifə xanım Əliyevanın keçdiyi şərəfli həyat yolu kamillik və müdriklik məktəbidir

AİLƏ, QADIN VƏ UŞAQ PROBLEMLƏRİ ÜZRƏ DÖVLƏT KOMİTƏSİNİN SƏDRİ HİCRAN HÜSEYNOVANIN WWW.YAP.ORG.AZ SAYTINA MÜSAHİBƏSİ

- Hicran xanım, aprelin 28-də görkəmli oftalmoloq alim, Əməkdar elm xadimi, akademik Zərifə Əliyevanın anadan olmasının 96-cı ildönümünü tamam olur. Xalqımız tərəfindən Zərifə xanım Əliyevanın həyatı və fəaliyyəti hər zaman böyük ehtiramla yad edilir. Bu barədə fikirlərinizi bilmək istərdik...

- Həyatda ele insanlar var ki, onlar hər hansı sahəyə, peşəyə bütün qəlbi ilə bağlanır, ömrünü ona həsr edir. Və zaman keçdikcə onların bu zəhməti böyük bir elmi məktəbin əsasını təşkil edir. Biz fəxr edirik ki, belə insanlar içərisində qadın alim və ziyalılarımız çoxdur. Yüksək intellektual potensiala malik olan bu xanımların hər biri öz sahəsində novator ideyaları, dəyərli araşdırmaları ilə elmdə dərin izlər qoyublar. Və illər sonra bu şəxsiyyətlərin həyatı, elmi fəaliyyəti bir nümunə kimi qalmaqda davam edir. Bu görkəmli simalardan biri də ictimai xadim Zərifə xanım Əliyevadır.

Zərifə xanım özünün çoxillik fəaliyyəti dövründə neçə-neçə gözə şəfa bəxş etmiş, ən ağır, mürəkkəb əməliyyatlar aparmış, görmə qabiliyyəti zəif olanların, yaxud tamamilə görməyənlərin qaranlıq dünyasını işıqlandırmışdı. Bu işdə ona təkə bilyi, savadı və səriştəsi deyil, həm də gəndən və böyüdüüyü ailədən irəli gələn yüksək keyfiyyətlər dəstək olurdu. Doğulub boya-baş çatdığı mühitin onun taleyində böyük rolu olmuşdur. Zərifə xanım Əliyeva atasının - görkəmli dövlət və elm xadimi, pedaqoq-alim, professor Əziz Əliyevin yolunu davam etdirmişdi. Azərbaycan səhiyyə sisteminin inkişafında misilsiz xidmətləri olan Əziz Əliyev yüksək intellekti ilə onu əhatə edənlərin dərin rəğbət və hörmətini qazanmışdı. O özünün şəxsi nümunəsi ilə övladlarına mübariz olmağı aşılamış, gələcəyə ümid, inam bəsləməyi öyrətmiş, hər zaman hamıya xeyirxah, qayğıkeş münasibətdə olmağı tövsiyə etmişdi. Əziz Əliyev möhkəm iradəyə, böyük təmkinə malik güclü şəxsiyyət idi. Həyatının bütün mürəkkəb mərhələləri əs-lində onun övladları üçün həyat məktəbi idi. Belə bir ailədə böyüyən Zərifə xanım təbii ki, səmimiyyəti, zərifliyi, insanlara olan sevgisi ilə fərqlənirdi. Ailəyə məxsus ziyalı, əməksevərlik, səmimilik, doğma ocağa, xalqa və Vətənə məhəbbət onun həyatında öz təcəssümünü tapmışdı.

Zərifə xanım, eyni zamanda, müasir, müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu, bütün mənəli ömrünü Vətənin və xalqının tərəqqisinə həsr etmiş dahi şəxsiyyətin - ümummillili lider Heydər Əliyevin vəfali ömür-gün yoldaşı, sədaqətli dos-

tu və etibarlı silahdaşı olub. Zərifə xanım, eyni zamanda, qayğıkeş ana idi. İncə təbiətli bu kövrək qadın dünya şöhrətli siyasətçinin inam və etibarını hər addımda doğrultmuşdu. Ən ağır və təhlükəli vaxtlarda belə Zərifə xanım həyat yoldaşını bir an belə tərk qoymamış, Onun dayaqna çevrilmişdi.

Cəmiyyətin həyatında fəal rol oynayan Zərifə xanım ailəsinə son dərəcə bağlı bir qadın, gözəl ana idi. Əziz analıq missiyasını sevdiyi peşəsi ilə birləşdirən bu xanıma bir qadın, bir alim və həkim kimi cəmiyyətin inkişafına xidmət edən ailəsindən ayrı düşünmək olmazdı. Zərifə xanım analıq vəzifəsinin öhdəsindən də çox gözəl gəlmişdir. Onun təmkinliliyi, səbirliliyi, ağılı, savadı və digər müsbət xüsusiyyətləri övladları - cənab Prezident İlham Əliyevin və tarix üzrə fəlsəfə doktoru Sevil Əliyevanın da onun yolunu getməsinə köməkçi olmuşdu. Biz bu ailəyə - ulu öndər Heydər Əliyevə və Zərifə xanım Əliyevaya minnətdar ki, qəlblərində daim Azərbaycan sevgisi ilə yaşayan, Vətənimizin qurucu sayılan övladlar yetişdirmişlər. Yüksək keyfiyyətlərin mövcud olduğu belə bir ailədə cənab İlham Əliyev kimi övladın böyüyüb boya-baş çatması, təbiiyə alması hər valideynin, ailənin arzusudur. Bu gün cənab Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi uğurlu dövlət siyasəti nəticəsində dövlətimizin dayaq-ları möhkəmlənir, Azərbaycan daha da çiçəklənib qüdrətli bir ölkəyə çevrilir.

- Məlumdur ki, Zərifə xanım Əliyeva oftalmologiya elminin inkişafına mühüm töhfələr verib. Onun elmi və peşə fəaliyyəti barədə nə deyə bilərsiniz?

- Xeyr-xahlığına, yüksək intellektinə, diqqət və qayğısına görə hər bir kəsin hörmət və məhəbbətini qazanmış bu insan, ilk növbədə böyük ziyalı, işıqlı, nurlu şəxsiyyət idi. Zərifə xanım Əliyeva Azərbaycanın səhiyyə sahəsində silinməz iz buraxmışdır. O, Azərbaycan tibb elminin inkişafına böyük töhfə verən akademik olub. Onun həyat fəlsəfəsi, mənəvi dünyası, oftalmologiya elminin inkişafındakı xidmətləri zəngin və çoxşaxəlidir. Azərbaycan oftalmologiyasını dünya səviyyəsində tanıdan Zərifə xanım Əliyeva təbabətdə öz dəst-xətti olan novator bir alim idi. Zərifə xanım haqlı olaraq hesab edirdi ki, həkimin peşə mövqeyi onun xəstəyə münasibətini müəyyən-ləşdirən başlıca amildir: "Yalnız o şəxs əsl həkimdir ki, xəstənin ağrılarına məhz özünün ağrıları hesab edir. Belə bir həkim üçün hər dəfə xəstəni qəbul etmək, hər dəfə xəstəliyə düçar olmuş insanla söhbət etmək həm xəstə qarşısında, həm də cəmiyyət qarşısında, ən başlıcası isə öz

vicdanı qarşısında əxlaqi məsuliyyət deməkdir".

Zərifə xanım Əliyevanın elmi-tədqiqatlara olan sonsuz marağı onu Oftalmologiya Elmi-Tədqiqat İnstitutuna gətirib çıxarmışdı. O bu ixtisası seçərkən ölkə əhalisinin bu sahəyə böyük ehtiyacı olduğunu düşünmüş və Vətənə bu istiqamətdə daha çox xeyir verəcəyini fikirləşərək bu addımı atmışdı. Həmin illərdə Azərbaycanda gözü zədələyən, hətta tam korluğa səbəb olan traxoma göz xəstəliyinə qarşı təsirli müalicə üsulları yox idi. Bu xəstəliklə mübarizə təkə oftalmologiya elmi üçün deyil, bütövlükdə Respublikanın səhiyyəsi üçün mühüm əhəmiyyət daşıyırdı. Akademik Zərifə Əliyevanın alim kimi qazandığı böyük uğurlar Azərbaycan tibb elminin tarixində ayrıca bir mərhələ təşkil edir. Zərifə xanım Əliyeva elmi-pedaqoji fəaliyyətində təkə elmi-tədqiqat işləri aparmaqla kifayətlənməmiş, eyni zamanda, yüksək ixtisaslı gənc alim kadrların yetişdirilməsinə və oftalmoloq-həkimlərin ixtisaslarının artırılması işinə də xüsusi diqqət yetirmişdir. Onun birbaşa rəhbərliyi ilə gənc alimlərin və həkim oftalmoloqların böyük bir nəslı yetişmişdir. Zərifə xanım tələbələrə zəngin həyat təcrübəsi öyrətmiş, onlara xüsusi diqqət və qayğı ilə yanaşmışdır. Bu gün onun yetişdirdiyi kadrlar insanlara sağlamlıq bəxş edir. Zərifə xanımın həkim kimi fədakarlığı, yüksək vətəndaşlıq məsuliyyəti, səmimiyyəti və qayğıkeşliyi, insanlara və onların problemlərinə göstərdiyi qayğı, fəal həyat mövqeyi ona həmkarlarının, yetirmələrinin və xəstələrinin dərin hörmətini qazanmışdır. Böyük xidmətlərinə, çoxillik elmi-tədqiqat işlərinə görə professor Zərifə Əliyeva 1983-cü ildə Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyasının akademik seçilmişdir. Zərifə xanım bir sıra orden və medallara layiq görülmüş, Azərbaycanın əməkdar elm xadimi fəxri adını almışdır.

- Bildiyimiz kimi, Zərifə xanım Əliyeva geniş ictimai fəaliyyətlə də məşğul olmuşdur. Onu ictimai xadim kimi necə xarakterizə edərdiniz?

- Zərifə xanım uzun müddət Sülhü Müdafiə Komitəsinin üzvü, Azərbaycan "Bilik" Cəmiyyətinin üzvü, Oftalmoloqların Elmi Cəmiyyətinin Rəyasət Heyətinin üzvü, "Oftalmologiya xəbərləri" jurnalının redaksiya heyətinin üzvü olmuşdur. Əlbəttə, bütün bunlar çoxlu enerji tələb edirdi, lakin Zərifə xanım təbiəti üçün adi hal idi. Zərifə xanım eyni zamanda, ədəbiyyatı, musiqini də çox sevirdi. Onun ədəbiyyat sahəsindəki bilikləri, incəsənət, xüsusilə, təsviri incəsənət, rəsm əsərləri haqqında mülahizələri adamı heyretləndirməyə bilməz-

di.

Zərifə xanım bir həkim, alim və vətəndaş kimi bütün ömrü boyu xalqı üçün çalışmışdı və onun bir həkim kimi səhiyyənin inkişafında oynadığı rol, insanların sağlamlığı yolunda gördüyü işlər, o cümlədən bir qadın və ana kimi ideal olması və digər onun haqqındakı əbədi xatirələr xalqın yaddaşında daim yaşayır. Bu gün onun müqəddəs ailə çırağını iki gözəl övladı, nəvələri yandırır. Xalqa xidmət amalı bir ailə ənənəsi kimi yaşadan Prezident İlham Əliyev Zərifə xanıma dərin ehtiramla xatırlayaraq demişdir: "Onun bütün fəaliyyəti, gördüyü bütün işlər insan amilinə dayanırdı. Çünki o həm peşəkar həkim, eyni zamanda çox xeyirxah insan idi. Böyük lider, ulu öndər Heydər Əliyevin ömür-gün yoldaşı olan Zərifə xanım bütün işlərdə Ona dayaq olur, Onu dəstəkləyirdi. Hər bir insan üçün valideynləri əziz və müqəddəsdir. Mən çox xoşbəxtəm ki, Zərifə xanım kimi anam olmuşdur".

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyeva Zərifə xanımın ənənələrini davam etdirir. Yüksək dəyərləri öz şəxsiyyətində birləşdirmiş Mehriban xanım milli mənəvi sərvətlərimizin qoruyucusudur. O, Azərbaycanda təhsilin, səhiyyənin, mədəniyyətin və digər sahələrin inkişafı üçün əlindən gələni edir. Özünün ictimai fəallığı və şəxsi örnəyi ilə müasir Azərbaycan qadınının bütün dünyada ləyaqətlə təmsil edir, Azərbaycan ailəsinin yüksək mənəvi dəyərlərə söykəndiyini və ümumbəşəri ideallar əsasında yaşadığını təcəssüm etdirir.

- Bu günlər respublikamızın bütün guşələrində Zərifə xanım Əliyevanın anadan olmasının 96-cı ildönümünü yüksək səviyyədə qeyd olunur. Bu, xalqımızın görkəmli alim və ictimai xadimin əziz xatirəsinə olan böyük ehtiramının ifadəsidir...

- Həqiqətən də belədir. Onu da qeyd edim ki, Zərifə xanım Əliyeva adına Milli Oftalmologi-

ya Mərkəzi, Naxçıvan şəhər poliklinikası, Akademik Zərifə Əliyeva adına Elmi Tədqiqat Göz Xəstəlikləri İnstitutu, adına küçələr, xəstəxanalar, körpələr evi, təlim-təhsil ocaqları və s. onun adının əbədləşdirilməsinin layiqli göstəricisi, ona qoyulan hörmətin, bəslənilən rəğbət, göstərilən ehtiramın nəticəsidir. Bakıda müasir Oftalmologiya Mərkəzinin yaradılması Zərifə xanımın çoxdankı arzularından idi. Oftalmologiya Mərkəzi görmə qabiliyyətində problem olan hər kəsin pənah gətirdiyi yerdur. Klinikanın fəaliyyəti dövründə respublikamızın şəhər və rayonlarından gələn yüz minlərlə xəstəyə yüksək səviyyəli xidmət göstərilmişdir. O cümlədən yaşadığı müddətdə respublikamızın ən yüksək keyfiyyətli oftalmoloji avadanlıqlarla təchiz edilməsində də Zərifə xanımın misilsiz xidmətləri olmuşdur.

Zərifə xanımın fitri istedadla malik novator alim, pak və nadir insan kimi yaratdığı dərin mənəvi ömrü, keçdiyi şərəfli həyat yolu hər bir Azərbaycan vətəndaşı, hər bir alim və həkim üçün həyat və mənəviyyət dərəsi, kamillik və müdriklik məktəbidir. Tibb aləmində bir çox yeniliklərə imza atmış, Azərbaycan oftalmologiya elmini bütün dünyada tanıdan, yüksək intellekt sahibi, yorulmaz alim, akademik, tibb elmləri doktoru, professor Zərifə xanım Əliyevanın elmdə açdığı yol ildən-ildən inkişaf edir, onun yazıb-yaratdığı monumental əsərləri, qoyub-getdiyi elmi nailiyyətləri, pedaqoqluq səriştəsi, mədəni irsi daim araşdırılır, öyrənilir, neçə-neçə tədqiqat əsərlərinin mövzuna çevrilir. Onun zəngin elmi irsi, oftalmologiyanın müxtəlif sahələri üzrə apardığı tədqiqatlar, qazandığı nailiyyətlər, yaratdığı fundamental əsərlər Azərbaycan tibb elminin parlaq səhifəsidir. İnsanlara bitib-tükənməyən sevgi, məhəbbət dolu geniş ürayə sahib olan, gözlərə işıq, nur bəxş edən, Vətən təəssübünü bütün doğrulardan üstün tutmağı bacaran, özünün fitri istedadı ilə elmin, insanlığın ən yüksək zirvəsinə ucalan akademik Zərifə xanım Əliyeva bu xüsusiyyətləri ilə həm müasir gənclərə, həm də gələcək nəsillərə nümunə və örnəkdir.

İnsan Yaradan tərəfindən maddi və mənəvi sınaqlara məruz qalır. Hansı insan bu sınaqlardan şərəflə çıxarsa bax, əsl insan da odur. Belə şəxslərə Allah hər iki dünyada əbədi səadət bəxş edir. Zərifə Əliyeva da həyatın bütün sınaqlarından şərəflə çıxmış məhz belə bir insan idi. Son dərəcə vətənpərvər, ləyaqətli şəxsiyyət, ailə səadətini qoruyucusu, fədakar ana, ən əsası isə xeyirxah insan. Bu gün Zərifə Əliyeva Azərbaycan xalqının ürayində məhz belə yaşayır.

ZƏRİFƏ XANIM ƏLİYEVƏ

Ürəklərdə əbədi yaşayan işıqlı xatirə

Tale yolu, alın yazısı

Xeyrixah insanlar haqqında belə deyirlər ki, xoşbəxt ulduz altında dünyaya göz açıb. O ulduz ki, Tanrının taleyinə yazdığı ömür yolunu elə həmin ulduzun şəfəqləri ilə işıqlandırır, başqalarına da pay verir.

İlin gözəl fəslində, 1923-cü il aprelin 28-də dünyaya gələn, 1985-ci il aprel ayının 15-də əbədiyyətə qovuşan, gözəl insan, qayğıkeş həkim Zərifə xanım Əliyeva ömür salnaməsinə gözəl əməllərdən başqa heç nə yazılmayan şəfqətli əllər sahibi olmaqla kamil, xeyrixah insan kimi də hamının hörmətini qazananlardan idi. Peyğəmbərimiz buyub ki, elm sənin məsləhətçin, mülayimlik dostun, əql bələdçin, səbr isə başçın olmalıdır. Bu keyfiyyətləri şəxsiyyətində birləşdirən Zərifə xanım kamillik nümunəsi idi.

İnsanların ən yaxşı xalqa daha çox fayda verəndir. Bu sözlər sanki tanınmış oftalmoloq Zərifə xanım Əliyeva haqqında deyilib. Həyatının mənasını insanlara səadət, şəfa, ən qiymətli nemət olan sağlamlıq bəxş etməkdə görən Zərifə xanım haqqında danışılarda istər istəməz çoxlarının ürəyindən keçən bu sözlər yada düşür: "O, ömrünün mənasını xəstələrinə xidmətdə, onların dərvinə şərikin olmaqla görürdü. Xəstələrinin simasında ikinci həyatını yaşayan, bilik və bacarığını tibbin ən çətin sahəsində sınayan, əməlləri ilə insanlığın zirvəsinə ucalan şəfqətli xanım ifadəsinin işlədilməsi daha doğrudur."

Başda atası, dövlət və ictimai-siyasi xadim Əziz Əliyev olmaqla həkimlər ailəsində böyüdüyündən tez-tez eşitdiyi "Əsl həkim xəstələrinin ağrısını, əziyyətini özündə hiss etməlidir" sözləri onun həyat fəlsəfəsini müəyyənləşdirdi. İnsanlara nur bəxş edən, mənəvi zənginliyi ilə ictimaiyyətdə böyük hörmət qazanan Zərifə xanım qısa ömür sürsə də, günəşin işığını görənlərin, təbiətin gözəlliyindən zövq alan xəstələrinin sevinci ona əbədlilik yaşama haqqı qazandırmışdır. Onun haqqında deyilən, "Bu bizim Zərifə xanımdır" sözləri yüzlərlə xəstəyə həyatın şirinliyini bəxş edən gözəl insanın mərhəmət, xeyrixahlıq əməllərinə minnətdarlıq kimi səslənirdi. Bu gün də oftalmologiya ilə bağlı təcrübədən, kamil peşəkarlardan söz düşəndə ilk növbədə Zərifə xanım Əliyevanın tibb elminə gətirdiyi yeniliklərdən, bu gün tətbiq edilən onun səmərəli müalicə üsullarından bəhs olunur.

**Hippokrat andına sadiqliyin
yaradıcılıq bəhrəsi**

Elmi axtarışları, zəngin təcrübəsi ilə respublikamızda tibbin oftalmologiya sahəsinin əsasını qoyan Zərifə xanım Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunun müalicə-profilaktika fakültəsini bitirdikdən sonra Moskvadakı Mərkəzi Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunda oftalmologiya üzrə ixtisasartırma kursunda təcrübə qazanmışdır. Daim yenilik həvəsi ilə çalışan gənc mütəxəssis kimi Azərbaycan Oftalmologiya Elmi Tədqiqat İnstitutunda həkim-ordinator işləsə də, dünyada tətbiq olunan tibb elminin ən müasir texnologiyalarını təcrübədə sınaqdan çıxarmaqla öz sözünü deməyi də bacardı. O dövrə geniş yayılan traxomanın qarşısının alınması üçün apardığı tədqiqatlar əsasında "Traxomanın digər terapiya üsulları ilə birlikdə simptomitsinlə müalicəsi" mövzusunda namizədlik dissertasiyasını yazdı. "Həyat mübarizlər üçün sınaq meydanıdır" söyləyən alimin çoxillik təcrübə və tədqiqatla-

rının bəhrəsi olan "Azərbaycanın bir sıra kimya müəssisələri işçilərinin görmə orqanının vəziyyəti" mövzusunda doktorluq dissertasiyası elmə yenilik gətirdi. AMEA-nın akademiki adını qazanan Zərifə Əliyeva oftalmologiya sahəsində ən yüksək təltif olan M.İ. Averbax adına mükafata layiq görüldü. Əməkdar elm xadimi adını qazandı.

Azərbaycan Dövlət Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunun oftalmologiya kafedrasının professoru, sonra isə kafedra müdiri işləməklə görmə orqanının peşə patologiyasının öyrənilməsi üzrə ilk elmi-tədqiqat laboratoriyasını yaratdı. Onun rəhbərliyi ilə istehsalatın zərərli sahələrində görmə orqanına fizioloji, klinik, funksional, histoloji mexanizmlərin təsirinin öyrənilməsi üzrə bir sıra qiymətli tədqiqatlar aparıldı. Dünyanın elmi ictimaiyyətinin marağına səbəb olan "Xroniki yod intoksikasiyası ilə bağlı oftalmologiya", "Yod sənayesində gözün peşə xəstəliyinin profilaktikası", "Şin istehsalında gözün peşə patologiyası" adlı monoqrafiyaları Zərifə xanımın elmi axtarışlarının nəticəsi olmaqla bu gün də istifadə olunan, özünü doğruldan təcrübədir. O, beş il ərzində şin istehsalında çalışan 1281 nəfərin üzərində kliniki müşahidə aparmışdır.

Akademik Zərifə xanım Əliyeva adına Milli Oftalmologiya Mərkəzinin məsləhətçi-həkimisi Həyat Əfəndiyevanın xatirələrindən:

- Mənim Zərifə xanımla ilk görüşüm 1964-cü ildə olub. Ordinaturanı bitirən gənc mütəxəssis kimi Zərifə xanımın qayğısını mən də hiss etmişəm. Onunla 20 il bir yerdə çalışmışıq. Zərifə xanımın bizlərə daimi tövsiyəsi bu idi: "Göz ən zərif və həssas orqan olduğu üçün müalicəsi də xüsusi diqqət, ehtiyatlı davranma, məsuliyyət tələb edir." Deyirdi ki, azacıq ehtiyatsızlıq xəstənin ümidlərini əbədi sondura bilər. Bakıda məişət kondisionerləri zavodunda yaratdığı laboratoriya demək olar ki, onun ikinci iş yeri idi. Müəssisədə işləyənlər arasında qadınlar çoxluq təşkil etdiyindən daha diqqətlə çalışırdı. Bu laboratoriyada tibb işçiləri, texniki heyət istənilən qədər olsa da, işinə daim məsuliyyətlə yanaşan Zərifə xanım bütün təhlillərə özü nəzarət edirdi. Zərifə xanım çalışdığı kollektivdə olduğu kimi, zavodda işləyən qadınların da hamısı idi. O, diqqət çəkmədən hər kəsin problemləri, ailə vəziyyəti, yaşayış tərzini maraqlanırdı, onlara yardım göstərirdi. Elmi nailiyyətləri ittifaq səviyyəsində tanındığı üçün onun təşəbbüsləri ilə simpoziumlar, konfranslar təşkil edilirdi, həmkarlar arasında fikir mübadiləsi aparılırdı.

Musiqini də peşəsi kimi sevdi. İstirahət günlərində bir yere yığı-

şıb əylənmək ən yaddaqalan xatirələrimizdəndir. Belə məclislərin də təşkilatçısı Zərifə xanım idi. Onun pianoda məharətlə ifa etdiyi musiqilər, səmimi zarafatları bizi daha da şənəndirirdi.

**Bütün sənətlər içərisində ən gözəl
sənət danışmağı bacarmaqdır**

Görkəmli italyan rəssamı, alim və filosofu Leonardo da Vinçi deyib ki, elm sərkərdə, praktika isə onun əsgəridir. Kamilliyi, yeniliyə olan marağı ilə elmin sərkərdəlik zirvəsinə çatan akademik Zərifə xanım Əliyevanı bacarıqlı, təcrübəli həkim kimi tanıdan onun nəzəriyyə ilə təcrübəyə eyni dərəcədə dəyər verməsi, paralel olaraq öyrənməsi, elmin "dəyişilməz qayda-qanunlarına, əmrələrinə" əməl edən "hazırlıqlı, nizam-intizamı əsgər" olması idi. Zərifə xanım bu sahədə də seçilənlərdən olub.

Zərifə xanım tipik Şərq qadını, ailəsini, ocağını qoruyan, cəfakəş həyat yoldaşı, etibarlı dost, övladlarını əsl vətənpərvər kimi yetişdirən və hamiyə nümunə olan bir şəxsiyyət idi. O, eyni zamanda, bəşəri dəyərlərə hörmətlə yanaşan, yüksək mədəniyyəti ilə də seçilən ziyallıqdan olub.

Ümummilli Liderin həyatından bəhs edən "Heydər Əliyev: Tale yolu" kitabının müəllifi Nikolay Zenkoviç Zərifə xanımın təvəzökarlığından, məhrəbanlığından, yüksək keyfiyyətlərindən, mənəvi zənginliyindən də bəhs edir: "Mən Siyasi Büro üzvlərinin arvadları barədə bioqrafik məlumatları diqqətlə araşdırmışam, müqayisə etmişəm. Hansı nəticəyə gəlmişəm. Aydın olub ki, onlar arasında ən savadlı qadın Siyasi Büro üzvü Heydər Əliyevin xanımı olub. O, həтта Sov. İKP MK baş katibinin arvadı Raisa Maksimovna-

dan da savadlı idi. Özü də tək-cə savadlı yox, Zərifə xanım hərtərəfli bir şəxsiyyət idi. SSRİ siyasi rəhbərlərinin o biri üzvlərinin evdar qadın olan maraqsız arvadlarından fərqli olaraq Heydər Əliyevin həyat yoldaşı dünyada tanınan bir insan idi."

Zərifə xanımın ictimai işlərdə fəallığını, cəmiyyətdə tutduğu mövqeyi yüksək dəyərləndirən, tanınmışların övladları barədə də münasibətini bildiren müəllif yazır: "Yuxarılarda" əyləşən 229 nəfərin uşaqlarından ən böyük uğur qazananlar 3 nəfərdir. Birinci yerdə Heydər Əliyevin oğlu İlham durur. O, Azərbaycan Respublikasının Prezidentidir. Siyasi Büronun o biri üzvlərinin övladlarından heç biri bu cür böyük uğura nail olmamışlar. Dünyanın aparıcı dövlətlərinin başçıları ONU səmimi qəbul etmişlər, onunla yaxşı, işgüzar münasibətlər qurmuşlar."

Eyni zamanda bildirilir ki, Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyasının akademiki, tibb elmləri doktoru, oftalmologiyada yeni müalicə metodlarının banisi Zərifə xanım Siyasi Büro üzvlərinin həyat yoldaşları arasında yüksək intellektə malik ye-

qeyri-mümkün idi. Saf, təmiz, ülvə hissələrlə Vətənə bağlanan, insanlara məhəbbətini ailədə formalaşdırıqları sədaqətləri ilə bildiren belə cütlüklər əbədi yaşam haqqı qazananlardır.

Onların biri-biri üçün dünyaya gəldiklərini təsdiqləyən şahidi olduğum bir məqamı xatırladım.

...Zərifə Əliyeva adına Naxçıvan şəhər poliklinikasında tanınmış oftalmoloqun həyat fəaliyyətinə həsr olunmuş muzeyin açılışında iştirak edən ümummilli lider Heydər Əliyevə xatirə kitabında ürək sözlərini yazmasını xahiş etdilər. Ulu Öndər qələmi əlində bir anlığa saxladı, nəzərlərini boş vərəqin üzərində gəzdirdi. Sanki vaxtsız itirdiyi Zərifəsinin axtarırdı. Nəhayət, titrək əlləri ilə ürək sözlərini yazdı: "Mənim ömür-gün yoldaşım, mərhum Zərifə xanımın adını daşıyan poliklinika ilə tanış olmaq, onun xatirəsinə həsr edilmiş guşəni seyr etmək mənə dərin hissiyyatlara gətirdi. Xatirimdən heç vaxt çıxmayan, mənim üçün çox əziz olan insanın həyat və yarıdıcılığını əks etdirən bu guşə mənə coşdurdu. Bunların hamısı onun insani keyfiyyətlərinin böyüklüyünə, böyük elmi və həkimlik xidmətinə layiqli abidədir." Bu sözlər müdrik, böyük şəxsiyyət Heydər Əliyevin ömür-gün yoldaşına sədaqət nümunəsi, vəfa borcu idi.

Zərifə xanım həm də cəfakəş, tələbkar, məsuliyyətli ana idi. Bu gün Prezident İlham Əliyev dünya liderləri arasında tanınır, adı hörmətlə çəkilirsə, bu yüksəlişdə analıq vəzifəsinin müqəddəsliyini diqqət və qayğısı ilə yerinə yetirən Zərifə xanımın əməyi olmuşdur.

Cənab İlham Əliyevin biologiya müəllimi Emma Kazımova jurnalda oxuduğum sözləri Zərifə xanımın ana şəfqətinin ifadəsi idi: "Bir dəfə gördüm ki, Zərifə xanım dəhlizdə ilhamın ayaqqabısının bağını bərkidirdi. Onda o, birinci sinifdə oxuyurdu. Mən ərlə Zərifə xanıma irad tutdum: "Zərifə xanım, ilhamın ayaqqabısının bağını siz niyə bağlayırsınız, böyük oğlandır, qoyun özü bağlasın."

Olduqca mehriban, olduqca səmimi, mələküzü Zərifə xanım gülüb dedi: "Emma Əlihasənovna, ilhamın belə görünməyinə baxmayın, onun hələ yaşı çatmır. Sinif yoldaşlarının hamısından kiçikdir."

Heydər Əliyev Mərkəzi Komitənin birinci katibi olmasına baxmayaraq, həyat yoldaşı Zərifə xanım uşaqlarını aşağı sinifdə oxuyanda məktəbə özü gətirir, özü də gəlib aparırdı. Çox sadə, səmimi, ziyalı bir xanım idi. Özünü başqa valideynlərdən qətiyyənlə fərqləndirmirdi.

Belə yüksək insani keyfiyyətlərinə görə akademik, Əməkdar elm xadimi Zərifə xanımı hamı doğmaları kimi sevdi. Xeyrixahlığı həyat əməli seçən Zərifə xanım təbiətə, insanlara qəlbinin hökmü, ürəyinin hərərəti ilə baxırdı. Gözlərinə nur verdiyi xəstələrinin istəklərini adi bir baxışla hiss edir, arzularını yerinə yetirməyə qədər rahatlıq tapmırdı. Zərifə xanımın şəfalı əlləri ilə işıqlanan baxışlar isə daim minnətdarlıq hissi ilə dolu olurdu.

**Xuraman İsmayılqızı,
"iki sahil"**

“Azəriqaz”da Ümumdünya Əməyin Mühafizəsi Günü münasibətilə yığıncaq

Beynəlxalq Əmək Təşkilatının (BƏT) müəyyənləşdirdiyi 28 aprel günü hər il Ümumdünya Əməyin Mühafizəsi Günü kimi qeyd olunur.

Qeyd edilən mövzu ilə əlaqədar SOCAR-ın “Azəriqaz” İstehsalat Birliyində “Əməyin mühafizəsi və əmək sferasının gələcəyi” devizi altında yığıncaq keçirilmişdir. Yığıncaqda Birliyin Baş direktorunun Səltiş və istismar üzrə müavini Ruslan Əliyev, Baş direktorun Əməyin mühafizəsi üzrə müavini Ceyhun Şixəliyev, Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin sədri Ədalət Qurbanov, şöbə rəisləri, müəssisə və təşkilatların nümayəndələri iştirak etmişlər.

Yığıncağı giriş sözü ilə

açan R.Əliyev Ümumdünya Əməyin Mühafizəsi Günü ilə bağlı tədbir iştirakçılarına məlumat vermişdir. Qeyd etmişdir ki, Ümumdünya Əməyin Mühafizəsi Günü qeyd olunması 2003-cü ildən başlamışdır. Həmin vaxt Beynəlxalq Əmək Təşkilatı onu əməyin mühafizəsi, gigiyenası və mədəniyyəti konsepsiyasının formalaşdırılması və müdafiəsi kimi nəzərdə tutmuşdur. Ümumdünya Əməyin Mühafizəsi Günü əməyin mühafizəsi üzrə profilaktik tədbirlərdən ibarət olub iş yerində bədbəxt hadisələrin və işçilərin səhətinin pisləşməsinin qarşısının alınması problemi nəzərdə tutmuşdur.

Ümumiyyətlə, Ümumdünya Əməyin Mühafizəsi

Gününün keçirilməsi ideyası ilk dəfə 1989-cu ildə Amerika və Kanada zəhmətkeşləri tərəfindən irəli sürülmüşdür. Onlar təklif etmişlər ki, 28 aprel - iş yerlərində həlak olan və zərər çəkmiş işçilərin “Xatirə günü” kimi qeyd olunsun. Azad Həmkarlar İttifaqlarının Beynəlxalq Konfederasiyası iş yerlərində səmərəli əmək şəraitinin təşkilinə diqqəti daha da cəlb etmək üçün onun əhatə dairəsini genişləndirməklə həmin günü Ümumdünya tədbiri günü kimi qeyd edir.

Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında hər kəsin sağlam, təhlükəsiz əmək və istirahət hüquqlarının əsasları müəyyən olunmuşdur.

C.Şixəliyev də öz növbəsində əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması, təhlükəsiz iş mühitinin yaradılması, işçilərə təhlükəsiz iş üsullarının öyrədilməsi, sağlamlığın qorunması məqsədi ilə işçilərin tibbi siğorta edilməsi və qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş qaydada vaxtaşırı olaraq iş yerlərinin attestasiya olunması, ağır və zərərli əmək şəraitində işləyən işçilərin işəgötürənin vəsaiti hesabına dövrü olaraq tibbi müayinədən keçirilməsi, həmçinin əmək qanunvericiliyində nəzərdə tutulmuş digər tələblərə layiqincə əməl edilməsi əməyin mühafizəsi sahəsində Birlik tərəfindən həyata keçirilən genişmiqyaslı işlərdən olduğu bildirmişdir.

C.Şixəliyev istehsalatda baş verə biləcək bədbəxt hadisələrin qarşısının alınmasında hər bir işçisinin əməyin mühafizəsi sahəsində həyata keçirilən tədbirlərdən maksimum dərəcədə yararlanmasının mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini, eyni zamanda Birlik işçilərinə “Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin işçilərinə xüsusi geyim və fərdi mühafizə vasitələrinin pulsuz verilməsi normalar”na əsasən verilmiş xüsusi geyim və fərdi mühafizə vasitələrinin istifadə edilməsi olduğunu vurğulamışdır. C.Şixəliyev işçiləri hər bir işə başlamazdan əvvəl müvafiq təlimatın tələblərinə, texnoloji proseslərin ardıcılığına və təhlükəsiz-

liyinə ciddi şəkildə riayət etməli olduğunu qeyd etmişdir.

Tədbirdə çıxış edən Ə. Qurbanov əsas məqsədin iş yerlərində işçilərin əməyin mühafizəsini təşkil etmək, baş verə biləcək bədbəxt hadisələrin sayını minimuma endirmək olduğunu bildirmişdir. Onun sözlərinə görə, işəgötürənlər tərəfindən işçilərin qanuni hüquq və mənafelərini həyata keçirmək, onlar üçün sağlam və təhlükəsiz əmək şəraiti yaratmaq, qabaqcıl iş təcrübələrini yaymaq və təbliğ etmək, hər bir iş yerində təhlükəsiz əmək şəraitinin yaradılması sahəsində həmkarlar təşkilatları və işəgötürənləri mənəvi və maddi cəhətdən həvəsləndirmək, istehsalat zədələnmələrinin qarşısının alınması üçün qabaqcıl tədbirlər görməkdən ibarətdir. Ə. Qurbanov bildirmişdir ki, bu işlərin mövcud qaydaların tələblərinə uyğun həyata keçirilməsində Birliyin idarəetmə aparatı və onun struktur bölmələrində olan əməyin təhlükəsizliyi xidmətlərinin, eləcə də həmkarlar ittifaqı təşkilatlarının rolu böyük əhəmiyyətə malikdir.

Sonda əməyin mühafizəsi sahəsində yüksək nailiyyətlər qazanaraq fərqlənmiş işçilərə dəyərli mükafatlar və fəxri fərmanlar verilmişdir.

✎ Nüsrət Məmmədov, “iki sahil”

Yeni qaz sayğacları quraşdırılır, daşıyıcı qaz kəmərləri yenidən qurulur

Bakı şəhərinin, həmçinin şəhərraflı qəsəbələrin daşıyıcı və paylayıcı qaz kəmərlərinin yenidən qurulması, kəmərlər üzərində quraşdırılmış avadanlıqların yeniləri ilə əvəz edilməsi, eləcə də hər bir istehlakçının mənzilinə müasir standartlara cavab verən yeni qaz sayğaclarının quraşdırılması istiqamətdə SOCAR-ın “Azəriqaz” İstehsalat Birliyi tərəfindən təxirəsalınmaz işlər həyata keçirilir və yarana biləcək problemlərin operativ həlli istiqamətində zəruri tədbirlər görülür.

Belə ki, Səbail rayonu, Mətbuat prospektində əhali istehlakçıların mənzillərində istismar müddəti başa çatmış meşə qaz sayğaclarının yenisi ilə əvəz olunması işləri və istismara yararsız vəziyyətdə olan qaz avadanlıqlarının və boru xətlərinin yeniləri ilə əvəz edilməsi işləri uğurla icra olunur. Dövlət yoxlaması vaxtı bitmiş qaz sayğaclarının yeni nəsil “smart-kart” qaz sayğacları ilə

əvəzlənməsi, quraşdırılan sayğacların kipliyə yoxlanıldıqdan sonra yivli birləşmələrinin plomblanması və dəyişdirilən qaz xətlərinin rənglənməsi istiqamətində intensiv işlər aparılır.

Son zamanlar respublikamızda aparılan quruculuq işləri bütün yaşayış məntəqələrində olduğu kimi, Bakı şəhəri Nizami rayonunda da davam etməkdədir. Rayonda yaradılan şərait nəticəsində yeni çoxmərtəbəli binaların və fərdi yaşayış evlərinin sayı durmadan artmaqda davam edir ki, bu da istehlakçıları təbii qazla təmin edən qaz kəmərlərinə normaldan artıq qaz verilməsi zərurəti yaradır. Abonentlərin artan tələbatını nəzərə alaraq “Azəriqaz” İB tərəfindən Nizami rayonunun qaz təchizatı sisteminin təkmilləşdirilməsi üçün layihə tərtib edilmiş və həmin layihəyə uyğun olaraq, diametri 315 mm-lik polietilen boru ilə yeraltı daşıyıcı qaz kəmərinin çəkilişinə baş-

lanılmışdır. Ümumi uzunluğu 4 min metr olacaq qaz kəməri Tofiq Abbasov, Əli Vəliyev və Şərifli Məmmədli küçələrindən keçərək mövcud şəbəkəyə birləşdiriləcəkdir. Qeyd edək ki, bu kəmərin ərazidə istismarda olan və korroziyaya uğramış diametri 159 mm-lik metal boru ilə çəkilmiş yeraltı qaz kəmərinə əvəz edəcəkdir. Hazırda həmin kəmərin 1250 metrlik hissəsində işlər başa çatdırılmış, qalan hissənin çəkilməsi üçün işə torpağın qazılması və daşınması davam etdirilir. Onu da bildiririk ki, yeni qaz kəmərinin çəkilişi ilə əlaqədar qeyd olunan ərazinin qaz təchizatında heç bir məhdudiyyət yoxdur. Rayon ərazisində aparılan təmir-tikinti işlərinin qısa zaman ərzində başa çatdırılması nəzərdə tutulub. Görülən işlər nəticəsində, ümumilikdə, 5 min abonentin fasiləsiz, keyfiyyətli və dayanıqlı təbii qazla təmin olunmasına zəmin yaradacaqdır.

Təmir-Tikinti İdarəsində “Obyekt” mülki müdafiə məşqi

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR) “Azəriqaz” İstehsalat Birliyinin Mülki müdafiə üzrə tədbirlər planına uyğun olaraq, 26 aprel 2019-cu il tarixində Birliyin Təmir-Tikinti İdarəsində “Fövqəladə hadisələrin nəticələrinin aradan qaldırılmasında mülki müdafiə orqan və qüvvələrinin iştirakı” mövzusunda “Obyekt” mülki müdafiə məşqi keçirilib.

Məşq idarə işçilərinin inzibati binadan təxliyyə edilməsi ilə başlanılaraq, təxliyyə zamanı şərti zədə almış işçiyə ilk tibbi yardım göstərilməsi ilə davam etdirilib. Məşqin gedişi zamanı konkret hallarda “Obyekt” mülki müdafiə məşqinə cəlb olunmuş şəxsi heyətin hər bir üzvünün düzgün qərarlar qəbul etmələri, lazımi tədbirlərin mülki müdafiə qüvvələri tərəfindən vaxtında yerinə yetirilməsi və mexanizminin məqsədəuyğunluğu yoxlanılıb, həmçinin dəqiqləşdirilmələr aparılıb.

Məşq zamanı ərazidə və inzibati binada baş vermiş yanğının söndürülməsi və qaz xətlərində baş vermiş qəzaların aradan qaldırılması zamanı görülən əməli işlər nümayiş edilib.

Məşqin keçirilməsində “Azəriqaz” İstehsalat Birliyinin Mülki müdafiə qərargahının rəisi E. Qurbanov, Məxfi rejim və hərbi səfərbərlik şöbəsinin böyük mühəndisi N. Abışov, FHN-in Qaradağ rayonu üzrə FH və MM şöbəsinin rəisi, polkovnik-leytenant M. Məhərrəmov və yaxınlıqda yerləşən idarə və müəssisələrin aidiyyəti nümayəndələri iştirak ediblər.

Sonda məşqin nəticəsi ilə bağlı toplantı keçirilib, müvafiq tapşırıqlar verilib və ümildə məşqin nəticəsi qənaətbəxş hesab edilib.

“İçərişəhər” rəsmisi:

Yeni konstruksiyalar divardan 1-3 metr aralıdır

Sosial şəbəkələrdə İçərişəhərlə bağlı yayılan şəkillər 2011-ci ilə aiddir. Trend-in məlumatına görə, bunu jurnalistlərə açıqlamasında “İçərişəhər” Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu İdarəsinin (DTMQİ) Aparat rəhbəri Riad Qasimov dünən ke-

çirilən mətbuat konfransında deyib.

Onun sözlərinə görə, Qala divarlarının həmin börc hissəsində 2011-ci ildə restavrsiya aparılıb:

“Sovet dövründə - 1954-cü ildə orada aşağı səviyyəli restavrsiya aparılıb. Erməni əsilli memar tərəfindən börc ləğv olunub, əvəzində düz divar tikilib. Biz arxivdən tarixi börc görüntüsünü əldə etdikdən sonra İçərişəhərdə börc bərpa edildi. 2011-2012-ci ildə bu börc bərpa olundu. İndi sosial şəbəkələrdə yayılan şəkillər həmin restavrsiyaya aiddir”.

DTMQİ-nin aparat rəhbəri vurğulayıb ki, İçərişəhərlə bağlı aparılan məxfi kampaniya qərəzli məqsəd daşıyır: “Hazırda İçərişəhərdə idarə tərəfindən gözəl işlər görülür. Müsbət nəticələr əldə olunur. Kimlərsə marağındadır ki, bu nəticələri, işləri pis qələmə versin. Bu cür təxribatlar keçməyəcək. İçərişəhəri ziyarət edən və burda yaşayan insanlar həmin sahədən keçərkən yayılan məlumatların yalan olduğunu görə bilərlər”.

R.Qasimov bildirib ki, bu şəkilləri yayan insanlar 8 ildir ki İçərişəhərdə olmayıblar: “Bu qara kampaniyanın təşəbbüskarı olan şəxslər öz məqsədləri üçün bu şəkilləri paylaşırlar. Son səkkiz ildə bir dəfə gələn insan həmin börcü şəxsən görə bilərdi. O börc açıqdır. Heç vaxt bağlı olmayıb. Uzun illərdir İçərişəhərdə çalışan bir insan kimi mənə narahat edir ki, xarici turistlər buranı bəzi yerli sakinlərdən daha yaxşı tanıyır”.

Aparat rəhbərinin sözlərinə görə, yeni konstruksiyalar divardan 1-3 metr aralıdır.

“Hazırda yeni konstruksiyalar divardan aralıdır. Bu, həm də çirkab suların axması probleminə çarədir. Burda nəmişlik olmur. Köhnə restoranlar ağacdan olsa da, işıq buraxmırdı. Yeni obyektlər şüşədən olacaq. Həm tarixi görüntü görünəcək, həm də qala divarlarına işıq düşəcək. Həmin restoranlar İçərişəhərə gələn qonaqların, sakinlərin sevilən məkanlarına çevriləcək”.

Qazmaçılar Ümumdünya Əməyin Mühafizəsi Gününü qeyd ediblər

Dünən SOCAR-ın Kompleks Qazma İşləri Trestində 28 aprel - Ümumdünya Əməyin Mühafizəsi Günü münasibətilə tədbir keçirilib. Trestin istehsalat üzrə müdir müavini Saday Allahverdiyev son illər əməyin mühafizəsi sahəsində həyata keçirilən tədbirlər haqqında danışib.

Trestin Əməyin mühafizəsi və keyfiyyətə nəzarət şöbəsi rəisi Bədirxan Bədəlov bildirib ki, əməyin mühafizəsi sahəsində dövlət siyasətinin əsas prinsiplərindən biri işçilərin həyat və sağlamlığını müəssisənin istehsal fəaliyyətinin nəticələrindən üstün tutulması, digəri əməyin mühafizəsi tələblərinin bütün istehsalat sahələrində yerinə yetirilməsinə səmərəli nəzarətin həyata keçirilməsidir. Sağlam və təhlükəsiz iş şəraitinin yaradılması üzrə nomenklatur tədbirlərin yerinə yetirilməsinə hər il kifayət qədər vəsait sərf olunur, əl əməyini yüngülləşdirən və iş prosesini avto-

matlaşdıran, səs-küy, titrəyiş və s. bu kimi zərərli istehsalat amillərinin norma daxilində olmasını təmin edən yeni, müasir tələblərə cavab verən qurğu və avadanlıqlar alınaraq istehsalat sahələrində quraşdırılıb, işçilər bütün lazım olan xüsusi geyim və fərdi mühafizə vasitələri ilə təmin edilmiş, işçilərin yataq, istirahət, soyunub-geyinmə, yuyunma, qidalanma yerlərinin sanitariya-gigiyena qaydalarına uyğun olması üçün iş yerləri bütün tələblərə cavab verən yeni evciklərlə təmin olunub.

Azərbaycan Neft və Qaz Sənayesi İşçiləri Həmkarlar İttifaqı Respublika Komitəsinin Əməyin mühafizəsi və təhlükəsizlik texnikası şöbəsinin müdiri İsmail Əliyev isə bildirib ki, SOCAR-ın bütün təşkilatlarında bu əlamətdar günlə bağlı müxtəlif tədbirlər keçirilir. 28 aprel - Ümumdünya Əməyin Mühafizəsi Günü 2004-cü ildən Azərbaycanda dövlət səviyyəsində qeyd olunur. Həmin günlərdə ölkənin bütün yerlərində Əməyin mühafizəsi işinin təşkili mövzusunda müxtəlif tədbirlər keçirilir. Əhali-

nin, xüsusən işəgötürənlərin diqqəti bir daha bu məsələyə cəlb edilir, sağlam və təhlükəsiz iş şəraitinin təmin olunması, habelə işçilərin əmək prosesində təhlükəsizlik qaydalarına düzgün əməl etməsiylə bağlı müvafiq metodiki təlimatlandırma işləri aparılır. Qanunvericiliyə, təhlükəsizlik, fərdi mühafizə vasitələrində düzgün istifadə, yanğın təhlükəsizliyi, ilk yardım vərdişlərinin mənimsənilməsi qaydalarının təbliği nəticəsində və bu qaydalara riayət olunmasına ciddi nəzarətin nəticəsidir ki, son dövrlərdə istehsalat xəsarətləri, peşə xəstəlikləri tam aradan qaldırılıb.

Kompleks Qazma İşləri Trestinin HİK-nin sədri Əhməd Əzizov da bu günün tarixi haqqında iclas iştirakçılarını məlumatlandırdıqdan sonra görülmüş işlərdən bəhs edib.

Mövzu ətrafındakı çıxışlarda təhlükəsizlik mədəniyyətinin işçilərin həyata olan baxışlarından, bilik və intellektual səviyyəsindən, düşüncə tərzindən asılı olması bir daha vurğulanıb.

Dağıdıcıların “İçərişəhər” “bombası” öz əllərində partladı

Bu üsul onların hər zaman istifadə etdikləri yollardandır: siyasi maraqlarını gizlətmək üçün sosial məsələləri, insanların həssas yanaşacaqları mövzuları qabartmaq, gündəmə gətirmək. Beləliklə də, ölkədə keçirilən mühüm beynəlxalq tədbirlər zamanı diqqəti bundan yayındırmaq, həm də görülən işləri gözənd salmaq...

İçərişəhərlə bağlı “fototəxribat” da bu qəbildən ortaya atılan vasitə oldu. Məsələyə sosial don geyindirməyə çalışsalar da çox tezliklə məlum oldu ki, bu onların oyunudur - Azərbaycanın milli maraqlarını hər addımda ləkələməyə hazır olan məlum siyasi oyunbazların, özlərini müxalifətin “anası” hesab edənlərin...

Mövzunun təxribat xarakterli olması onların öz sözlərindən

də məlum olur. Amma nədənsə cəmiyyətin diqqətindən yayınır. Sözünə görə hadisədə Əli Kərimlinin fotomüxbiri rolunda oynayan Aslan İsmayilov yaydığı videoda bildirir ki, bu fotoları ötən ilin son aylarında, axıncısını isə bu il yanvarın 1-də çəkib. Əgər ehtimal etsək ki, belə bu fotolar həqiqidir, onda belə bir sual yaranır: niyə bu dörd ayda problemi ictimailəşdirmək A.İsmayilovun ağına gəlməyib? Məhz indi, Formula 1 yarışları günlərində onun ürəyində “İçərişəhər sevgisi” baş qaldırıb?

Əlbəttə, “İçərişəhər” Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu İdarəsi məsələyə tam aydınlıq gətirib. Media nümayəndələrinin iştirakı ilə keçirilən turda da məlum olub ki, həmin fotoların bir neçə illik tarixi var və onlar heç də söküntü prosesini deyil, əksinə bərpa işlərini nümayiş etdirir. O da bildirilib ki, idarənin hər il yenilənən bərpa və konservasiya proqramına əsasən Qoruq ərazisində mövcud olan tarix və

mədəniyyət abidələrinin qorunması, memarlıq-estetik görünüşünün və uzunömürlüliyünün təmin edilməsi üçün mütəmadi olaraq müvafiq tədbirlər həyata keçirilir: “Dünya, ölkə və yerli əhəmiyyətli abidələrin qorunub saxlanması, bu məqsədlə onlarda vaxtaşırı bərpa və konser-

vasiya işlərinin aparılması idarənin əsas prioritetləri olaraq hər zaman qalacaqdır... İdarənin hər il yenilənən bərpa və konservasiya proqramına əsasən Qoruq ərazisində mövcud olan tarix və mədəniyyət abidələrinin qorunması, memarlıq-estetik görünüşünün və uzunömür-

lülüyünün təmin edilməsi üçün daimi olaraq müvafiq tədbirlər həyata keçirir”. Bu, “İçərişəhər” Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu İdarəsinin yaydığı açıqlamadır.

Belə olan halda yuxarıda səsləndirilən sualların cavabı aydın olur. Bu, hər zamankı kimi, Azərbaycanın uğurlarına dözməyən, bu uğurlara hər cür ləkə yaxmağa çalışanların, onların önündə gedən Əli Kərimli və dəstəsinin fitnəsindən başqa bir şey deyil.

Axi, yenə də bütün beynəlxalq diqqət Azərbaycandır. Dünyanın ən prestijli yarışlarından olan Formula 1 Bakıda keçirilir. Azərbaycan Avropa Birliyi ilə “Strateji tərəfdaşlıq sazişi” imzalamaq ərəfəsindədir. Deməli, ləkə yaxmaq üçün əsl məqamdır. Belə vəziyyətdə bu cür həssas məsələlərlə cəmiyyətin fikrini çaşdırmaq asandır. Ə. Kərimli də məhz bu işdə “usta” olduğu üçün əməllərindən geri qalmayıb.

Öncə sahipsiz itlərlə bağlı məsələni gündəmə gətirdilər, guya hicablı qadınlara təzyiqlərin olması ilə davam etdilər, nəhayət bu “fototəxribat”la davam etdilər. Lakin hər zamankı kimi iç üzleri tez ifşa olundu. Niyətləri yarı yolda qaldı...

Taleh Turqut, “iki sahil”

NİZAMİNİN YUBİLEYİ

(BÖYÜK AZƏRBAYCANLI HEYDƏR ƏLİYEVƏ İTHAF)

"Mən öz fəaliyyətimlə göstərmişəm ki, Azərbaycan xalqı istedadlı xalqdır"

HEYDƏR ƏLİYEV

(sənədi hekayə)

⇒ Əvvəli ötən sayda

Qonaqlar bir məsələni də dö-nə-dönə vurğuladılar. Onlar deyirdilər ki, ən böyük korifey də ən əvvəl öz vətəninə, xalqı içərisində anılmalıdır. Bunun üçün isə ölkə rəhbərindən çox şey asılıdır. Xalqın rəhbər lideri millidirsə, vətəninə, xalqına bağlıdırsa, onda o ölkədə sözlərini, əməllərini qoyub getmiş şəxsiyyətlərə hörmət-iz-zət olacaqdır. Bu isə tərəqqidir, inkişafdır.

MUSA QULUZADƏ,
Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti yanında Dövlət
İdarəçilik Akademiyasının
professoru, tarix elmləri doktoru,
Azərbaycan Yazıçılar
Birliyinin üzvü, Əməkdar müəllim

Heydər Əliyev üzünü Dmitri Lixaçova tutub dedi:

- Heç bilirsiz Marr Nizami haqqında nə deyib.

- Marr Şərq poeziyasına də-rindən bələd idi, - deyə Lixaçov dilləndi. - Mən Marrı yaxşı tanıyırdım. Onun özünə məxsus fikirləri vardı. Nizami haqqında yəqin ki, yaxşı söz deyər.

Heydər Əliyevin sualı məclis-in bütün üzvlərini düşüncələrə bağladı. Hiss olunurdu ki, qonaqların çoxu Marrı heç tanımır. Heydər Əliyev məclisə göz gəzdirdi:

- Məncə Marrın fikirləri hamı üçün maraqlı olar. 1926-cı ildə Tehrandə Şərq poeziyasına həsr olunmuş beynəlxalq elmi konfransda Marr öz məruzəsində belə demişdir: "Leninqrad alimləri, mənim həmkarlarım bu əqiddədirlər ki, bəşər cəmiyyəti bu günə kimi həkim Nizami kimi şair yetirməmişdir".

Qonaqlar maraqlı və həm də təəccüb dolu nəzərlərlə ona baxırdılar.

Mirzə İbrahimov:

- Yoldaş Əliyev, - dedi. Mən bunları oxumuşam. Ancaq doğrusu, yadımdan çıxmışdı.

- Mənim də yadıma düşdü. - Bunu da Lixaçov dedi.

- Mən bu fikirləri 30 il bundan əvvəl Leninqrad jurnallarından birində oxumuşam.

Heydər Əliyevin bu sözünü eşidəndə kimsə təəccüblə dillən-

di:

- 30 il?!?

Sonra bu sual məclisin bir çox yerində səsləndi.

Heydər Əliyev sözünü davam etdi:

- Mən həmişə fəxr etmişəm ki, dünyada Azərbaycan ədəbiyyatı tanınır, sevilir. Onlardan bəhrələnənlər olur. Bizim ədəbi sifətimiz haqqında Qərbdə, Şərqdə tədqiqatlar aparıblar, onlar haqqında söz deyiblər. Rus, alman, Çin, fransız, İngilis ədəbi, tənqidi mühiti həmişə Azərbaycan klassiklərinin yaradıcılığına biganə olmayıblar. Bizim ədəbiyyatımıza maraqlı ötən əsrlərdə də olubdur. Bizim böyük lirik şairimiz Mirzə Şəfi Vazehin şeirləri Almaniya da çox sevilir. Alman alimi Friss Mayer XII əsrdə yaşamış Azərbaycan şairəsi Məhsəti Gəncəvi haqqında monumental tədqiqat əsəri yazıb. "Gözəl Məhsəti" adlanan bu əsəri yazmaq üçün müəllif ömrünün 30 ilini sərf edib.

Almaniya dan gələn qonaq bunu təsdiqlədi və əlavə elədi ki, bu əsər Almaniya da bir neçə dəfə nəşr olunub.

- Xalqların belə qarşılıqlı əlaqəsini mən çox qiymətləndirirəm - deyə Heydər Əliyev sözünə davam etdi. Məclisdə oturanlara elə gəlirdi ki, onlar geniş bir auditoriya da oturub klassik mühazirəyə qulaq asırlar və istəyirlər ki, bu məruzə sona yetməsin... - Mən Hindistanda olanda mənə dedilər ki, orada XX əsrin böyük şairlərindən olan Səməd Vurğunun çox sevirlər.

Vurğunun adını eşidən Nikolay Tixonov sözə qarışdı:

- Heydər Əliyev, - Siz bilirsiniz ki, Səməd mənim dostum idi. Heydər Əliyev: - Bilirəm, - dedi.

- Səməd Sovet poeziyasının fəxri idi. Sağlığında o, klassik sayılırdı. Mən onu poeziyanın pələngi adlandırırdım. - Sonra da Tixonov kədərli-kədərli dedi: - Təəssüf ki, çox az yaşadı.

- Az ömründə çox iş gördü Səməd - bunu Mirzə müəllim dedi.

- Elədir. - Heydər Əliyev düşüncəli halda deyilənlərlə razılaşdığını bildirdi. Çoxu az yaşayıb. Bizim Nəsimi də, Puşkin, Lermontov, Bayron da az yaşadılar. Az ömürdə onlar ölməzliyə qovuşublar.

Sergey Sergeyev sözə qarışdı:

- Sabir də cavan ölüb. Heç, əliyə də çatmayıb.

- Gör nələr yaradıb, hə?

- Heydər Əliyev Sabir dahi-dir.

- Sən onu tərcümə etmisən. Hamıdan Sabiri sən yaxşı tanıyırsan. Mirzə də özgə aləmdir. Həyatın heç bir sahəsi onun nəzərindən qaçmayıb. Heç təsadüfi deyil ki, Fransanın böyük şairi Nobel mükafatı laureatı Lui Ara-qon onun barəsində deyib ki,

"Fransız xalqı Sabiri bu günə kimi tanımadığına görə çox geri qalıb.

Sergey Sergeyev belədir?

- Elədir Heydər Əliyev, onu da deyim ki, Sabirin cəmi iki şeirini ona tərcümə ediblər ha.

- Burda görkəmli ədəbiyyatçılar əyləşib. Yəqin ki, mənimlə razılaşarsınız. Böyük poeziyanı, şeiri tərcümə etmək çətindir. Tərcümə ilə məşğul olanlar yəqin ki, bunu bilirlər.

- Şeiri tərcümə çətindir. Xüsusən də milli kaloritli şeiri. - Sergey Sergeyev dilləndi. - Mən bunu Sabiri tərcümə edərkən gördüm.

- Şeir vəhdir, hansı dildə gə-lirsə, o dildə daha əsrarəngiz olur. - Bunu İraqlı qonaq Bəndə-roğlu əlavə etdi.

Heydər Əliyev bu deyilənlərlə razılaşdığını bildirdi:

- Deməli, tərcüməçi də sənətdir. Həm də çox ağır sənətdir. Onların zəhmətləri, əməkləri çoxdur. Əgər bu gün Azərbaycan oxucusu öz dilində Şekspiri, Puşkini, Tolstoyu, Höteni, Danteni və yüzlərlə dünya klassiklərini oxuya bilirsə, heç şübhəsiz bu, tərcüməçilərin sayəsindədir. Mən Sizə məlumat vermək istərdim ki, respublikamızda xüsusi Tərcümə Mərkəzi fəaliyyət göstərir. Bilirsiniz, ədəbiyyat qədr xalqları bir-birinə tanıdan ikinci vasitə mən tanımıram. Hər bir xalqın ədəbiyyatı dar milli çərçivədə qalmamalıdır. Mənə elə gəlir, o ədib, o şair xoşbəxtlik ki, onun yaradıcılığında milliliklə bəşəriyyət bir vəhdətdədir. Deməli, hər bir böyük ədəbiyyat, böyük sənət milli çərçivədən çıxmalıdır. Ədəbiyyat tarixinə baxsaq böyük dühalar milli zəminə bağlılıqla bərabər bütün dünyaya məxsus olurlar.

Məclis iştirakçıları razılıqla başlarını tərpətdirdilər.

- Bizim Nizami də belə dühalardandır. XII əsrin yetirdiyi bu şairin sənət dünyasında təkə Azərbaycan yox, bütöv dünya, bəşəriyyət bütün çalarları ilə əks olunur. Əsrlər ötür Nizami isə yənə də Nizami olaraq qalır.

Hiss olunurdu ki, o, məclisi yekunlaşdırmaq istəyir. Elə bu vaxt Dmitri Lixaçov:

- Yoldaş Əliyev, - dedi. - Mən ədəbiyyat tarixi ilə məşğulam. Uzun bir dövrü araşdırarkən bu

qənaətə gəlmişəm ki, hər hansı tərəqqinin yaranmasında şəraitin, ölkədə siyasi-iqtisadi durumun rolu olmuşdur. Buna bir dövlət xadimi kimi münasibətiniz necədir?

- Hər xalqın tarixində dövrü olmuşdur - deyə Şanxaylı qonaq öz fikrini bildirdi.

Mirzə müəllim:

- XII əsr Azərbaycan xalqının intibah dövrü sayılır. Bu dövrdə Xəqani, Məhsəti, Nizami kimi korifeylər yetişdi.

Heydər Əliyev:

- Mirzə müəllim, siz ancaq şairlərin adını çəkdiniz. XII-XIII əsrdə həm də Azərbaycanda elm, sənət də çox yüksək inkişaf etmişdir. Bəs Naxçıvanda Möminə Xatun məqbərəsini inşa edən Əcəmi, yaxud da Marağada Şərqin ən böyük Rəsədxanasını yaradan Nəsrəddin Tusi o dövr üçün möcüzə deyildimi?! Qonaqlara demək istəyirəm ki, Nəsrəddin Tusi ensiklopedik bir şəxs olub. Təkcə onu deyim ki, ilk dəfə Amerika qitəsinə riyazi yolla o tapmışdır. Maddə çəkisinin itməməsi çevrilməsi qanunu da öncə Nəsrəddin Tusiyə məxsusdur. Beş əsr sonra Lomonosov bu qanunu kəşf etmişdir.

Qonaqlar maraqlı nəzərlə bir-birinə baxır, başlarının hərəkəti ilə təəccüblərini gizlətmirdilər...

- Mən həm də tarixçiyəm. Heydər Əliyev Dmitri Lixaçova tərəf baxaraq sözünə davam etdi. - Siz doğru deyirsiniz, tarixi müşahidənlə mən də razıyam. Hər bir yerdə, hər bir ölkədə, hər bir xalqda inkişaf, tərəqqi ölkədə sabitlikdən, əmin-amanlıqdan və dövlət başçısından çox asılıdır. Bu, tarixi həqiqətdir. Nə vaxt ki, ölkədə müharibələr, yürüşlər, talanlar olubsa, o vaxt hər şey sö-nüb. XII-XIII əsrdə Azərbaycanda müəyyən qədər sabitlik olub. Şəmsəddin Eldənizin yaratdığı Azərbaycan Atabəylər dövləti Şərqdə qüdrətli bir dövlət kimi parladi. O dövrdə Gəncə şəhəri təkə İpək Yolumun keçib getdiyi ticarət mərkəzi deyildi, o həm də elm, mədəniyyət mərkəzi idi. Bax belə mühtdə Nizami dünyaya gəldi. Atabəylər dövlətinin hökm-

darı Qızıl Arslan Gəncəyə Nizaminin hüsuruna gələrək ondan "Xosrov və Şirin" poemasını yazmağı xahiş etmişdir. Sonra isə Şirvanşahlar hökmdarı Axıstan şairdən, "Leyli və Məcnun"u yazmağı rica edir. - Bu yerdə o, üzünü Mirzə İbrahimova tutub soruşdu: - Mirzə müəllim, belədir? Axı bunları siz yaxşı bilirsiniz.

- Yoldaş Əliyev, bunları Siz bizdən heç də pis bilmirsiniz. - Mirzə müəllim bu sözləri gülə-gülə dedi. Qonaqlar da ona qoşuldu.

- Deməli, dövlət başçısından çox şey asılıdır - deyə qonaqlardan kimsə dilləndi:

- Elədir, adi bir çiçəyin, fidanın böyüməsi üçün şərait lazımdır. Cəmiyyətdə də istedadın parlanması belədir. Şah İsmayıl Xətai də Səfəvilər dövlətində elmə, sənətə, musiqiyə hörmətlə yanaşmışdır. Bu gün isə çox sevindirici haldır ki, dünyanın əksər ölkələrində yaradıcı adam üçün münbit şərait yaradılır. Bizim ölkəmizdə də belədir. Xalqların yaxınlaşması, bir-birini yaxından tanıması üçün yaradıcı insanlar üçün hər cür şərait yaradılmışdır. Bizim Azərbaycan alimləri dünya xalqlarının alimləri, yazıçıları, şairləri haqqında monumental tədqiqat əsərləri yazıblar və yazırlar. Biz bunun üçün hər cür şərait yaradı- rıq. Xalqlar bir-birinə nə qədər yaxın olsalar, dünya bir o qədər də gözəl olar. Deyilmi?!

Hamı öz razılığını bildirdi.

Heydər Əliyevin son sözləri onun həm də dərin siyasətçi olduğundan xəbər verirdi. Onun siyasi çalarlarla dediyi sözlər heç kimin nəzərindən qaçmadı...

- Deyəsən söhbətimiz çox çəkdi. Bu da bir elmi konfrans sayıla bilər. - o gülümsəndi. - Nizamilərdən hamımız öyrənməliyik.

Çinli qonaq:

- Yoldaş Əliyev, Sizdən də öyrənməli çox şey var. Bu gün biz hamımız bunun şahidi olduq.

Heydər Əliyev məmnunluqla gülümsədi, - sabah Gəncəyə gedirsiniz. Birisi gün sarayda yubiley gecəsində görüşərik. Hamınıza uğurlar diləyirəm.

Hamıyla bir-bir görüşdü, onları dahlizin sonuna kimi ötürüb kabinetinə getdi... Saat 24-ə az qalırdı...

O günlər Azərbaycanın hər yerində Nizami yubileyi geniş işıqlandırılırdı. Bu, qonaqlarda yaxşı təəssürat doğurmuşdu. Onlar hər yerdə Böyük Nizamidən və onu layiqincə qiymətləndirən respublika rəhbərindən ürekdolu su danışdılar...

Yubileyin bağlandığı gün tən-tənəli yığıncaqda Dmitri Lixaçov öz çıxışına belə başladı:

- Öziz dostlar, yubileyə gəldiyim gün mən Heydər Əliyevə dedim ki, Heydər Əliyev, Nizaminin bu yubileyi onun neçə yaşına həsr olunur? O mənim fikrimi göydə tutdu və dedi ki, Nizami elə bir dühadır ki, ona hər il yubiley keçirilə bilər.

Bu sözlərdən sonra sarayı al-qış sədaları bürüdü. Alqış sədaları kəsildikdə Lixaçov dedi:

- Öz dahi şairinə, mənəvi bəbasına belə hörmət edən dövlət xadiminin özü də, mənim əqidəmcə dahi sayılmalıdır...

Bir gün sonra təyyarədə Vətənə qayıdan Rusiya nümayəndə heyətinin üzvləri Azərbaycanda keçirdikləri xoş anlardan danışdılar. Necə mənalı, xatirəyə dö-nən günlər idi. Söhbət Heydər Əliyevdən düşəndə Lixaçov dedi:

- Heydər Əliyev bu gün dünya dövlət xadimləri kəhkeşanında parlaq ulduzdur...

Mir Cəlal Paşayev: üç zirvənin fatehi və ya işıqlı ömrün akkordları

Alim, pedaqoq, yazıçı... Müasirləri Mir Cəlal Paşayevi bu üç zirvənin fatehi, işıqlı insan kimi səciyələndirirlər. Mir Cəlal müəllimin tələbələrindən biri olmuş jurnalist Şəfəq Nasir Azərbaycan elmində, ədəbiyyatında və təhsilində silinməz izlər qoymuş bu unudulmaz şəxsiyyətin ömür yoluna və yaradıcılığına bir daha işıq tutub, onun həyat fəlsəfəsi barədə fikirləri paylaşmış. AZƏRTAC-ın sifarişli qələmə alınmış yazısını təqdim edirik.

O, işığı çox sevirdi, hələ uşaqlıq çağlarından qəlbində çağlayan bu sevgiyə, istəyə qovuşmaqdan, onun nuruna bələnməkdən ötrü xəyalında yaratdığı qövsi-qüzəh paklığında nurlu bir aləmə sarı yol başlamaq arzusu ilə çırpınırdı. Gözünə-könlünə saçılan o işığın yaratdığı aydınlıqda özünü elə azad və rahat hiss edirdi ki! Onun axıb gəldiyi çeşmənin gözündən bol-bol içmək, nurlanmaq, özü boyda işıq olub qaranlıqları aydınlatmaq, insanlara sevinc bəxş etmək xəyali ilə yaşayırdı. Balaca oğlan böyüdükcə, hər kəsin ruhunda, düşüncəsində bir ziya ocağının közərməsini arzulayırdı. Bu arzunu, istəyi həyatı boyu adında, əməllərində yaşadan Allah adamı, bir ilıq aprel şəhərində qos-qocaman türk yurdu Ərdəbilin Əndəlib kəndində dünyaya gələn Mir Cəlal Əli oğlu Paşayev idi. Onun gözündə-könlündə bir mayak tək daşdığı sevginin adı isə maarif işığı idi...

Xalq şairi Mirvarid Dilbazi Mir Cəlal haqqında bir məqaləsində yazırdı: "Mən Mir Cəlal Paşayevi üç zirvənin fatehi kimi xatırlayıram: alim, pedaqoq, yazıçı. Mir Cəlal müəllim fəth etdiyi çox çətin elm zirvəsində müzəffər fəteh kimi dayandı, mütəfəkkir alim kimi tanındı". Bu, gəlişi gözəl, həm də təsadüfdən yaranan fikir deyildi. Mir Cəlal Paşayevin adı XX əsr Azərbaycan ictimai-ədəbi fikir tarixinə görkəmli yazıçı, ədəbiyyatşünas alim, pedaqoq kimi yazılıb. Onun doğulduğu, təhsil aldığı, əmək fəaliyyətinə qədəm qoyduğu ilk vaxtlardan elmi-ədəbi yaradıcılığın bir neçə qanadında özünü təsdiq etməsi, bu müqtədir şəxsiyyətin hələ işıq axtardığı uşaqlıq çağlarından qəlbində işığı atmışdı. Arzularının ilk beşiyi Əndəlibin yaddaşında yaşatdığı gözəl, füsunkar mənzərəsi, qədim Gəncənin maarif ocağının istisi, paytaxt Bakının qaynar, elmi, ictimai, ədəbi mühiti Mir Cəlalın sözün həqiqi mənasında həyatına, tərcümeyi-halına, ömür salnaməsinə özünün bənzərsiz nəqşini saldı...

Filologiya elmləri doktoru, professor, yazıçı-publisist, ədəbiyyatşünas alim, tənqidçi, pedaqoq, ictimai xadim Mir Cəlal Paşayev Azərbaycan ədəbiyyatına genişhatəli yaradıcılığı ilə xidmət göstərmiş ədəbi şəxsiy-

yətlərdəndir. Zəhmət dolu illərin çətinliklərinə sinə gərən və zamanın nəhrində, həyatın keşmə-keşlərində bərkiyən vətəndaş alimin, ziyalının həyat yolu, irsi Azərbaycan ədəbiyyatşünaslığı elminin, ədəbi tənqidin və bədii ədəbiyyatın inkişafına özünün mükəmməl təsirini göstərmiş. Eləcə də ötən əsrin 30-70-ci illərində maarifçilik işığının xalqın həyatına gün tək saçması, böyük bir müəllim ordusunun yetişməsi həm də onun adı ilə bağlıdır, desək, yanılmırıq. Bu mənada görkəmli yazıçının, elm və ədəbiyyat xadiminin, pedaqoqun sənət taleyi, daim ədəbi axtarışda, yazıb-yaratmaqda keçən ömür yolu yeni nəsillər üçün bir örnək olub.

Mir Cəlal həqiqət işığına, haqqa, ədalətə tapınan əməlisəleh insan olduğundan Azərbaycanın elmi, ictimai-ədəbi mühitinə səpdiyi toxumlar belə bir münbit şəraitdə günəş işığından güc alaraq boy atıb. Onun yetirmələri, tələbələri, Mir Cəlal məktəbinin müdavimləri qəlblərində və əməllərində daşdıqları o işığın aydınlığında fəaliyyət göstərirlər. Xalqın inkişafı yolunda ömür əritmək, çoxçeşidli yaradıcılığını ədəbiyyat tariximizin yaddaşına ötürməkdə Mir Cəlalın xidmətləri həqiqətən çox böyükdür.

Mir Cəlal Paşayevin həyat yolunda atdığı ilk addımlar Gəncədən başlayıb. Atası və qardaşı ilə bu şəhərə köçdüyündən uşaqlıq, yeniyetməlik dövrü də bu qədim diyarda keçib. İbtidai sinfi burada oxuyub, 1924-1928-ci illərdə Gəncə Darülmüəlliminə təhsil alıb. Müəllimlik fəaliyyətinə isə Gədəbəy yeddiillik məktəbindən başlayıb. Bir qədər burada işlədikdən sonra yenidən Gəncəyə qayıdır, şəhər məktəbində direktor vəzifəsində çalışır. Lakin o, təhsilini davam etdirmək istəyir, bu məqsədlə də 1930-1932-ci illərdə Kazan Şərq Pedaqoji İnstitutunun ədəbiyyat şöbəsində təhsil alır. Onun ədəbiyyata ciddi marağı bu illərdə daha da artır. 1934-cü ildə isə "Sağlam yollarda" adlı ilk kitabı ilə ədəbiyyat ələminə qədəm qoyur. Onu da xatırladaq ki, Mir Cəlalın ədəbi yaradıcılığının formalaşmasına Gəncə ədəbi mühitinin böyük təsiri olub. Onun ilk qələm məhsulları "Qırmızı Gəncə", "Yeni fikir", "Hücum", "Gənc işçi", "Kommunist", "İnqilab və mədəniyyət" və sonralar digər mətbu orqanlarda göründü. Ciddi, yeni və özünəməxsus mövzularla ədəbiyyata gələn Mir Cəlal müəllimin yazıçılığa olan meyli, məhəbbəti qəlbini ahənrüba kimi özünə çəkmişdi. Çünki hələ erkən yaşlarından həyatın hər üzünə bələd olması, müxtəlif xarakterli adamların həyat tərzini izləməsi və bu həyatın insanların təbiətində, verdişində yaratdığı təbəddülatlar ədəbi yaddaşında bir tablo yaratmışdı. Mir Cəlal bu tabloda görüb-duyduqlarını təsvir etməyə, sadə insanların obrazını yaratmağa, yalanı, saxtakarlığı qılncdan kəsərli qələmi ilə ifadə etməyə bir ehtiyac duyur, ya-

radıcılıq eşqilə çırpınırdı. İllər ötdükcə formalaşan, zənginləşən ədəbi yaddaşının işığında altı roman ("Dirilən adam", "Yaşıl dəniz", "Yolumuz hayandır", "Bir gəncin manifesti", "Açıq kitab", "Təzə şəhər"), 300-ə yaxın hekayə və povestləri, xeyli öçerkləri ilə böyük şöhrət qazanan Mir Cəlal mükəmməl yazıçı olduğunu ədəbi məhsulları ilə sübut etdi.

Mir Cəlalın bədii yaradıcılığında yeni insanın obrazı, onun istək və arzuları, cəmiyyətə aşıldığı əxlaqi dəyərlər böyük səriştə və ustalıqla təsvir olunub. Bunlar mütəfəkkir yazıçının, milli xarakterli hekayələr, romanlar müəllifinin bədii yaradıcılığında, ədəbi fəaliyyətində xüsusi bir səhifədir. Zənnimizcə, Mir Cəlalın yaradıcılıq yolunu böyük ömrün monoqrafiyası, salnaməsi, epopeyası adlandırmaq doğru olar.

Keçdiyi ömür yolu ilə gələcək nəsillər üçün olan Mir Cəlalın həyatın burulğanlarında bərkidən-boşdan çıxmış, ətrafında baş verən hadisələrə ayıq yazıçı müşahidələrlə yanaşmış, müxtəlif mövzularda yaratdığı əsərlərlə ədəbiyyat tariximizi zənginləşdirmiş ədibdir. O, çoxsaylı bədii əsərlərində xalq ruhunun, həyatının ictimai-mənəvi problemlərini açmağa çalışıb. Bunlar yazıçının bədii yaradıcılığı ilə fəth etdiyi birinci zirvədir...

Sonra Mir Cəlalın həyatının Bakı dövrü başladı. Bədii yaradıcılıqla yanaşı, elmə olan marağı onu Azərbaycan Dövlət Elmi-Tədqiqat İnstitutunun aspiranturasına gətirdi. Mir Cəlal müəllim yaradıcılığının ikinci qanadı olan elmi axtarışlarında da eyni həvəslə və böyük səylə çalışdı. "Füzulinin poetikası" adlı namizədlik işi (1940), "Azərbaycanda ədəbi məktəblər" (1947) doktorluq dissertasiyası məhz Mir Cəlalın idrakı, elmi-ədəbi-nəzəri tənqiddir. Mir Cəlalın bədii yaradıcılığında olduğu kimi, elmi tədqiqat əsərləri də bu gün bir çox istiqamətdən tədqiqat obyektinə çevrilmişdir. Onların hər biri ayrı-ayrılıqda və ümumilikdə tədqiqat predmetidir. Bu mənada bir çox tədqiqatçı alimlər öz məqalələrində onun orijinal mövzuları ilə elmde

ilk cığır açdığını, həm də böyük vətəndaşlıq məsuliyyəti ilə ədəbiyyat tariximizə xidmət etdiyini vurğulamışlar. Filologiya elmləri doktoru, professor, AMEA-nın həqiqi üzvü, Əməkdar elm xadimi, yazıçının nəvəsi Nərgiz Paşayeva qeyd edir ki, Firidun bəy Köçərlidən sonra Azərbaycan ədəbiyyatı tarixini yazan - Nizami Gəncəvidən başlamış özünə-qədərki dövrdə ədəbi şəxsiyyətləri monumental əsərlərində təqdim edən Mir Cəlal Paşayev olub. Bu və ya digər elmi-ədəbi faktlar bir çox görkəmli ədəbiyyatşünaslar, dilçilər, filosoflar tərəfindən də ictimai fikir tariximizdə öz əksini tapıb. Alimin elmi əsərləri sırasında bir neçəsinin adını xatırlatmaq vacibdir: "C.Məmmədquluzadə realizmi haqqında", "Ədəbiyyatşünaslığın əsasları", "XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı", "Azərbaycanda ədəbi məktəblər (1905-1917)", dörd cildli "Seçilmiş əsərləri" və sair. Bu, fəhəhin fəth etdiyi ikinci zirvədir...

Mir Cəlal Paşayev Azərbaycan elmi-pedaqoji mühitində "Müəllimlər müəllimi" kimi işıqlı, nurlu bir ad alıb. Bu adı o 40 ildən çox pedaqoji fəaliyyətlə məşğul olduğuna, ən başlıcası, bu peşəyə özünün həyat təcrübəsindən topladığı çeşid-çeşid detalları, ştrixləri gətirdiyinə, onun müqəddəsliyini qoruduğuna görə qazanmışdı. Mir Cəlal Paşayev Bakı Dövlət Universitetinin filologiya və jurnalistika fakültələrində mənim də nəslim daxil olmaqla bir neçə nəsillə dərs deyib. Biz həm də onun tələbələrindən dərs almışıq. O zaman müşahidə etmişdim ki, onların hər birinin hazırlıqlı olmasında, tələbə ilə davranışında, qayğıkeşliyində Mir Cəlal məktəbinin ənənələri yaşayır.

Mir Cəlal haqqında məqalə üzərində işləyərkən müəllimim barədə oxuduğum əsərləri xatırlamağa çalışdım. Onların sırasında özünün yetişdirdiyi, gələcəyinə ümid bəslədiyi tələbələrindən professor Xəlil Əlimirzəyev ustası haqqında böyük fəxrət, qürur hissi ilə yazdığı "Mənəvi borc" kitabını qeyd etməyə bilmirəm. Bu əsərdə Xəlil müəllim müqtədir şəxsiyyətin elmi, ədəbi yaradıcılığını, əsərlərinin siqlətini, ideya və məzmununu nəzəriyyəçi alim kimi xarakterizə edib. O, ustası, müəllimi Mir Cəlal Paşayevin xarakterini bir neçə istiqamətdən açmaqla

onun parlaq obrazını yaradıb. Mir Cəlal müəllimin elmi, ədəbi yaradıcılığı, pedaqoji fəaliyyəti ilə yanaşı, insani keyfiyyətləri - xeyirxahlığı, saflığı, səmimiyyəti, qətiyyəti, istedadlı insanlara dayaq durması, eləcə də yazıçının obrazı gerçəkliyin işığında elə gözəl, unikal ştrixlərlə təsvir edilib ki, buna həqiqi mənada heyretlənməmək olmur. Xəlil müəllim yazır: "Mir Cəlal müəllim mənə dəfələrlə həyatın batəqatlarından çıxarıb. Çox işdə arxam, dayacağım olub. Həmişə küreyimdə onun isti nəfəsini hiss etmişəm, amma bütün bunların əvəzində bir dəfə də olsun ona təşəkkür etməyə, minnətdarlığımı çatdırmağa imkan verməyib. Etdiyi yaxşılıqları, göstərdiyi hamilik yardımını da özünün müəllimlik və böyüklük borcu hesab edib". Kitabda həmin dövr, Mir Cəlal epoxasının əzəməti gözümüzün qarşısında canlanır. Bu da pedaqoq Mir Cəlalın fəth etdiyi üçüncü zirvədir...

Burada mövzu ilə səsləşdiyindən, filologiya elmləri doktoru, professor Teymur Əhmədovun müqtədir yazıçı, ədəbiyyatşünas alim, pedaqoqun həyat və yaradıcılıq yolunu işıqlandıran, özünün məziyyətləri, mənə dəyəri ilə ictimai-ədəbi cəmiyyətdə böyük maraqla qarşılan "Mir Cəlal" kitab-albomuna (2 cild) diqqət yönəltməyi də məqsəduyğun sayırıq. Kitab-albomda ədibin həyat və fəaliyyəti ayrıca fəsillərdə mövzular üzrə qruplaşdırılıb. "Ədəbi-nəzəri düşüncələr", "Ədəbiyaşar ümumxalq sevgisi", "Fotosənədlər, əlyazmalar, epistolalar irsi", "Gəncədən keçən yollar", "Həyatımda yaratdığım ən böyük əsərim - ailəmdir" və bu kimi digər mövzular Mir Cəlalın sənət dünyasını, mənəvi aləmini güzgü kimi əks etdirir.

"Həyatımda yaratdığım ən böyük əsərim - ailəmdir" - deyən Mir Cəlal ömür-gün yoldaşı, övladları ilə birgə olmaqdan böyük zövq alırdı. Buna Mir Cəlalın uzaq Novosibirskdən ömür-gün yoldaşı Püstə xanıma yazdığı bir məktub şahidlik edir: "... Gözüm balalarımızı axtarır. Qulağıma Arifin, Elmiranın səsi gəlir. Elə bilirdim bu saat Əliş səslənəcək, mənə çağıracaqdır. Yəqin Hafiz yeriyyir. Rəna onu tutub gəzdirir. Ailəmizin xoşbəxt saatları - axşamüstü hamımızın bir yerdə deyib-güldüyümü yadıma düşür. Deyirəm əsl həyat, əsl səadət odur. Mən bir də o saatlara qovuşmaq, bir də balaları başıma yığıb şən uşağ səsliəri şəraitində nahar etmək, dəmək-gülmək həsrətilə yaşayıram".

Mir Cəlalı hər zaman böyük sevgi, minnətdarlıq hissi ilə xatırlayan, mənəvi-əxlaqi dəyərlərini üzə çıxaran Nəriman Həsənzadə onun haqqında xatirələrində yazır: "Mir Cəlal işığı çox sevirdi. Evə gələn kimi bütün çilçırağı yandırardı". Bu, zahirən bir insanın həyatda verdiş etdiyi sadə hərəkəti xatırladır. Başqa bir tərəfdən, bu verdiş əslində Mir Cəlalın daxilən işıqlı insan olması, ictimai əhəmiyyətli hadisələrə qəlbini işığı ilə nəzər salması kimi anlamaq, yazıçının həyat düsturu da adlandırmaq olar. Cəmi 70 ilə sığan bir ömrün, Mir Cəlal məktəbinin işığı o qədər gürdür ki, onun nurundan bundan sonra da hələ neçə-neçə nəsillərə pay çatacaq...

Şəfəq Nasir,
yazıçı-publisist, filologiya
üzrə fəlsəfə doktoru

73 sərəncam, 2 min kilometr yeni avtomobil yolu...

Son illər respublikamızın avtomobil yollarının inkişafı istiqamətində mühüm layihələr həyata keçirilir. Təkcə bir faktı xatırladaq ki, ötən il ölkə başçısı avtomobil yollarının tikintisi və yenidən qurulması məqsədilə 73 sərəncam imzalayıb. Nəticədə 2 min kilometr yeni avtomobil yolu çəkilib, 2,2 milyon insanın yol problemi həll olunub.

Aprelin 23-də Bakının Xəzər rayonunda Mərdəkan-Qala avtomobil yolunun açılışında iştirak edən Prezident İlham Əliyev deyib: "Yol inkişaf üçün əsas şərtlərdən biridir... Yeni yol olan yerdə inkişaf da var". Dövlətimizin başçısı bu istiqamətdə işlərin davam etdiriləcəyini də bəyan edib.

Prezident İlham Əliyev cari ilin yanvar ayından bu günə qədər yol infrastrukturunu ilə bağlı 26 sərəncam imzalayıb. Həmin sərəncamlara əsasən, Qusar, Masallı, Şəmkir, Göycay, Daşkəsən, Şamaxı, Yevlax, İmişli, Lənkəran, Xızı, Ağdam, Tovuz, Goranboy, İsmayilli, Kürdəmir, Balakən, Zərdab, Quba, Beyləqan, Qazax, eləcə də Bakının Pirallahı, Səbail, Suraxanı, Nərimanov, Sabunçu rayonlarında, həmçinin Sumqayıt şəhərində avtomobil yolları inşa olunacaq və yenidən qurulacaq. Şübhəsiz, yeni salınacaq yollar ölkəmizin inkişafına, onun mədəni həyatına öz

müsbət təsirini göstərəcək.

Ekspert Azər Allahverənov mövzu ilə bağlı "iki sahil" qəzetinə açıqlamasında bildirdi ki, dəniz faktıdır ki, dövlətimiz yol infrastrukturunun inkişafına xüsusi diqqət ayırır: "Bu, ilk növbədə, Azərbaycan iqtisadiyyatının gücünü göstərməklə yanaşı, vətəndaşların rifahının yaxşılaşdırılmasına yönələn layihələrin davamlı olduğunu nümayiş etdirir. Digər tərəfdən, çox strateji bir məkanda yerləşən ölkəmiz bu gün avtomobil yolları ilə də beynəlxalq müstəvidə irimiqyaslı yükdaşımaların həyata keçirilməsində bir dəhliz funksiyasını yerinə yetirir. Belə yüklərin təhlükəsiz formada daşınması vacibdir. Özü də yüksək tələblərə kifayət qədər cavab verən keyfiyyətli yollarımız var. Odur ki, təyinat yerinə daha tez və daha rahat şəkildə çatmaq mümkündür. Yeri gəlmişkən, onu da qeyd edim ki, ölkəmizdə həyata keçirilən belə layihələr beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən də yüksək qiymətləndirilir. Məsələn, Davos Ümumdünya İqtisadi Forumunun hesablamlarına görə, Azərbaycan yolların keyfiyyətinə görə dünya miqyasında 34-cü yerdədir. Hətta bu sahədə bir çox inkişaf etmiş ölkələrdən də irəliləyirik".

Ekspertin fikrincə, Azərbaycanın yolların keyfiyyəti indeksi üzrə belə nüfuz qazanması gözəlinən idi: "Çünki son zamanlar yol infrastrukturunun inkişafı istiqamətində dövlət tərəfindən sil-

sile tədbirlər həyata keçirilərək vəziyyət müsbətə doğru dəyişib. Qeyd edim ki, Cənub Qaz Dəhlizi və onun əsas segmentləri olan TANAP, TAP, Cənubi Qafqaz Boru Kəmərinin çəkilməsi, Şimal-Cənub, Şərq-Qərb nəqliyyat dəhlizlərinin yaradılması ölkəmizin nəqliyyat potensialını gücləndirib, eyni zamanda, sosial-iqtisadi inkişafını daha da sürətləndirib".

Azər Allahverənov, həmçinin vurğuladı ki, sevincdirici haldır ki, ölkəmizin bütün ərazilərinin yolları müasir tələblərə cavab verir: "Son illər Prezident İlham Əliyevin Sərəncam və göstərişlərinə əsasən, indi əsas diqqət regionlarda kənd və qəsəbələri birləşdirən, həmçinin yaşayış məntəqələrinin daxili yollarının təmirinə və yenidən qurulmasına yönəldilib. Şübhəsiz, bu da təqdirləyiqdir. Yeri gəlmişkən, belə yollar bölgələrimizin sosial-iqtisadi, eləcə də turizm potensialını da gücləndirir. Məsələn, ötən ilin yayında istifadəyə verilmiş yeni Dəmirçi-Lahıc avtomobil yolu turistlərin həm ismayılı, həm də Şamaxı rayonlarının turizm bölgələrinə daha qısa və rahat yolla gediş-gəlişini təmin edib. Təbii ki, bütün bunlar həmin yol boyu yaşayan vətəndaşların həyat şəraitinin daha da yaxşılaşmasına da bir vəsildir. Bu sözləri digər yollara da şamil etmək olar".

Qvami Məhəbbətoğlu, "iki sahil"

Bakıda Formula 1 SOCAR Azərbaycan Qran Prisinin birinci sərbəst yürüşü başlayıb

Bakıda Formula 1 SOCAR Azərbaycan Qran Prisinin birinci sərbəst yürüşü başlayıb.

Trend-in məlumatına görə, yürüşdə hər biri iki pilotdan ibarət 10 komanda iştirak edir.

"Mercedes" komandasının heyətində Luis Hemilton və Valtteri Bottas, "Ferrari"də Sebastyan Fettel, Çarles Lekler, "Williams"da isə Corc Russell və Ronert Kubitsa yarışirlar.

"Red Bull Racing" komandasında Ryer Qasli, Maks Ferstappen, "Racing Point"də Serxio Peres və Lens Stroll, "Renault"da isə Niko Hulkenberq ilə Daniel Rikkardo mübarizə aparirlar.

Bundan başqa, "Toro Rosso"-nun heyətində Aleksandr Albən və Daniil Kvyat, "Alfa Romeo"da Antonio Covinatzi, Kimi Raykonnen, "McLaren"də Lando Norris və Karlos Sayns yürüşdə iştirak edirlər.

Pilotlar Roman Qrojan və Kevin Maqnussen isə "Haas" komandalarını təmsil edirlər.

Yürüş iştirakçıları 1,5 saat ərzində 6 kilometrlik Bakı trekinde yarışacaqlar. İkinci sərbəst yürüşə isə saat 17:00-da start veriləcək.

Xatırladaq ki, Formula 1 Bakıda 2016-cı ildən keçirilir. Şəhər trasının uzunluğu 6 kilometrə bir qədər çoxdur. Trekin ən geniş sahəsi 13 metr, ən dar hissəsi isə İçərişəhər yaxınlığında, yeddi və səkkizinci döngələrdə - 7,6 metr. Start və finiş xətti "Azadlıq" meydanındadır.

2016-cı ildə "Williams" komandasının pilotu Valtteri Bottas tərəfindən Bakıda Formula 1 yarışlarının sürət rekordu qeydə alınıb - 378 km/saat.

Azərbaycanda Qran Priyə tamaşa etmək üçün daha çox Rusiya, Böyük Britaniya, Gürcüstan, Niderland, Polşa, BƏƏ və Finlandiya vətəndaşları səfər edirlər.

Formula 2 yarışlarında sıralanma turunun qalibi məlum oldu

Bakıda Formula 2 yarışlarının sıralanma turu başa çatıb.

"Carlin" komandasının pilotu Nobuhari Matsuşita Bakıda keçirilən Formula 2 yarışında sıralanma turunun qalibi olub.

"ART Grand Prix" komandasının təmsilçisi Nik de Vries ikinci, "UNI-Virtuosi"-nin pilotu Luka Qioti isə üçüncü yeri tutublar.

Qeyd edək ki, Azərbaycan paytaxtında 4-cü dəfə keçirilən Formula 1 yarışları aprelin 28-dək davam edəcək.

İngiltərəli turist: Formula 1 Azərbaycan Qran-Prisi digər yarışlardan möhtəşəmliyi ilə fərqlənir

Formula 1 Azərbaycan Qran-Prisi möhtəşəmliyi ilə digər yarışlardan fərqlənir.

Bu sözləri Formula 1 SOCAR Azərbaycan Qran-Prisini izləmək üçün Bakıya gələn ingiltərəli turist Cemi Sleksmet deyib.

Ölkəmizə ikinci dəfə gəldiyini vurğulayan C.Sleksmet azərbaycanlıların qonaqpərvər və gülərlü olduqlarını diqqətə çatdıraraq bildirib ki, şəhər traslarında yarış həmişə maraqlı olur. Ensiz və uzun yollarda bolidlərin mübarizəsi məni valeh edir. Ümid edirəm

ki, gələn il təşkil olunacaq yarışa da gələcəyəm. Əyləncə zonasında çox gözəl şərait yaradılıb.

Azərbaycan mətbəxinin zənginliyindən məftunluqla söz açan ingiltərəli turist deyib: "Özünəməxsus və dadlı milli xörəkləriniz var. Bakıda həm Şərq, həm də Qərb mədəniyyətinin elementlərini görmək olar. Möhtəşəm binalar və dənizkənarı park insanı valeh edir".

Muxtar respublika üzrə 760 nəfərə birdəfəlik maddi yardım ödəniləcək

Dövlətimizin başçısının "1941-1945-ci illər İkinci Dünya müharibəsi iştirakçılarına, həlak olmuş və ya sonradan vəfat etmiş döyüşçülərin dul arvadlarına, arxa cəbhədə fədakar əməyinə görə orden və medallarla təltif edilmiş şəxslərə birdəfəlik maddi yardım verilməsi haqqında" imzaladığı Sərəncamın icrasının təmin edilməsi məqsədilə Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun yerli orqanları tərəfindən birdəfəlik maddi yardımların həmin şəxslərə vaxtında çatdırılması üçün müvafiq işlər həyata keçirilir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondundan AZƏRTAC-ın Naxçıvan bürosuna bildirilib ki, Sərəncama əsasən, muxtar respublika üzrə 760 nəfərə birdəfəlik maddi yardımın ödənilməsi nəzərdə tutulub. 21 nəfər 1941-1945-ci illərdə İkinci Dünya müharibəsi iştirakçısının hər birinə 1000 manat, 739 nəfər İkinci Dünya müharibəsində həlak olmuş və ya sonralar vəfat etmiş döyüşçülərin dul arvadlarına, həmin illərdə arxa cəbhədə fədakar əməyinə görə orden və medallarla təltif

edilmiş şəxslərə, İkinci Dünya müharibəsi illərində döyüşən cəbhələrin arxa hüdədləri, yaxud döyüşən donanmaların əməliyyat zonaları daxilində ordunun və donanmanın mənafeyi üçün tapşırıqları yerinə yetirmiş xüsusi birlişmələrin işçilərinə, İkinci Dünya müharibəsi dövründə Leningrad şəhərinin müdafiəsinə görə müvafiq medal və döş nişanı ilə təltif edilmiş şəxslərə, habelə Leningrad şəhərinin mühasirəsi iştirakçılarından hər birinə isə 500 manat məbləğində birdəfəlik müavinət ödəniləcək.

Zərifə xanım Əliyevanın adı oftalmologiya tarixinə qızıl hərflərlə yazılıb

MÜSAHİBİMİZ AKADEMİK ZƏRİFƏ XANIM ƏLİYEVADINA MİLLİ OFTALMOLOGİYA MƏRKƏZİNİN BAŞ HƏKİMİ, TİBB ÜZRƏ FƏLSƏFƏ DOKTORU SƏBİNƏ MƏCİDOVADIR

- Səbinə xanım, söhbətimizə Azərbaycan səhiyyəsinin bu günə ilə körpü salmaq istədik...

- Səhiyyənin inkişafı dövlətimizin siyasətinin əsas istiqamətlərindəndir. Yeni tibb ocaqlarının yaradılması, onların müasir avadanlıqlarla təchiz edilməsi, yerli tibb kadrlarının yetişdirilməsi, bilik və təcrübələrinin artırılması üçün konfransların, seminarların və treninqlərin təşkili qarşıya qoyulan əsas məqsədlərdən biridir. Müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu, ulu öndər Heydər Əliyevin 1993-cü ildə xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıdışından sonra iqtisadiyyatın digər sahələri kimi, səhiyyə sistemində də təkmil islahatlar həyata keçirilmiş, nəqşənin aradan qaldırılması istiqamətində ciddi tədbirlər görülmüş və gələcək layihələrin konturları müəyyənləşdirilmişdir. Son 15 ildə ümummilli lider Heydər Əliyevin siyasi kursunu bütün istiqamətlərdə uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmiz inkişaf, tərəqqi yolunda inamla addımlayır, bütün bölgələrimizdə yüzlərlə tibb ocağı tikilərək əhalinin istifadəsinə verilib, tibb müəssisələrində fəaliyyət göstərən kollektivin əsasən yerli kadrlardan ibarət olması, beynəlxalq tibbi standartlara cavab verən yüksək keyfiyyətli avadanlıqlarla təchizatı təmin edilib, əhaliyə göstərilən səhiyyə xidmətlərinin keyfiyyəti daha da yaxşılaşdırılıb. Tibb sahəsində ən qabaqcıl və müasir müalicə üsullarının tətbiqi əvvəllər müalicəsi respublikamızda mümkün olmayan xəstəliklərin də qarşısını almağa geniş şərait yaradıb. Prezident İlham Əliyev tərəfindən dərman-əcazılıq preparatlarının keyfiyyətinə və qiymətləndirilməsinə nəzarətin gücləndirilməsi, əhalinin rifahının yüksəldilməsi və keyfiyyətli tibb xidmətləri ilə təchiz olunması məqsədilə təsdiqlənən "Əhalinin sağlamlığının qorunması haqqında" Qanun, "Yoluxucu xəstəliklərin immunoprofilaktikası haqqında", "Şəkərli diabet xəstəliyinə tutulmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında", "Dərman vasitələri haqqında" və s. kimi müxtəlif Fərman və sərəncamlar, həmçinin əcazılıq zavodlarının tikintisinə start verilməsi bir daha göstərir ki, əhaliyə yüksək keyfiyyətli səhiyyə xidmətinin göstərilməsi prioritetdir.

- Adı oftalmologiya tarixinə qızıl hərflərlə yazılan görkəmli oftalmoloq alim Zərifə xanım Əliyevanın anadan olmasının 96 illiyi ərəfəsindəyik. Zərifə xanımı necə xarakterizə edərdiniz?

- Bu suala cavab vermək üçün akademik Zərifə xanım Əliyevanın özündən sitat götürmək istəyirəm: "Əsl həkim yalnız o şəxsdir ki, xəstənin əzablarını öz əzabları bilir və onun üçün sağlın evinə-eşiyinə qayıtmış insanın təbəssümünü ən yüksək mükafatdır. Buna görə də hər dəfə xəstələri qəbul edəndə, onlarla söhbət aparanda həkim həm xəstə qarşısında, həm də cəmiyyət qarşısında, ən başlıcası isə öz vicdanı qarşısında məsuliyyət hiss edir. Vicdan əsas hakimimizdir. Ən çətin məqamda və ən çox saatımızda o bizimlə üz-üzə dayanıb soruşacaq: "Sənin ağ xalat geyinməyə haqqın varmı?" Onilliklər boyu təkə biliklərini deyil, həm də üreynin hərərətini öz əllərinlə insanlara çatdırırmışan."

Zərifə xanım Əliyevanın həkim etikası və tibbi deontologiya məsələləri həmişə düşündürmüşdür. O, gənc həkimlərin tərbiyəsinə, onların

peşə fəaliyyəti ilə bağlı problemlərinin öyrənilməsinə və həllinə xeyli zəhmət sərf etmişdir. Onun çoxsaylı məqalələri, çıxışları məhz bu məsələyə həsr olunmuş, "Yüksək etimad" kitabı isə cəmiyyətdə həkimin şəxsiyyət kimi formalaşması prosesinə dəyərli töhfə vermişdir. Zərifə Əliyeva səhiyyədə kadr hazırlığına və həkimlərin ixtisasının təkmilləşdirilməsinə gərgin əmək sərf etmişdir. Onun birbaşa rəhbərliyi altında gənc alimlərin və həkim-oftalmoloqların böyük bir nəslı yetişmişdir. Zərifə xanım tələbələrində zəngin həyat təcrübəsini öyrətməmiş, onlara diqqət və qayğı ilə yanaşmışdır. O, heç zaman gərgin işdən usanmamış, ilhamla çalışmışdır. Həkim kimi fədakarlığı, yüksək vətəndaşlıq məsuliyyəti, səmimiyyəti və qayğıkeşliyi, insanlara və onların problemlərinə göstərdiyi diqqət, fəal həyat mövqeyi bu böyük şəxsiyyətə həmkarlarının, yetirmələrinin və xəstələrinin dərin hörmətini qazandırmışdır.

Bütün bu elmi fəaliyyəti ilə yanaşı, Zərifə xanım, eyni zamanda, qayğıkeş ana, gözəl, vəfalı ömür-gün yoldaşı olmuşdur. Bu ocaqda iki övlad böyüyüb: ata-anasına layiq, qəlblərində daim Azərbaycan sevgisi yaşayan, Vətənimizin qurucu sayılan övladlar. Deyirlər, ana övladını özündən də çox istəyir. Tanrının bəxş etdiyi övladlarına qarşı Zərifə xanım məhz belə ana olub. Ənişli-yoxuşlu ömür yollarında birgə addımladığı həyat yoldaşı, ümummilli liderimiz Heydər Əliyev gərgin fəaliyyətlə məşğul olan, həyatını bütövlükdə Azərbaycana həsr etən böyük şəxsiyyət kimi yorulmadan müqəddəs amallar yolunda öz qüvvəsini əsirgəmədi. Bu gün böyük fəxr hissi ilə

dir. İllərlə fəaliyyət göstərtdiyi sahə üzrə minlərlə xəstənin sağlamlıq göz xəstəliklərindən xilas olması üçün çalışmışdır. 1947-ci ildə Azərbaycan Tibb Universitetini bitirdikdən sonra əmək fəaliyyətinə başlayan zaman Azərbaycanda traxoma infeksiyon xəstəliyi tüğyan edirdi. Təəssüf ki, o zamanlarda bu xəstəliyin etiologiyası və yaranma səbəbləri kifayət qədər öyrənilmədiyinə və müalicə üsulu olmadığına görə yüzlərlə xəstə dünya işığından məhrum olurdular. Bu səbəbdən Zərifə xanım əmək fəaliyyətinin ilk illərindən etibarən bu xəstəliklə mübarizəyə başlamış, onun baş vermə səbəblərinin dərinə öyrənilməsi üçün Azərbaycanda traxoma xəstəliyinin daha geniş yayıldığı rayonlara gedir, həkim-oftalmoloqlara məruzələr oxuyur, əhali arasında çoxlu söhbətlər aparırdı. Bu infeksiya və onun ağır nəticələri ilə effektiv mübarizə təkə oftalmologiya elmi üçün deyil, bütövlükdə respublikanın səhiyyəsi üçün mühüm əhəmiyyət daşıyırdı. Azərbaycanda traxomanın kökünü kəsilməsini qarşısına məqsəd qoyan Zərifə xanım bu problem nə qədər çətin və mürəkkəb olduğunu çox yaxşı bilirdi. Bu səbəbdən Zərifə xanım təhsilini Moskva şəhərində Ümumittifaq Mərkəzi Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunda davam etdirmiş və ixtisaslaşdırma kursunu müvəffəqiyyətlə başa çatdırdıqdan sonra Vətənə qayıtmışdı. 1949-cu ildən başlayaraq Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Göz Xəstəlikləri İnstitutunda elmi işçi kimi fəaliyyətə başlayır. Uğurlu tədqiqatların nəticələri Zərifə Əliyevanın 1960-cı ildə müdafiə etdiyi "Traxomanın digər terapiya üsulları ilə birlikdə sintomi-

la bağlı gözün səbəb yollarının dəyişməsi", "Göz sulanmasının fiziologiyası", "Göz sulanmasının müasir cərrahiyyə üsulları ilə müalicəsi" monoqrafiyaları təkə oftalmoloqların yox, həm də fizioloqların diqqətini cəlb edib. Zərifə xanım Əliyeva fundamental "Terapevtik oftalmologiya" və "İridodiagnostikanın əsasları" kimi nadir elmi əsərlərin müəlliflərindən biridir. Bu əsərlər indi də hər bir oftalmoloq üçün stolüstü kitabları olaraq qalır. Onun zəngin pedaqoji, elmi və əməli təcrübəsi "Oftalmologiyanın aktual məsələləri" monoqrafiyasında öz əksini tapıb.

qeyd edirik ki, güdrətli, güclü Azərbaycan ulu öndər Heydər Əliyevin şah əsəridir.

- Ulu öndər Heydər Əliyevin təbirincə desək, "Özünü həkimlik, təbiblik peşəsinə həsr edən insanlar xoşbəxtdirlər. Çünki cəmiyyətin onlara həmişə ehtiyacı var." Amma bu məqamı da nəzərə alsaq ki, insan realılığı rı hiss etməklə yanaşı, onu öz gözləri ilə gördükdə həyata bağlılığı daha yüksək olur, bu halda bu duyğuları yaşamalarına yardımçı olan gözlərə işıq verən həkimlərin zəhməti daha aydın görünür, daha yüksək dəyər tələb edir. Zərifə xanım Əliyevanı nura uzanan yolun əbədi sakininə çevirən, ölməzliyini şərtləndirən hansı amillərdir?

- Qeyd etdiyimiz kimi, akademik Zərifə xanım Əliyeva Azərbaycanda müasir oftalmologiya elminin yaradıcılarından və banilərindən biri-

sinlə müalicəsi" mövzusunda namizədlik dissertasiyasının əsasını təşkil etmişdir. Bu sahə üzrə ixtisaslaşaraq, elmlər namizədi dərəcəsinə yüksələn Zərifə xanımın təklif etdiyi müalicə metodu tezliklə bütün respublikada tətbiq edilir və ölkəmiz bu xəstəlikdən xilas olur. Buna görə də Azərbaycanda traxomanın sosial xəstəlik kimi ləğvi məhz Zərifə xanımın adı ilə bağlıdır.

İlləri sistemli şəkildə nəzərdən keçirdikdə Zərifə xanım Əliyevanın oftalmologiya tarixində zəngin səhifələr yazdığını daha aydın görürük. Yeri gəlmişkən qeyd etmək lazımdır ki, Zərifə xanım Əliyevanın elmi maraqları yalnız görmə orqanının peşə patologiyası problemləri ilə məhdudlaşmırdı. Onun həkim-oftalmoloqlar üçün nəzərdə tutulmuş dərş vəsaitləri ("Herpetik göz xəstəliyi", "Ağır virus konyunktivləri" və s.), bir çox elmi məqalələri və monoqrafiyaları - "Gözün hidrodinamik sisteminin anatomo-fizioloji xarakteristikası" və "Yaş-

Zərifə xanım Əliyevanın xidmətləri daim yüksək dəyərləndirilib. Böyük xidmətlərinə, çoxillik elmi-tədqiqat işlərinə görə 1983-cü ildə Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyasının akademiki seçilib. O, bütün fəaliyyəti boyu böyük ictimai iş aparmış, keçmiş İttifaqın Sülhü Müdafiə Komitəsinin üzvü, Azərbaycan Sülhü Müdafiə Komitəsi sədrinin müavini, "Bilik" Cəmiyyəti İdarə Heyətinin üzvü və keçmiş İttifaqın Oftalmoloqları Elmi Cəmiyyəti İdarə Heyətinin üzvü olmuşdur. O, həm də "Oftalmologiya xəbərləri" jurnalının redaksiya heyətinin üzvü olub. Zərifə xanım Əliyeva bir sıra orden və medallarla təltif olunmuş, Azərbaycanın "Əməkdar elm xadimi" fəxri adına layiq görülmüşdür.

Təbii ki, bu qiymətləndirmələr sırasında Zərifə xanım Əliyevaya milyonların sevgisi daha əsas yer tutur. Bu sevgi onun yuxarıda qeyd etdiyimiz fikirlərinə istinadən ən böyük mükafatdır.

Böyük fəxarət hissi ilə bildirmək istərdim ki, Azərbaycan Tibb Universitetini bitirdikdən sonra əmək fəaliyyətinə məhz Milli Oftalmologiya Mərkəzində başlamış və bu illər ərzində Zərifə xanımın şəərəfli əmək fəaliyyəti mənim üçün böyük nümunə olmuşdur. Akademik Zərifə Əliyevanın adını daşıyan Milli Oftalmologiya Mərkəzində bütün əmək fəaliyyətim dövründə məhz onun kimi xalqıma yüksək keyfiyyətli tibbi xidmət göstərməyə, dövlətə, xalqa layiqli bir vətəndaş olmağa çalışmışam və çalışacağam.

- Səbinə xanım, təbii ki, "Gözlərə nur verək" devizini fəaliyyətinin əsas prinsipi kimi qəbul edən Milli Oftalmologiya Mərkəzinin məsuliyyətini ikiqat artıran əsas amil məhz Zərifə xanım Əliyevanın adını daşmasıdır.

- Əlbəttə. Qeyd edərk ki, 1946-cı ildən fəaliyyətə başlamış Elmi-Tədqiqat Göz Xəstəlikləri İnstitutu 2002-ci ildən Akademik Zərifə Əliyeva adına Milli Oftalmologiya Mərkəzi olaraq fəaliyyət göstərir. 22 may 2009-cu il tarixdə ölkə Prezidenti İlham Əliyevin iştirakı ilə Milli Oftalmologiya Mərkəzinin yeni binasının açılışı olub.

Akademik Zərifə Əliyeva adına Milli Oftalmologiya Mərkəzi beynəlxalq standartlara cavab verən müasir diaqnostik avadanlıqlarla təchiz olunub. Mərkəzdə oftalmologiyasının bütün sahələrini əhatə edən şöbələr və yüksək ixtisaslı mütəxəssislər fəaliyyət göstərir. Ən müasir texnologiyalar əsasında işləyən diaqnostik avadanlıq və üsulların istifadəsi görmə orqanlarının anatomik və funksional parametrlərini dəqiq müəyyən etmişdir ki, bu da göz xəstəliklərinin diaqnostikası və müalicəsinin keyfiyyətini, gözün müəyyən strukturunda aparılan cərrahi əməliyyatların funksional nəticələrini qat-qat yüksəltmişdir.

Mərkəzin aparıcı cərrahları dünyanın qabaqcıl oftalmoloji müəssisələrində aparılan unikal cərrahi əməliyyatları tətbiq edirlər.

10 ildir Masallı rayonunda, 3 ildir Gəncə şəhərində Mərkəzin Regional şöbələri fəaliyyət göstərir. Bu filiallar ən müasir oftalmoloji avadanlıqlarla təchiz olunub. Regional şöbələrdə yerli əhaliyə yüksək ixtisaslı cərrahi və konservativ yardım göstərilir.

Heydər Əliyev Fondu və Akademik Zərifə Əliyeva adına Milli Oftalmologiya Mərkəzi arasında sıx əlaqələr yaradılıb. Mərkəzin əməkdaşları Fondun humanitar fəaliyyətini dəstəkləyərək bu işdə öz köməkliklərini əsirgəmir. Respublika əhalisinə humanitar yardımın göstərilməsinə Mərkəzin Səyyar Klinikasının da fəaliyyəti daxildir. Bu klinika ölkəmizin ən ucaq rayon və kəndlərinə muntəzəm şəkildə gedərək, əhaliyə yüksək ixtisaslı, müasir texnologiyalı cərrahi və terapevtik oftalmoloji yardım göstərir. Bakı şəhərinin müxtəlif ali tədris və digər müəssisələrində, məktəblərində və uşaq bağçalarında dispanserizasiya işini aparır. Bununla da akademik Zərifə xanım Əliyevanın arzulardan biri də həyata keçir.

Ölkə Prezidenti İlham Əliyevin 2017-ci ildə imzaladığı Fərmana əsasən, gözün buynuz qışasının Azərbaycana idxalına və ölkəmizdə buynuz qışa transplantasiyası əməliyyatının aparılmasına icazə verilib. Keçən il oktyabr ayının 4-dən etibarən Səhiyyə Nazirliyinin dəstəyi ilə Mərkəmdə artıq belə əməliyyatların həyata keçirilməsinə başlandı. İndiyədək buynuz qışa köçürülməsinə ehtiyacı olan xəstələr İrana, Rusiyaya, Türkiyəyə getmək məcburiyyətində qalırdılar. İndi isə səhiyyə naziri Oqtay Şirəliyevin bu cərrahi əməliyyatın yenidən Azərbaycanda icra olunması üçün göstərdiyi dəstək nəticəsində artıq vətəndaşlarımız gözlərini əməliyyat edirmək üçün başqa ölkələrə üz tutmayacaqlar. Ölkəmizdə gözün buynuz qışasının transplantasiyası əməliyyatlarının uzun fasilədən sonra yenidən həyata keçirilməsi Azərbaycanda tibb elminin inkişafı yolunda mühüm bir hadisədir.

➔ **Davamı 19-cu səhifədə**

Rauf Əliyev:

İşğalçı ölkə çox yaxşı başa düşür ki Azərbaycan hərbi cəhətdən dəfələrlə Ermənistanı üstələyir

"Azərbaycanın iqtisadiyyatı, müdafiə qüdrəti gücləndikcə, beynəlxalq aləmdə nüfuzu artdıqca təcavüzkar Ermənistan buna ancaq müxtəlif istiqamətlərdə, müxtəlif səviyyələrdə təxribatlar törətməklə cavab verə bilər. Bu günlərdə Ermənistan və onların havadarları tərəfindən Azərbaycana qarşı növbəti təxribat hazırlanıb". Bu fikirləri Milli Məclisin deputatı Rauf Əliyev deyib.

R.Əliyev bildirib ki, mövcud qaydalara əsasən BMT üzv olan hər bir ölkənin insan hüquqları üzrə illik hesabatını qəbul edir. Ancaq budəfəki hesabatda Ermənistan tərəfindən təxribata yol verilib. Xaricdəki havadarlarının köməyi ilə Ermənistan qondarma separatçı rejimin hesabətini BMT-nin rəsmi saytında yerləşdirməyə nail olub. Onun sözlərinə görə, işğalçı ölkə çox yaxşı başa düşür ki Azərbaycan hərbi cəhətdən dəfələrlə Ermənistanı üstələyir.

"Bu vaxta kimi Ermənistanın çoxsaylı təxribatlarına şahid olmuşuq. Ancaq bu dəfə onlar üçün bu təxribatda BMT şərait yaradıb. BMT-nin müvafiq qurumlarının bu hərəkətini heç cür başa düşmək olmur. Hamıya məlumdur ki, BMT Təhlükəsizlik Şurası qəbul etdiyi dörd qətnamə ilə Ermənistanı işğal edilməmiş Azərbaycan torpaqlarının qeyd-şərtsiz boşalmasını tələb edib. Qətnamələrin qəbul edilməsindən 26 il keçməsinə baxmayaraq, təcavüzkar dövlət BMT-nin bu qətnamələrini heç sayaraq işğalı davam etdirir. Bir tərəfdə, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəkləyən qətnamələr, bəyanatlar, digər tərəfdə separatçı rejimin hesabətinin rəsmi saytda yerləşdirilməsi. Bu necə baş verə bilər? Bu onu göstərir ki, Ermənistan rəhbərliyi, onları dəstəkləyən xaricdəki havadarları bütün vasitələrdən istifadə edərək öz məqsədlərinə informasiya müharibəsində üstünlüyə nail olmaqla çatmaq istəyirlər. Belə halların qarşısının alınması, gələcəkdə bir daha baş verməməsi üçün bu məsələ müvafiq qurumlar tərəfindən ciddi surətdə araşdırılmalı və qanunsuz, qondarma hesabat BMT-nin rəsmi saytından çıxarılmalıdır. Ermənistan tərəfindən növbəti təxribat hazırlanır. Müxtəlif kütləvi informasiya vasitələrində yayılmış məlumatlara görə Bolqarıstanda Hitlerin yaxın silahdaşlarından biri olmuş, Vermaxtin erməni cəza legionunun yaradıcısı general Njde kimi tanınan 2-ci Dünya müharibəsi zamanı yüz minlərlə günahsız insanların qətlinə iştirak etmiş Qaregin Njdeye Bolqarıstanın Pliska şəhərində abidə qoymaq nə-

zərdə tutulub. Njde Ermənistanda milli və etnik zəmində nifrəti təbliğ edən nəzəriyyənin banisi hesab edilir. Onun başçılıq etdiyi hərbi birləşmələr tərəfindən 1918-20-ci illərdə Zəngəzur qəzasında 10 mindən çox azərbaycanlı qətlə yetirilmiş, 115 Azərbaycan kəndi yerlə yeksan olunub. O, eyni zamanda, uydurma "Böyük Ermənistan" ideyasının müəlliflərindən biridir. Məqsəd qonşu dövlətlərin, birinci növbədə Azərbaycan torpaqları hesabına "Böyük Ermənistan" yaratmaqdır. İkinci Dünya müharibəsi bitdikdən sonra keçmiş SSRİ-nin hərbi tirbunali tərəfindən Njde hərbi cinayətkar kimi məhkum olunmuşdur. BMT-nin Baş Assambleyasının müvafiq qətnaməsinə görə hərbi cinayətlərdə iştirak edən, ikinci dünya müharibəsi zamanı nasistlərlə əməkdaşlıq etmiş şəxslərə abidələrin, xatirə lövhələrinin qoyulmasının qarşısının alınması üçün üzv dövlətlərə çağırış edilmişdir. Bu cəllada, erməni faşistinə artıq Yerevanda milli qəhrəman kimi abidə qoyulmuşdur. Bu hadisəyə Rusiya, Azərbaycan və daha bir neçə ölkə öz etirazlarını bildirsələr də, ümumilikdə dünya ictimaiyyəti, özlərini yüksək demokratik dəyərlərə sahib, insan hüquqlarının hər şeydən üstün olduğunu bəyan edən qərb ölkələri susdular və indi də susurlar. Bu, dünyada ikili standartların ən yüksək səviyyələrdə davam etdiyini göstərir. Buna yol vermək olmaz, bu abidənin qoyulması 2-ci Dünya müharibəsi zamanı yüz minlərlə günahsız insanların ruhlarına xəyanət olar"- deyər, R.Əliyev vurğulayıb.

Elçin Quliyev:

Azərbaycan nüfuzlu beynəlxalq tədbirlərin keçirildiyi məkandır

"Azərbaycan Cənubi Qafqaz regionunun lider dövləti olaraq beynəlxalq müstəvidə böyük nüfuza sahibdir. Mötəbər beynəlxalq tədbirlərin ölkəmizdə keçirilməsinin əsas səbəblərindən biri də

məhz bu faktordur". Bu fikirləri Milli Məclisin deputatı Elçin Quliyev deyib.

E.Quliyev bildirib ki, ölkəmiz müasir dünyada etibarlı tərəfdaş kimi tanınır. Eyni zamanda, Azərbaycan həm də beynəlxalq dialoq və əməkdaşlıq məkanıdır. Onun sözlərinə görə, respublikamız sivilizasiyalararası dialoqun inkişafına əhəmiyyətli töhfələr verməklə yanaşı, mühüm siyasi, iqtisadi, mədəni, humanitar və idman xarakterli beynəlxalq tədbirlərə uğurla ev sahibliyi edir.

"Bugünlər Bakı şəhərində nüfuzlu Formula-1 yarışları keçirilir. Formula-1 dünyanın ən populyar idman yarışlarından biridir. Bu yarışları yüz milyonlarla insan izləyir. Yarışları canlı izləmək üçün minlərlə turist ölkəmizə gəlir. Araşdırmalar göstərir ki, Formula-1 yarışlarını izləmək üçün ölkəmizə gələn əcnəbilərin sayı illərlə artır. Bu da həm iqtisadi gəlirlərimizin artmasına, həm də turizm imkanlarının genişlənməsinə səbəb olub. Onu da qeyd edirəm ki, nüfuzlu beynəlxalq tədbirlərin, o cümlədən idman yarışlarının ölkəmizdə keçirilməsi heç də təsadüfi deyil. Bunun üçün sosial-iqtisadi inkişaf, sabitlik və təhlükəsizlik başlıca şərtlərdən biridir. Prezident İlham Əliyevin siyasəti nəticəsində bu gün Azərbaycan dünyada sabitlik adası kimi qəbul olunur. Bu mənada, çoxsaylı beynəlxalq tədbirlərin ölkəmizdə keçirilməsi üçün ciddi əsasları var. Təəssüf ki, ölkəmizin uğurlarını gözü götürməyən müəyyən dairələr Azərbaycanın imicinə zərbə vurmağa çalışırlar. Son günlər onlar yenə də qarayaxma kampaniyası aparırlar. Amma bu dairələr bilməlidir ki, belə cəhdlər hər zaman iflasa məhkumdur. Çünki Azərbaycan xalqı onların gerçək niyyətlərini yaxşı bilir və ölkəmizdə sabitliyin pozulmasına heç vaxt imkan verməyəcək"- deyər, deputat vurğulayıb.

Zərifə xanım Əliyevanın adı oftalmologiya tarixinə qızıl hərflərlə yazılıb

MÜSAHİBİMİZ AKADEMİK ZƏRİFƏ XANIM ƏLİYEV ADINA MILLİ OFTALMOLOGIYA MƏRKƏZİNİN BAŞ HƏKİMİ, TİBB ÜZRƏ FƏLSƏFƏ DOKTORU SƏBİNƏ MƏCİDOVADIR

⇒ Əvvəli 18-ci səhifədə

- Milli Oftalmologiya Mərkəzi Zərifə xanım Əliyevanın adından olmasının 96 illiyi ilə bağlı hansı tədbirləri nəzərdə tutub?

- 29 aprel 2019-cu il tarixində Mərkəzdə akademik Zərifə Əliyevanın 96 illiyinə həsr olunmuş "Oftalmologiyanın aktual məsələləri" mövzusunda elmi konfransın, 24 may 2019-cu il tarixində isə Mərkəzimizin 10 illiyinə həsr edilmiş "Oftalmologiyanın bu günü və gələcəyi" adlı beynəlxalq elmi-praktik konfransın, iyun ayında isə Azərbaycan Retinoloqların IV konfransının keçirilməsi planlaşdırılır.

Akademik Zərifə Əliyeva adına Milli Oftalmologiya Mərkəzinin rəhbəri professor Elmar Qasımovun təşəbbüsü və dəstəyi ilə ölkəmizdə yüksək ixtisaslı gənc oftalmoloqlar hazırlanır və Oftalmologiya elmi uğurla inkişaf edir. Mərkəzin gənc mütəxəssisləri dünyanın ən nüfuzlu oftalmoloji ocaqlarda təcrübə hazırlıq keçir, gözün müxtəlif xarakterli patologiyası müalicəsinin ən müasir üsullarına yiyələnir və bu təcrübəni öz işlərində

müvəffəqiyyətlə tətbiq edirlər.

Bütün əməkdaşlarımız belə bir Mərkəzdə işlədikləri üçün fəxr edir, adını daşıdığı akademik Zərifə xanımın həyat və fəaliyyətini özlərinə nümunə bilib, onun adına layiq keyfiyyətli tibbi xidmət göstərməyə çalışırlar.

- Səbinə xanım, sonda bir Azərbaycan vətəndaşı kimi Azərbaycanımızın inkişafına bir baxış keçirməyinizi istədik...

- Əvvəldə də qeyd etdiyimiz

kimi, müasir müstəqil Azərbaycan ulu öndər Heydər Əliyevin şah əsəridir. 1993-cü ildə ümummilli lider Heydər Əliyevin xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıdışı ilə başlanan inkişaf yolu son 15 ildə möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. Bu yol inkişaf, tərəqqi yoludur. Bu gün Azərbaycanın sabitlik diyarı kimi nüfuz qazanması, adının ən islahatçı, xoşbəxt ölkələr sırasındakı çəkilməsi düşünülmüş və gələcəyə hesablanmış siyasətin nəticəsidir. Təbii ki, uğurlarımızın

miqyası genişdir, onları bir sual çərçivəsində əhatə etmək qeyri-mümkündür. Reallıq budur ki, müstəqil Azərbaycanımız bütün sahələrdə tərəqqi edir, dünyanın inkişaf etmiş ölkələri sırasında addımlamaq istəyinə nail olmaq üçün zəruri olan bütün addımları gerçəkləşdirir. Azərbaycan bu gün dünyaya yeni iqtisadi və sosial dövlət modelini təqdim edir. Bütün bunlar əsaslı ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan məqsədyönlü və düşünülmüş siyasətin bu gün möhtərəm Prezidentimiz

İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməsinin, təkmil islahatların, idarəçilik sistemində yeniləşmənin nəticəsidir.

Uğurlarımızda Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın xidmətləri böyükdür. Mehriban xanım Əliyevanın təkəb tıbb sahəsinə diqqət və qayğısından saatlarla danışa bilərik. Onun bu sahəyə göstərdiyi diqqətin və qayğının nəticəsində böyük əhəmiyyətli layihələr həyata keçirilir ki, xalqımız tərəfindən bu addımlar yüksək hal kimi qiymətləndirilir. Talassemiya Mərkəzinin yaradılmasını, bir çox poliklinika, xəstəxana, məktəblər və digər sosial əhəmiyyətli müəssisələrin tikilib istifadəyə verilməsini xüsusi qeyd etməliyik. Xeyirxah əməlləri, nəcib təşəbbüsləri, Azərbaycanın şifahi xalq ədəbiyyatının və musiqi irsinin qorunub saxlanılması, inkişaf etdirilməsi sahəsində yorulmaz fəaliyyəti Mehriban xanım Əliyevanın UNESCO-nun Xoşməramlı səfiri adına layiq görülməsini şərtləndirir.

Təbii ki, uğurlarımız qarşıdakı illərə daha böyük inamla addımlamağımıza geniş imkanlar açır. Xalqımız 11 aprel 2018-ci il prezidenti seçkilərində yenidən möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyevi dəstəkləməklə növbəti 7 ilin hədəflərinin gerçəkləşməsinə təmin etdi. Xalqımızın Prezidentinə sevgisi böyükdür. Onun ətrafında sıx birləşərək gələcəyə inamla irəliləyir, tam əminidirlər ki, tezliklə Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ədalətli həllini tapacaq, soydaşlarımız doğma yurd-yuvalarına qayıdacaq, Azərbaycan daha möhtəşəm uğurları ilə müstəqillik tarixinin uğur səhifələrini zənginləşdirəcək.

Donald Tramp:

OPEC-ə neft qiymətini aşağı salmaları üçün müraciət etdim

OPEC-ə neft qiymətini aşağı salmaları üçün müraciət etdim.

AZƏRTAC xarici KİV-lərə istinadla xəbər verir ki, bu barədə ABŞ Prezidenti Donald Tramp deyib.

“Neftin qiyməti aşağı düşəcək. OPEC-ə müraciət etdim və neftin qiymətini aşağı salmalarının vacibliyini söylədim”, - deyə D.Tramp bildirib.

ABŞ Prezidentinin bu açıqlamasından sonra neftin qiyməti təxminən 2,5 faiz ucuzlaşıb. Hazırda “Brent” markalı xam neftin bir bareli Londonun ICE birjasında 71,83 dollara, “Light” neftinin bir bareli isə Nyu-Yorkun NYMEX birjasında 62,91 dollara alıcı axtarır.

Qeyd edək ki, günün əvvəlində “Brent” neftinin qiyməti 75 dollar/barrel, “Light”ın qiyməti isə 65 dollar/barrel idi.

Ümumiyyətlə, neftin qiyməti 2015-ci ildən indiyədək ən böyük həftəlik artım tempinə yönəlmişdi. Neftin qiyməti global bazarda tədərük çatışmazlığına dair narahatlıqlar, İranda ixracın geriləməsi, ABŞ-da isə ehtiyatların artması, eləcə də OPEK+ koalisiyasının istehsalı azaltması, Venesuela və Li-viyada hasilatdakı axsaqlılıqlar fonunda bahalaşırdı.

Belə ki, ötən rübdə neftin qiyməti son 10 ilin ən yaxşı rüblük performansını göstərib. Ümumilikdə isə bu il “qara qızıl”ın qiyməti təxminən 43 faizdən çox artıb.

Neft Fondunun vəsaitlərinin həcmi 40 milyard dolları ötüb

Üç ayda fondun büdcə gəlirləri 5,9 milyard manat, xərcləri isə 2,6 milyard manat olub

Bakı, 26 aprel, AZƏRTAC

20 illiyini qeyd edən Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun (ARDNF) vəsaitlərinin həcmi fondun tarixində ilk dəfə olaraq 40 milyard ABŞ dollarını keçib.

Fondan AZƏRTAC-a bildirilib ki, ümummilli lider Heydər Əliyevin uzaqgörən siyasəti nəticəsində 1999-cu ildə yaradılan, bu il 20 illiyini qeyd edən Dövlət Neft Fondunun aktivləri ARDNF-in tarixində ilk dəfə olaraq 40 milyard dolları keçib. ARDNF-in aktivlərinin artımı Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkədə həyata keçirilən mühüm sosial-iqtisadi islahatların nəticəsində dayanaqlı uzunmüddətli iqtisadi artıma hədəflənmiş siyasətin daha bir nümunəsidir.

Dövlət Neft Fondu bildirir ki, bu ilin yanvar-mart ayları ərzində ARDNF-in büdcə gəlirləri 5 milyard 960,7 milyon manat, büdcə xərcləri isə 2 milyard 640,7 milyon manat təşkil edib. Cari ilin birinci rübü ərzində ARDNF-in neft və qaz satışlarının həyata keçirilməsi ilə bağlı gəlirləri 4 milyard 605 milyon manat, o cümlədən mənfəət neftinin və qazın satışından 3 milyard 833,5 milyon manat, bonus ödənişləri 766,4 milyon manat, tranzit gəlirləri 5,1 milyon manat təşkil edib. Ötən rüb ərzində ARDNF-in vəsaitinin idarə olunmasından əldə edilən gəlirlər 1 milyard 355,7 milyon manata bərabər olub.

Hesabat dövrü ərzində Neft Fondunun 2019-cu il büdcəsinin icrası çərçivəsində 2 milyard 615 milyon manat vəsait dövlət büdcəsinə transfert edilib. Qaçqın və məcburi köçkün ailələrinin məskunlaşdırılması və sosial-məişət vəziyyətinin yaxşılaşdırılması üzrə tədbirlərin həyata keçirilməsinə 19,7 milyon manat vəsait ayrılıb. Yanvar-mart ayları ərzində ARDNF-in idarə edilməsi ilə bağlı xərcləri 6 milyon manat təşkil edib.

Valyuta məzənnələrinin dəyişməsindən yaranan fərq ilə bağlı Dövlət Neft Fondunun büdcədənəknər xərci 332 milyon manat olub.

Martin 31-nə ARDNF-in aktivləri 2019-cu ilin əvvəlinə (38 milyard 515,2 milyon dollar) nisbətən 4,56 faiz artaraq 40 milyard 273,3 milyon dollar təşkil edib. Aktivlərin artımı fondun büdcə gəlirləri, o cümlədən vəsaitlərin idarə edilməsindən əldə edilən gəlirlər hesabına baş verib.

Yeni global qarşıdurma təhlükəsi: İran neftinə qoyulan qadağanın geosiyasi riskləri

ABŞ hökumətinin İrandan neft alan ölkələrə tətbiq etdiyi güzəştin müddəti bitmək üzrədir. Bir neçə aydır ki, bu imtiyaza sahib olan səkkiz ölkə - Türkiyə, Çin, Hindistan, Cənubi Koreya, İtaliya, Yunanıstan, Yaponiya və Tayvan artıq İrandan neft almaqdan imtina etməlidirlər. Üstəlik, həmin ölkələrə tövsiyə edilir ki, Səudiyyə Ərəbistanı və Birləşmiş Ərəb Əmirliklərindən neft alsınlar. Bu qərara etirazlar çoxdur. Ancaq İtaliya, Yunanıstan və Tayvan Amerikanın dediyinə əməl edirlər. Digərləri isə hələlik dirəniş göstərirlər. Ekspertlər bütün bunları nəzərə alaraq dünya siyasətində mümkün dəyişiklikləri analiz edirlər. Biz də həmin məsələnin üzərində geniş dayanmağa ehtiyac görürük.

Vaşinqtonun tələbi: maraqların toqquşmasında yeni mərhələ

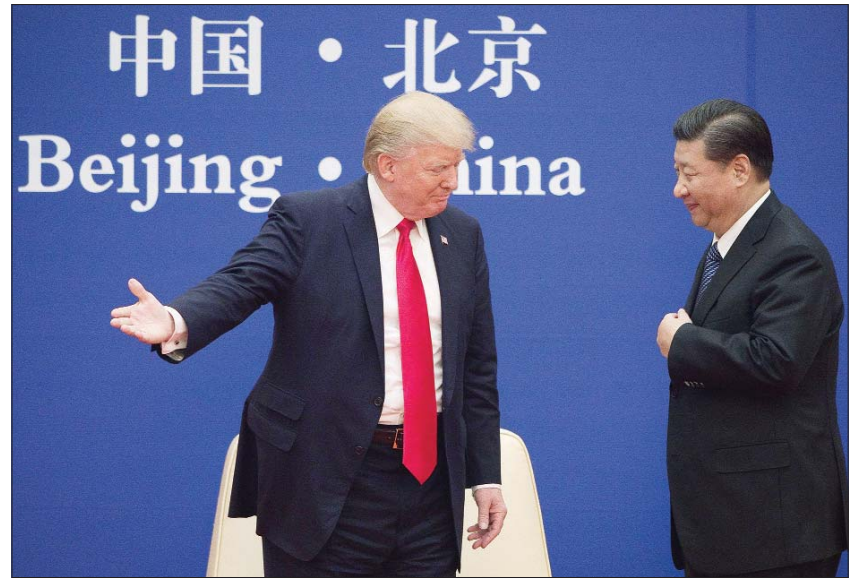
Ekspertlər əmindirlər ki, Donald Tramp administrasiyasının İrandan neft idxalını azaldan səkkiz ölkəyə güzəşt ləğv etməsində başlıca məqsəd Çinə zərbə vurmaqdır. Çin həmin ölkələr sırasındadır. Amerika üç ay öncə xəbərdar etmişdi ki, Çin, Yaponiya, Cənubi Koreya, İtaliya, Yunanıstan, Türkiyə, Tayvan və Hindistan İrandan neft ala bilərlər, lakin getdikcə onun miqdarını minimuma endirməlidirlər. Bu şərtə onlardan yalnız üçü - Yunanıstan, İtaliya və Tayvan əməl edib. Qalan beş dövlət İrandan tam həcmdə neft almaqda davam edirlər.

Vaşinqton isə bəyan edib ki, may ayının 2-dən etibarən İrandan neft alan ölkələrə qarşı sanksiyalar tətbiq edilməsi məsələsinə baxıla bilər. Amerika rəhbərliyi İranı bütün maliyyə qaynaqlarından məhrum etmək məqsədini güzlətmir. Buna artıq Pekin və Ankara reaksiya verib. Çin ABŞ rəhbərliyinin bu addımını qəbul etmədiyini və beynəlxalq ticarət qaydalarının pozulduğunu ifadə edib. Ankara da kimsənin Türkiyəyə qonşuları ilə necə münasibət quraçağını diqqət edə bilməyəcəyini bildirib.

Bunları ekspertlər Çin və Türkiyə üçün müsbət hal kimi qiymətləndirmirlər. Amerikanın sanksiyalarına düşər olmaq müəkkəb vəziyyət yaradır. Bunu İranla yanaşı, Rusiyanın da acı təcrübəsi sübut edir. İran hazırda maliyyə və iqtisadi cəhətdən çox çətin vəziyyətə düşüb. Ölkədə sosial-iqtisadi problemlər artır, İran pulu sürətlə tənəzzülə uğrayır. Rusiyada da bütövlükdə sosial-iqtisadi vəziyyətin ürkəkaçan olmadığı barədə ekspertlər yazırlar. Çinin ümumi iqtisadi durumu haqqında getdikcə şübhəli proqnozlar verilir.

Belə ki, Çin son illər yeni texnologiyalar almaqdan məhrum edilib. Bu səbəbdən ölkənin iqtisadiyyatı xammal əsasında inkişaf yoluna sürüklənib. Bu da Çin iqtisadiyyatını neft və qazdan daha çox asılı hala gətirib. Rusiya ilə imzalanmış “Sibir” layihəsinin reallaşması uzun çəkəcək. Bu baxımdan Çinin İran neftinə ehtiyacı böyükdür. Türkiyə də İrandan böyük həcmdə enerji daşıyıcısı alır. Ona alternativ kimi Rusiya enerji daşıyıcısı var. Ancaq məsələ ondan ibarətdir ki, ABŞ Rusiyaya qarşı da sanksiya tətbiq etmək siyasəti yeridir.

Bu kimi realiaqlar Amerikanın İran neftinə qadağa qoymasının uzağa gedən məqsədlərlə bağlı ola biləcəyi ehtimalını gücləndirir. Ekspertlərin Çin məsələsinə diqqət yönəltmələri əsaslı görünür. Bu prosesin dünya miqyasında ticarət savaşını daha da gücləndirəcəyini proqnozlaşdırmaq olar. Artıq İran rəhbərliyi müəyyən fikirlər ifadə etməkdədir. Şübhəsiz ki, Çin və Rusiya da səssiz qalmaq istəyir. Ayrıca Türkiyənin Amerikanın tələblərinə əməl etməməsi halında regionda güclənəcək geosiyasi proseslərin üzərində düşünmək lazım gəlir.

Məsələ ilə bağlı global miqyasda yeni bir qarşıdurmanın meydana gəlməsi ehtimalı az görünür. Bu baxımdan ekspertlər üçün maraqlı olanı Vaşinqtonun neft almaq üçün Səudiyyə Ərəbistanı və Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinə işarə etməsini düşündürücü hesab edirlər. Amerikanın açıqca Yaxın Şərqdəki müttəfiqlərinin maraqlarına uyğun addım atdığı özünü büruzə verir. Lakin məsələ ondan ibarətdir ki, həmin ölkələrin regionun bütün dövlətləri ilə münasibətləri normal deyil. Üstəlik, onlar konkret olaraq anti-İran mövqeyindədirlər. Bu kimi faktların fonunda Amerikanın qərarı ticari-iqtisadi kontekstdən çox, geosiyasi məzmun kəsb etmiş olur.

Daha konkret ifadə etsək, həm Yaxın Şərq ölkələri, həm də Rusiya və Çin Vaşinqtonun bu addımını dost tövsiyəsi kimi deyil, geosiyasi diqqət olaraq qəbul edirlər. Bu isə o deməkdir ki, Vaşinqtonun atdığı addım bütövlükdə global geosiyasətdə gərginliyi artırma bilər.

Yaxın Şərqdən Asiyaya: yayğılaşan qeyri-müəyyənlik

Əslində, ABŞ administrasiyası son dövrlərdə yeritdiyi xarici siyasət kursunun məzmununa uyğun qərar qəbul edib. D.Trampın əsas şüarı belədir: “ilk öncə Amerika”. İran nefti ilə bağlı qəbul edilən qərar da birbaşa Amerika maraqlarının təmin edilməsinə yönəlib. Bununla yanaşı, orada başqa bir faktor da mövcuddur. Biz, İsrail-İran münasibətlərini nəzərdə tuturuq. Bu məsələdə vəziyyət kifayət qədər müəkkəbdir. Sırr deyil ki, yəhudi dövləti İranı Yaxın Şərqdəki mövqelərindən sıxışdırmaq siyasəti yeridir. Bu məqsədlə İranla qarşı Yəmənə, Liviyada, Livanda, Suriya və İraqda addımlar atmağa çalışır. Suriyada İranla məxsus obyektlər bombalanıb. Bundan başqa, ABŞ-ın İran İslam İnqilabının Keşikçiləri Korpusunu (Sepah) terror təşkilatı kimi tanımasında Təl-Əvivin istəyinin ciddi rol oynadığı bildirilir.

D.Tramp özü də güzlətmir ki, İsrailin maraqlarını təmin etmək üçün nə lazımdırsa, edəcək. Təcrübə göstərir ki, ABŞ Prezidenti havayı danışmır. Bu səbəbdən İran nefti ilə bağlı Amerikanın qərarı digər məsələlərlə yanaşı, İsrail-İran münasibətlərini də yeni gərginlik müstəvisinə çıxara bilər. Bu məqam isə bütövlükdə Yaxın Şərqdə geosiyasi mənzərəni xeyli gərginləşdirə bilər. Artıq İran Fars körfəzində hərbi qüdrətini göstərmək qərarına gəldiyini bəyan edib. Bu isə oradan keçməli olan Amerika gəmiləri üçün təhdid deməkdir.

Gözləmək olar ki, Yaxın Şərqdə İsrail və Amerikanın İranla təzyiqləri bütün sferalarda daha da artacaq. Xüsusilə Suriyada İranın mövqeyinin zəiflədilməsi üçün yeni tədbirlər reallaşma bilər. Artıq neftlə zəngin olan və PYD/YPG-nin nə-

zarətinə keçən Deyr-əz-Zor əyalətinə amerikalılar çox sayda ağır texnika göndərirlər. Həmin texnika orada tunellər qazmaqda və neft quyuları ətrafında qazıntı işləri aparmaqda istifadə oluna bilər. Məsələ ondan ibarətdir ki, bu əraziyə İran iddialıdır. O, Deyr-əz-Zordan keçməklə geniş yol açmaq fikrindədir ki, İranın dənizə çıxışını təmin etsin.

Bu vəziyyətə Tehranın laqeyd qalacağını gözləmək doğru olmazdı. Ancaq Deyr-əz-Zorda hərbi əməliyyatların keçirilməsinə biləcəyi məsələsi aydın deyil. Çünki bu halda həmin ərazi yenidən qarışa bilər və bu, nə Dəməşqə, nə Tehrana, nə də Moskvaya sərf etmir. Digər yandan, İran ilə Səudiyyə Ərəbistanı və Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri arasında münasibətlərin daha da gərginləşməsi mümkündür. Məlumdur ki, bu iki ərəb ölkəsi Suriyada bir sıra ərəb tayfalarını pulla ələ alaraq İranla qarşı mövqeyə çəkib. Onlar məhz Amerikanın yaratdığı, YPG terror təşkilatının özəyi olan “Suriya demokratik qüvvələri” kürd koalisiyasının tərkibindədirlər. Bu isə o deməkdir ki, Suriyada İranla bu iki ərəb dövləti də toqquşa bilərlər.

Əgər bu vəziyyətə daha geniş geosiyasi prizmadan baxsaq, daha maraqlı bir mənzərə alınar. Görünür, Vaşinqton geosiyasi gərginlik zonasını artıq Çinə qədər genişləndirə bilib. İran neftinə qoyulan embargo Pekinə istər-istəməz zərər verir. İndi Yaxın Şərqdə geosiyasi mübarizədə terror amilindən geniş istifadə olunursa, hələlik Çinə yaxın bölgələrdə bu, güclü deyil. Ancaq onu da istisna etmək olmaz ki, artıq bu proses tədricən Asiyaya tərəf genişlənir. Əfqanıstan, Pakistan-Hindistan sərhədi, Şri-Lanka, Yeni Zelandiya, Şimali Koreya, Cənubi Çin dənizi bölgəsi barıt çəlləyini xatırladır. Bütün bunlar Çinin sərhədləri ətrafında müharibə ocaqlarının yaradılması deməkdir. İndi də İran neftini almağa qoyulan qadağa ortaya çıxır. Təbii ki, bu, sonuncu addım deyil. Ona bütöv zəncirin bir həlqəsi kimi baxdıqda, Çinin yaxın gələcəkdə ciddi geosiyasi-hərbi münasibətlərlə üz-üzə qala bilməsi ehtimalını istisna etmək doğru olmazdı.

Belə bir gedişat özlüyündə çox təhlükəlidir. Geosiyasi mənzərə müəkkəbləşməklə bərabər, yeni riskləri də meydana çıxarır. Onlar daha geniş ərazidə paylandıqlarına görə, nəzarətə almaq və aradan qaldırmaq xeyli çətinidir. Hətta həmin risklərin böyük geosiyasi məkanda kaos yarada bilmək gücündə olduğunu qəbul etmək lazım gəlir. Onun Cənubi Qafqazda geosiyasi nizamsızlıq yaratmaq və erməni terroruna yeni nəfəs vermək kimi mənfur təsirləri də istisna deyil. Bu cür qeyri-müəyyənliklərin meydana çıxması region dövlətlərini daha ehtiyatlı və diqqətli olmağa çağırır.

Newtimes.az

Ədəbi dilin inkişafı olmadan mədəni mədəniyyətin tərəqqisi mümkün deyil

Yazıya ulu öndər Heydər Əliyevin bu çağırışı ilə başlamaq istərdim: “Xalqı xalq edən, milləti millət edən onun ana dilidir. Azərbaycan ədəbi dilinin saflığına daim qayğı göstərilməlidir. Ədəbi dilin tərəqqisi olmadan mədəni mədəniyyətin tərəqqisi mümkün deyildir.”

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin 1 noyabr 2018-ci il tarixli “Azərbaycan dilinin saflığının qorunması və dövlət dilindən istifadənin daha da təkmilləşdirilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında” Fərmanında da Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini yenidən bərpa etdikdən, daha dəqiq desək, ümummilli lider Heydər Əliyevin xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıdışından sonra dilimizin qorunması istiqamətində atdığı addımlar, imzalanan Fərman və sərəncamlar sistemli şəkildə öz əksini tapıb. “Dövlət dilinin təbii işinin təkmilləşdirilməsi haqqında” və “Azərbaycan əlifbası və Azərbaycan dili gününün təsis edilməsi haqqında” fərmanları, “Azərbaycan Respublikasının dövlət dili haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu, “Azərbaycan dilinin qloballaşma şəraitində zamanın tələblərinə uyğun istifadəsinə və ölkədə dilçiliyin inkişafına dair Dövlət Proqramı”nın qəbulu və s. kimi sənədlər ulu öndər Heydər Əliyevin bu istiqamətdə atdığı addımların davamlılığından xəbər verir.

Son 15 ildən artıq dövrdə Heydər Əliyevin siyasi kursunu bütün istiqamətlərdə uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyevin “Ana dilimiz öz imkanlarının zənginliyi, səs quruluşunun səlisliyi və qrammatik quruluşunun sabitliyi ilə seçiyyələnir. Müasir Azərbaycan ədəbi dili siyasi-ictimai, elmi-mədəni sahələrdə geniş işlənmə dairəsinə malik yüksək yazı mədəniyyəti olan və daim söz ehtiyatını zənginləşdirən bir dildir” fikirlərini önə çəkərək, imzaladığı “Azərbaycan dilinin saflığının qorunması və dövlət dilindən istifadənin daha da təkmilləşdirilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında” Fərmanında təəssüf doğuran bu məqam da öz əksini tapıb ki, televiziya və radio kanallarında, internet resurslarında, mətbu nəşrlərdə və reklam daşıyıcılarında ədəbi dilin normalarının kobud şəkildə pozulması, leksik və qrammatik qaydalarla əməl edilməməsi, məişət danışığının istifadə olunması, əcnəbi söz və ifadələrin yersiz işlədilməsi az qala adi hala çevrilib.

Yazılı və elektron KİV-lərin ictimai fikrə təsir imkanlarının böyüklüyünü nəzərə alsaq, bu kimi halların mövcudluğunun dilimizə hansı xələri gətirdiyini geniş təhlil etməyə ehtiyac yoxdur. Məlumdur ki, ulu öndər Heydər Əliyevin çıxışlarında bu çağırış xüsusi yer tuturdu ki, digər dilləri də öyrənmək lazımdır, amma əvvəl öz ana dilimizi öyrənmək, onu qoruyaq, yad təsirlərə salmayaq. Azərbaycan dilini xalqımızın mədəni sərvəti, dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi üçün sarsılmaz təməli, müstəqilliyimizin başlıca rəmzləri ilə eyni səviyyədə qiymətləndirən, “Azərbaycan xalqının dili onun milli varlığını müəyyən edən başlıca amillərdəndir” söyləyən Ümummilli Lider onu da bildirdi ki, öz ana dilini bilməyən adamlar şikəst adamlardır: “Ana dilini bilməmək, ana dilini qiymətləndirməmək şübhəsiz ki, xalq qarşısında böyük qəbahətdir.”

Baxmayaraq ki, “Azərbaycan dilinin təbii işinin təkmilləşdirilməsi haqqında” Fərmanın imzalanmasından 17 ildən artıq vaxt keçir, hələ də xarici dildə “təqdimatlar” varlıqlarını qorumaqdadır. Amma unutmayaq ki, başqa dillə hörmət öz dilimizə hörmətdən başlayır.

Televiziya kanallarında, internet resurslarında, yazılı mətbu orqanlarda ədəbi dilin normalarının kobud şəkildə pozulması hallarının mövcudluğu özlüyündə jurnalist peşəkarlığı, məsuliyyəti kimi məsələlərin də aktuallığına işıq salır. Məişət danışığının yol açdığı yazılı və elektron KİV-lər həl zaman ictimai fikri düzgün formalaşdırmaq imkanına malik ola bilməz.

Məlum olduğu kimi, Prezident Administrasiyasının rəhbəri, akademik Ramiz Mehdiyevin “Azərbaycanın efir məkanı: problemlər və vəzifələr” məqaləsində də Azərbaycan oxucusunun, təməlinin yazılı və elektron KİV-lərdən gözlədikləri öz əksini tapmışdır. Məqalədə bildirilirdi ki, kütləvi informasiya vəsaitləri baş verən hadisə və proseslər haqqında obyektiv, hərtərəfli informasiya çatdırmalı, onları yüksək peşəkarlıqla şərh etməli, maarifləndirici yazılara, verilislərə geniş yer verməlidir. Milli mədəni dəyərlərimizin qorunmasında, azərbaycançılıq ideyasının təbliğində, dilimiz, mədəniyyətimiz, tariximizlə bağlı həqiqətlərin ölkə və beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırılmasında yazılı və elektron KİV-lərin üzərinə böyük məsuliyyət düşür. Təbliğat xarakterli, vətənpərvərlik ruhunda yazılar dövrün tələbidir.

Əbəs yerə deyilmir ki, bir xalqı məhv etmək istəyirsənsə, onun dilini və zıyalsını əlindən al. Dil bir xalqın varlığı, onun təqdimatıdır. Azərbaycan xalqının tarixin sınaqlarına sinə gərək yaşamasında, zəngin tarixinin formalaşmasında önəmli rol və xidmətləri olmuş böyük şəxsiyyətlərimiz ana dilimizi mədəni Vətən kimi dəyərləndirmişlər. Dil, xalq və dövlət anlayışları bəşər tarixində önəmli yer tutduğu kimi, qloballaşma dövründə də həmin dəyərləri qoruyub saxlamaqdadır. Realıq budur ki, dil olmasa xalq, xalq olmasa dövlətlər bir-birindən fərqlənməzlər. Bir sözle, xalqı onun dili, dövləti isə onun xalqı yaşadır. Məhz bu kontekstdən yanaşdıqda hər bir dövlətin təhlükəsizliyi ilə bağlı amillər sırasında dilinin qorunması və zənginləşdirilməsi əsas yer tutur.

“Mən həmişə fəxr etmişəm, bu gün də fəxr edirəm ki, mən azərbaycanlıyam” sözləri ilə Vətən, xalq sevgisini ortaya qoyan Ulu Öndərin hakimiyyətinin hər iki dövrünə diqqət yetirsək, Azərbaycan dilinə diqqət və qayğının öndə dayandığını görürük. Onun imzaladığı Fərman və sərəncamlar, rəhbərliyi əsasında işləyib hazırlanan və qəbul edilən qanunlar ədəbi dilimizin fəaliyyət imkanlarını daha da genişləndirmiş, dil mədəniyyətimizin qarşısında yeni üfüqlər açmışdır. “Xalqları dil qədr, milli mədəni ənənələr, dəyərlər qədr birləşdirən başqa vasitə yoxdur” söyləyən Ümummilli Lider bildirdi ki, milli mədəni dəyərlərimizin qorunması, zənginləşdirilməsi, inkişaf etdirilməsi,

cəmiyyətdə tutduğu mövqeyindən, peşəsindən, ixtisasından, vəzifəsindən asılı olmayaraq hər kəsin vətəndaşlıq borcudur. Son 15 ildə eyni çağırışlar dövlətimizin başçısı İlham Əliyev tərəfindən səsləndirilir. O da məlumdur ki, Prezident İlham Əliyevin “Azərbaycan dilində latın qrafikası ilə kütləvi nəşrlərin həyata keçirilməsi haqqında” Sərəncamına uyğun olaraq Azərbaycan ədəbiyyatı, mədəniyyəti və elminin ən gözəl nümunələrinin təbliğini genişləndirmək və gələcək nəsillərə çatdırmaq məqsədilə Azərbaycan dilində əvvəllər kiril qrafikasında çap olunmuş əsərlərin latın qrafikası ilə yenidən nəşri kütləvi şəkildə həyata keçirildi və davamlı addımların nəticəsi olaraq “Elektron dərslik”, “Elektron kitabxana” kimi terminlərin yaranmasına yol açıldı.

Əvvəldə də qeyd etdiyimiz kimi, bu sahədə uğurlarla yanaşı, nöqsanlar da var. Problem inkişafa yol açan faktorudur. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin “Azərbaycan dilinin saflığının qorunması və dövlət dilindən istifadənin daha da təkmilləşdirilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında” Fərmanında mövcud nöqsanların aradan qaldırılması məqsədilə bir sıra tədbirlərin həyata keçirilməsi öz əksini tapıb. Respublikada dövlət dilinin təbii işinə nəzarət edən, kütləvi informasiya vasitələrində, internet resurslarında və reklam daşıyıcılarında ədəbi dil normalarının qorunmasını təmin edən, dövlət büdcəsindən maliyyələşən Azərbaycan Respublikasının Dövlət Dil Komissiyası yanında Monitoring Mərkəzi” publik hüquqi şəxs təsis edilib, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası ilə birlikdə “Azərbaycan dilinin saflığının qorunması və dövlət dilindən istifadənin daha da yaxşılaşdırılması ilə bağlı Tədbirlər Planının” hazırlanması kimi məsələlər, kütləvi informasiya vasitələrində, internet resurslarında və reklam daşıyıcılarında ədəbi dil normalarının pozulması hallarının qarşısını almaq üçün qanunvericilik aktlarında dəyişikliklərin edilməsi barədə təkliflərin hazırlanması ilə bağlı irəli sürülən tövsiyələr qarşıya qoyulan məqsədə yüksək səviyyədə nail olmağa əsas verir.

Əsas olan budur ki, milli varlığımız kimi dəyərləndirdiyimiz dilimizə hörmətlə yanaşsaq, onun təbii işi ilə bağlı həyata keçirilən təkmilləşmə, yeniləşmə proseslərinə töhfəmizi verək, günbəgün genişlənən əməkdaşlıq əlaqələrinin inkişafında dilimizə, tariximizə, milli mədəni dəyərlərimizə bağlılığımızın nə kimi rol oynadığını düzgün təbliğ edək. Azərbaycanın bu gün iqtisadi, siyasi, humanitar mərkəzə çevrilməsində bu mühüm məqamların yeri və rolu inkaredilməzdir.

Yeganə Əliyeva,
“iki sahil”

Tahir Mirkişili:

“Bir kəmə, bir yol” layihəsi Azərbaycanı iqtisadi cəhətdən daha da gücləndirəcək

“2008-ci ildən etibarən dünya iqtisadiyyatında baş verən böhran, bütövlükdə dünya iqtisadiyyatının inkişaf sürətini zəiflətməyə başladı. Dünya iqtisadiyyatının həcmi artırmaq üçün ölkələr arasında əlaqələrin genişlənməsinə ehtiyac var idi. Bunun üçün yeni təşəbbüslərə, eyni zamanda iqtisadi əməkdaşlığın yeni formatının yaradılmasına ehtiyac var idi. Azərbaycandan keçən qədim İpək Yolunun yenidən dirçəldilməsi ilə bağlı hər zaman müxtəlif təşəbbüslər olub. Azərbaycan müstəqillik əldə etdikdən sonra bu ideya yenidən gündəmə gəldi”. Bu fikirləri Milli Məclisin deputatı Tahir Mirkişili deyib.

T.Mirkişili bildirib ki, Çinin 2013-cü ildən etibarən irəli sürdüyü “Bir kəmə, bir yol” layihəsi əslində yeni bir layihə deyil. Çinin irəli sürdüyü bu layihə həm maliyyə, həm də əhatəlilik baxımından bu təşəbbüslərin içində ən böyüyüdür. Bu layihə 65 ölkəni əhatə edir. Layihənin bütövlükdə maliyyə yükü təxminən 1 trilyon dollardan çoxdur. Bu qədər ölkəni və bu həcmdə maliyyəni özündə birləşdirən layihə olduğuna görə hazırda bütövlükdə materikdə iqtisadi əməkdaşlıq formatını dəyişib. Deputatın fikrincə, bu layihə həm də siyasi əlaqələrin genişlənməsi üçün əvəzədləmə platformasıdır.

“Yol Azərbaycandan keçdiyi üçün bu layihənin həyata keçməsi Azərbaycanın iqtisadi cəhətdən güclənməsinə, geosiyasi və geoiktisadi nüfuzunun artmasına və Azərbaycanın öz milli maraqlarının təmininə şərait yaradacaq. Bu layihədə keçmiş SSRİ ölkələrindən cəmi 4 ölkə iştirak edir ki, bunlardan da biri Azərbaycandır. Bu gün Azərbaycanın həyata keçirdiyi infrastruktur layihələri, ölkənin qonşularla (Ermənistan istisna olmaqla) kifayət qədər konstruktiv münasibətlərinin olması, ölkənin öz iqtisadi imkanlarının kifayət qədər böyük olması, ictimai-siyasi vəziyyətin sabitliyi bütövlükdə layihənin həyata keçməsinə mühüm rol oynayır. Çinin qəbul etdiyi bu layihə İspaniyaya qədər uzanan bütövlükdə infrastruktur dəyişilməsini nəzərdə tutur. Çin təkə öz bu layihəyə infrastrukturun yenilənməsi üçün 113 milyard dollar investisiya qoymağı planlaşdırır. Digər ölkələrin də qoyacağı investisiyanı nəzərə alsaq, burada çox böyük rəqəm alınır. Azərbaycan ilk gündən etibarən layihənin həyata keçməsinə də həyata qatdığı, həm də öz imkanlarını təqdim edən və gələcəkdə həyata keçirilən layihələrdən daha çox iqtisadi gəlir əldə etməyi bacaran dövlətdir” - deyər, deputat qeyd edib.

Sona Əliyeva:

Sadə xalq erməni siyasətçilərindən fərqli düşüncədədir

“Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan anlamalıdır ki, erməni xalqı Qarabağın Azərbaycana qaytarılmasını istəyir. Çünki sadə ermənilər övladlarının özge torpağında boş yerə ölməsini istəmədiklərini bildirirlər. Dəfələrlə Ermənistanda hökumət və dövlət binalarının, müdafiə nazirliyinin önündə aksiyalar təşkil ediblər. Bu o deməkdir ki, sadə xalq erməni siyasətçilərindən fərqli düşüncədədir”. Bu fikirləri Milli Məclisin deputatı Sona Əliyeva deyib.

S.Əliyeva Nikol Paşinyanın “Qarabağ məsələsini erməni xalqı həll etməlidir. Hər hansı bir hökumət və ya baş nazir yox” fikrini şərh edərkən bildirib ki, Ermənistanın baş nazirinin bu cür sərəmsəlməsi onun sərətsətsizliyindən irəli gəlir: “O, küçə hərəkatından siyasətə gələn adamdır. Peşəkar siyasi təcrübəsi yoxdur. İxtisasca siyasətçi də deyil. Onun bu cür qeyri-ciddi bəyanatlar verməsi, bir neçə gün sonra bunu təkzib edəcəyi fikirlər səsləndirməsi də təəccüblü deyil. Paşinyan hələ də anlamır ki, peşəkar siyasətdə xalqın sözünü onun seçdiyi lider deyir. Çünki xalq beynəlxalq siyasətdə öz təmsilçisini seçki yolu ilə seçir. Bütün demokratik dövlətlərdə bu cürdür. Paşinyan bu bəyanatı ilə erməni xalqının seçimini də şübhə altında qoymuş oldu. Əslində gülməli vəziyyətə düşdü. Belə çıxır ki, Paşinyan bir lider kimi özündən əmin deyil. Artıq biz bir neçə dəfə bunun şahidi olmuşuq. İnanın, sabah Azərbaycan Ordusu hücum əməliyyatlarına başlasa, Nikol Paşinyan elə erməni xalqının təzyiqi ilə əl-ayağa düşəcək. Sülh üçün yalvaracaq. Hələ ki sülh imkanları tükənməyib. Amma Azərbaycan xalqının, dövlətinin səbr kasası hər an daşa bilər. O zaman Paşinyan üçün gec olacaq. Ona görə də Ermənistanın baş naziri ciddi düşüncədədir”.

Nizami rayonunda akademik Zərifə xanım Əliyevanın əziz xatirəsi anılıb

Nizami rayonundakı 229 sayılı orta məktəbdə görkəmli oftalmoloq-alim, akademik Zərifə xanım Əliyevanın anadan olmasının 96-cı ildönümü ilə bağlı tədbir keçirilib.

Tədbirdə əvvəlcə akademik Zərifə xanım Əliyevanın həyat və fəaliyyətinə həsr olunmuş film nümayiş etdirilib.

YAP Nizami rayon təşkilatının sədri, Milli Məclisin deputatı Sədaqət Vəliyeva çıxış edərək akademik Zərifə Əliyevanın Azərbaycanda oftalmologiya elminin inkişafında müstəsna xidmətləri olduğunu deyib, ömrünü insanların sağlamlığının qorun-

masına həsr etmiş Zərifə xanımın xatirəsinin xalqımızın qəlbində əbədi yaşayacağını qeyd edib.

Çıxış edən 7 sayılı doğum evinin baş həkimi Leyla Seyidbəyova akademik Zərifə xanım Əliyevanın oftalmologiya elmi sahəsində fəaliyyətindən danışdı. Qeyd edib ki, Zərifə xanım Əliyeva respublikamızda tibb elminin inkişafına mühüm töhfələr verib. O, oftalmologiyanın aktual problemlərinə dair sanballı tədqiqatları ilə nəinki keçmiş SSRİ məkanında, həmçinin dünya miqyasında şöhrət qazanıb. Onun elmi-pedaqoji və ictimai fəaliyyəti həkimlərin yeni nəslinin yetişməsinə və Azərbaycanda oftalmologiya elminin

inkişafına güclü təsir göstərmiş. Bildirib ki, oftalmologiya sahəsində ilk azərbaycanlı akademik Zərifə xanım Əliyeva Sovet Sülhü Müdafiə Komitəsinin, Azərbaycan "Bilik" Cəmiyyətinin və Ümumittifaq Oftalmoloqlar Elmi Cəmiyyəti Rəyasət Heyətinin üzvü olub.

7 sayılı doğum evinin həkimi Humay Aslanlı isə vurğulayıb ki, görkəmli alim hər zaman öz qayğıkeşliyi və səmimiyyəti ilə insanların rəğbətini, ehtiramını qazanıb. Deputat Zərifə Əliyevanın incə və zərif ruhlu xanım, mehriban ana, qayğıkeş həkim kimi nəcib və xeyirxah keyfiyyətlərindən söhbət açıb.

Nizami Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavini Gülnaz

İsrafilova deyib ki, görkəmli alim bütün ömrünü ölkəmizdə oftalmologiya sahəsinin inkişafına, peşə ilə əlaqədar sonradan əmələ gələn göz xəstəliklərinin müalicəsinə həsr edib. Gözdə traxoma xəstəliyinin müalicəsinə, oftalmologiyanın müasir problemlərinə dair bir çox tədqiqatlar apararaq görkəmli oftalmoloq-alim 12 monoqrafiya, dərslər və dərslər vəsaitinin, 150-yə yaxın elmi işin, 1 ixtira və 12 səmərələşdirici təklifin müəllifidir. Yüksəkixisaslı səhiyyə kadrları hazırlanmasında böyük xidmətləri olmuş Zərifə xanımın elmi fəaliyyəti bütünlükdə ölkənin tibb sahəsi üçün mühüm töhfələr verib.

229 sayılı orta məktəbin di-

rektoru Fəridə Bağirova və digər çıxış edənlər də akademik Zərifə xanımın həyatından, elmi, pedaqoji və həkimlik fəaliyyətindən danışdılar. Bildirilib ki, insanlara nur bəxş etmək missiyası, qayğıkeşliyi, nəcibliyi ilə könüllərdə özünə əbədi yer qazanmış Zərifə xanım Əliyeva tibb sahəsində əldə etdiyi uğurlarla, fərdi keyfiyyətləri ilə ailəsinin və Vətəninin adını daim ucaldı. Çıxışlarda akademik Zərifə xanım Əliyevanın xatirəsinin xalqımızın yaddaşından heç vaxt silinməyəcəyi vurğulanıb.

Sonda bir qrup qadına hədiyyələr təqdim edilib.

Rəşad Bağirov,
"iki sahil"

Ermənilərin Belçikada soyqırımlarla bağlı qanuna düzəliş söyləri iflasa uğrayıb

Belçika erməni icmasının soyqırımların təkzib edilməsi üçün cinayət məsuliyyəti nəzərdə tutan qanuna düzəliş söyləri iflasa uğrayıb.

Trend-in məlumatına görə, aprelin 25-də Belçika federal Parlamentin tərəfindən Ruanda, Kamboca və keçmiş Yuqoslaviyada törədilmiş soyqırımların təkzib edilməsi üçün cinayət məsuliyyətini nəzərdə tutan qanun qəbul olunub.

Belçika erməni icmasının və onun təsiri altında olan parlamentarların güclü təzyiqlərinə baxmayaraq, qondarma "erməni soyqırımının" yeni qanunla əhatə edilmiş soyqırımlar siyahısına daxil edilməsi söyləri uğursuzluğa düşərək olub. Belə ki, fransızdilli DeFi (Demokrat, Federalist və Müstəqillər) və cdH (Xristian-Demokrat Mərkəzi) partiyaları tərəfindən bu xüsusda təqdim edilmiş düzəliş təklifi 2019-cu il "aprelin 24-də - qondarma soyqırımın ildönümü kimi qeyd olunan tarixdə" Belçika federal Parlamentinin Ədliyyə Komissiyasında müzakirələr nəticəsində rədd edilib.

Məsələyə münasibət bildiren Belçika ədliyyə naziri Kun Qens ölkə qanunvericiliyini Avropa İttifaqı və Avropa Şurasının hüquqi təlimatlarına uyğunlaşdırmaq məqsədilə, yeni qanun layihəsinə yalnız beynəlxalq yurisdiksiya çərçivəsində barəsində yekun qərar qəbul edilmiş soyqırımların daxil edildiyini, erməni soyqırımı ilə bağlı isə belə bir qərarın olmadığını vurğulayıb.

Atəşkəs rejimi 27 dəfə pozulub

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində sutka ərzində atəşkəs rejimini 27 dəfə pozub.

Müdafiə Nazirliyindən Trend-ə verilən məlumata görə, Ermənistan Respublikası Noyemberyan rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə və İcevan rayonunun Berkaber kəndində yerləşən mövqelərdən Qazax rayonunun Kəmərlı, Qızıllıca, Cəfərli kəndlərində və adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərimiz atəşə tutulub.

Tərtər rayonunun işğal altında olan Çiləburt, Ağdam rayonunun Baş Qərvənd, Acarlı, Füzuli rayonunun Aşağı Vəysəlli, Cəbrayıl rayonunun Nüzgar kəndləri yaxınlığında, həmçinin Göygöl, Goranboy, Tərtər və Ağdam rayonları ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də ordumuzun mövqeləri atəşə tutulub.

Zərifə xanım Əliyevanın xatirəsi hər birimiz üçün əzizdir

Aprelin 26-da Ucar Rayon İcra Hakimiyyəti və Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) rayon təşkilatının birgə təşkilatçılığı ilə görkəmli oftalmoloq-alim, akademik Zərifə xanım Əliyevanın anadan olmasının 96-cı ildönümünə həsr olunmuş tədbir keçirilib.

Əvvəlcə tədbir iştirakçıları akademik Zərifə Əliyeva adına Qazıqumlaq kənd xəstəxanasının həyətinəki büstün önünə gül-çiçək dəstələri qoyublar.

Ucar Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Mənsur Məmmədov bildirib ki, hər bir xalqın tarixində, elminin mühüm rol oynanmış şəxsiyyətlər var ki, illər keçdikcə onlar nəinki unudulur, əksinə da-

ha böyük hörmət və ehtiramla yad olunur, həyatı, yaradıcılığı və elmi irsi müasir insanlar tərəfindən diqqətlə araşdırılır və öyrənilir: "Belə şəxsiyyətlərdən biri Azərbaycanın tibb elmində və ictimai-siyasi həyatında böyük yeri olan və bu gün anadan olmasının 96-cı ildönümünə toplaşdığımız görkəmli oftalmoloq, akademik Zərifə xanım Əliyevadır. Zərifə xanım Əliyeva təkəcə elmi fəaliyyəti ilə deyil, ictimai-siyasi həyatdakı fəal mövqeyi, eləcə də qayğıkeş insan, layiqli həyat yoldaşı və əsl azərbaycanlı anası kimi də tariximizə düşüb. Nə qədər ki Azərbaycan xalqı var, Azərbaycan dövləti var, ulu öndər Heydər Əliyev və möhtərəm Prezidentimiz cənab İlham Əliyevlə birlikdə Zərifə xanım Əliyevanın da adı tariximizə yoldaşlıq edə-

cək, onunla bir addımlayacaq."

Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının baş həkimi Zeynal Bayramlı, YAP Ucar rayon təşkilatı Qadınlar Şurasının sədri Yaqut Zeynalova çıxış edərək qeyd ediblər ki, Zərifə xanım Əliyevanın xatirəsi hər birimiz üçün əzizdir. İnsanlara nur bəxş etmək missiyası, qayğıkeşliyi, nəcibliyi ilə könüllərdə özünə əbədi yer qazanmış Zərifə xanım Əliyeva tibb sahəsində əldə etdiyi uğurlarla, fərdi keyfiyyətləri ilə ailəsinin və Vətənin adını daim ucaldı. İnandırırıq ki, bu günkü və gələcək nəsəl Zərifə xanım Əliyevanın Vətən qarşısındakı xidmətlərini heç vaxt unutmayacaq, onun xatirəsini əziz tutacaq."

Orxan Vahidoğlu,
"iki sahil"

Cənub Qaz Dəhlizi Azərbaycanın Avropa bazarındaki payının artmasına imkan verəcək

ANALİTİK:

“Azərbaycanın təbii qazı nəinki enerji təhlükəsizliyinə töhfə verəcək, eyni zamanda, bu ölkələrin haba çevrilməsinə imkan verəcək. Artıq bu ölkələr bunu enerji strategiyasına çeviriblər. Azərbaycana gəldikdə isə təbii qazın ixracının onları tranzit ölkəyə və ya haba çevirməsi ölkəmizin strateji əhəmiyyətini artırır”.

Bu barədə “iki sahil”ə Oksford Enerji Araşdırmaları İnstitutunun Qaz proqramı üzrə analitiki, “Eurasia Analytics”in təsisçisi Gülmirə Rzayeva bildirib.

G.Rzayeva qeyd edib ki, Azərbaycanın təbii qazı hələ ki Avropanın 3 ölkəsinin - Yunanıstan, Bolqarıstan və İtaliyanın enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsini nəzərdə tutur. Bununla da Yunanıstana illik 1 milyard kubmetr, Bolqarıstana bu həcmdən bir qədər az və İtaliyaya 8 milyard kubmetr təbii qaz nəql olunacaq: “Bu ölkələrin hər birinə

ən böyük təbii qaz ixrac edən Rusiyanın “Qazprom” şirkətidir. Xüsusilə də İtaliyanı nəzərə almasaq, bu şirkət digərlərində, xüsusilə də Bolqarıstanda təbii qaz ixracında inhisarçı mövqedədir. Bolqarıstanın təbii qaza olan ehtiyacının 98 faizini, Yunanıstanın 60 faizini, İtaliyanın isə tələbatının 40 faizdən çoxunu “Qazprom” təmin edir.

“Qazprom”un ixrac portfelinə baxdıqda, “Şahdəniz” qazının Rusiya şirkətinin bu ölkələr üzrə ixrac payının təxminən 1/3-ni, yəni 30 faizdən bir qədər çoxu-

nu təşkil etdiyi məlum olur. Bu o deməkdir ki, “Şahdəniz” qazı bu ölkələrin qaz bazarlarında şəxələndirmənin təmin edilməsinə imkan verəcək. Xüsusilə də enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsində yeni marşrutların, yeni mənbələrin təmin edilməsinin qarşısı məqsəd qoyulduğunu nəzərə alanda, Cənub Qaz Dəhlizi bu məqsədlərə tam cavab verir”.

Analitikin sözlərinə görə, Cənub Qaz Dəhlizi Azərbaycan qazını Avropanın digər - Balkan, Mərkəzi Avropa regionlarına çat-

dırılması perspektivləri yaratmaqla, bu qitə üzrə bazar payının artırılmasına da imkan verir. Buna İtaliya, Yunanıstan və Bolqarıstanın yerləşdikləri coğrafi mövqelər və infrastruktur şərait yaradır: “Hazırda Bolqarıstanla Serbiya arasında birləşdirici boru xətti inşa edilir və qısa müddətdə istifadə veriləcək. Bu ölkə, eyni zamanda, Rumıniya ilə birləşdirici boru xəttinə malikdir. İtaliya, demək olar ki, bütün Qərbi Avropa ilə boru kəmərləri ilə birləşib. Bir sözlə, bu 3 ölkə inkişaf etmiş boru xətti infrastrukturu-

runa malik olmaqla Azərbaycanın daha geniş bazarlara çıxmasına şərait yaradırlar”.

Analitik əlavə edib ki, bundan başqa, bu ölkələrin gələcəkdə Azərbaycanın hesabına iqtisadi imkanlar əldə etmələri də istisna deyil. Məsələ bundadır ki, bu 3 ölkənin regionun enerji həbina çevrilməklə və onun ticarətinin aparılması ilə bağlı ambisiyaları var və gələcəkdə Azərbaycanda qaz hasilatının artması, eyni zamanda, digər ölkələrin “mavi yənəcəyi”nin bu marşrut üzrə nəqli perspektivləri bu imkanları reallaşdırabilir: “Məsələn, hazırda Bolqarıstanın “Balkan habı” adlı ideyası var və bunun üzərində çalışırlar. Buraya müxtəlif mənbələrdən təbii qazın idxalı və onun daxilə, eyni zamanda, digər ölkələrlə ticarəti aiddir.

Həmçinin İtaliyanın həm LNG (mayeləşdirilmiş təbii qaz), həm də digər alternativ mənbələr vasitəsi ilə əldə edilən qazın Qərbi və Mərkəzi Avropaya nəqlini nəzərdə tutmaqla tranzit ölkəyə çevrilmək ideyası var.

Yunanıstana baxdıqda isə bu ölkənin Cənub-Şimal dəhlizində əsas rol oynaması ilə bağlı konsepsiyası var. Buraya Şimaldan Cənuba və ya əks istiqamətdə təbii qaz nəqlində Yunanıstanın tranzit ölkəyə, haba çevrilməsi daxildir”.

Ceyhun Piriye, “iki sahil”

Polkovnik: Ermənistanın cəbhədə yeni təxribatlara əl ata biləcəyi istisna olunmur

Bu günlərdə Ermənistanın müdafiə naziri David Tonoyan bildirib ki, işğalçı ölkənin gələcəkdə Rusiya silahları almasına dair planları mövcuddur: “Çox güclü şəkildə silahlanacağıq. İlk Su-30 SM çoxfunksiyalı qırıcı təyyarələr gələn ilin əvvəlində Ermənistan tedarük ediləcək”. Siyasətçilər David Tonoyanın bu sözlərini müxtəlif aspektlərdən şərh edirlər.

Ehtiyatda olan polkovnik Şair Ramaldanov mövzu ilə bağlı “iki sahil” qəzetinə açıqlamasında bildirdi ki, ordunun silah-sursatla təminatı, müasir avadanlıqlarla təchizatı çoxlu maddi vəsait tələb edir: “Fakt budur ki, hazırda iqtisadi problemlər mənəngənədək boğulan Ermənistan belə imkana malik deyil. Digər tərəfdən, istər baş nazir Nikol Paşinyanın, istərsə də müdafiə naziri David Tonoyanın cəhdlərinə baxmayaraq, erməni lobbisi Ermənistanla hələ də ciddi sərmayə yatırmayıb. Odur ki, işğalçı ölkə dilənçi kimi gah kreditlə, gah da başqa yollarla müasir tələblərə cavab verməyən texnika almaqla öz ordusunu “gücləndirməyə” çalışır. Bir sözlə, Ermənistanda digər sahələrdə olduğu kimi, orduda da hansısa müsbətə doğru dəyişikliklər baş verməyib və baş vermək ehtimalı da yoxdur. Əksinə, Ermənistan ordusunda vəziyyət gətdikcə daha acınacaqlı xarakter alıb. Belə ki, işğalçı ölkədə əsgərlər arasında ölüm faktlarının sayı artıb. Üstəlik, ordumu-

zun qələbəsi ilə başa çatmış Aprel döyüşlərinin şokundan hələ də çıxma bilməyən ermənistanlı gənclər orduda xidmət etmək və Dağlıq Qarabağda qurbana çevrilmək istəmir. Belə faktları Ermənistan Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidməti də təsdiqləməkdədir. Görünən odur ki, Nikol Paşinyanın elan etdiyi hərbi islahatlar da yalan vəddən başqa bir şey deyil. Bu mənada belə demək olar ki, Ermənistanın müdafiə naziri David Tonoyan baş nazir Nikol Paşinyanın bir il öncə meydanlarda vədlərlə ələ aldığı əhalinin diqqətini ölkədə sürətlə artan sosial-iqtisadi problemlərin həllindən yayındırmaq üçün daxili auditoriyaya hazırlanmış “silahlanmaq”, üstəlik “dava ritorikası”nı ortaya atıb. Bu isə blefdən başqa bir şey deyil. Şübhəsiz, David Tonoyan bu kimi addımları Nikol Paşinyanın təkidi ilə atır”.

Ehtiyatda olan polkovnik, həmçinin vurğuladı ki, David Tonoyan bir qayda olaraq Azərbaycan dəqiq zərbəndirmə və

dağıdıcı qüvvəyə malik silah-sursat, hərbi texnika və döyüş vasitələri alandan sonra belə fikirlər səsləndirir: “Çünki o da yaxşı başa düşür ki, bu amil işğalçı dövlətin əhalisini qorxu içərisində saxlayır. Şübhəsiz, bu addımlarımız onlara güclü psixoloji təzyiq göstərir”.

Ekspertin fikrincə, bu günlərdə Ermənistanın müdafiə naziri David Tonoyanın Dağlıq Qarabağa yenidən gelişini, separatçı rejimin hərbi-siyasi rəhbərliyi ilə görüşlər keçirməsini, həmçinin cəbhə xəttinə baş çəkməsini də bu cür ritorikaların “məntiqi” davamı hesab etmək olar: “Bununla Ermənistan rəhbərliyi işğal altındakı ərazilərimizdəki qondarma rejimə və orada yaşayan insanlara qarşı heç bir təhlükənin olmadığını göstərmək istəyir. Yeni David Tonoyan cəbhə bölgəsində “aktivlik” nümayiş etdirməklə guya hər şeyin onun nəzarəti altında olduğunu bildirmək istəyir. Amma əslində bu heç də belə deyildir. Yeri gəlmişkən, bəzi erməni mənbələri David Tonoyanın bu kimi addımlarını Azərbaycana qarşı müharibə elanı kimi şərh etməsi ilə diqqət çəkir. Bu isə o deməkdir ki, Ermənistanın cəbhədə yeni təxribatlara əl ata biləcəyi istisna olunmur. Məsələn, danışıqlara rəğmən hələ də qeyri-konstruktiv və təcavüzkar mövqe tutan işğalçı ordunun bölmələri srağagün Ağdam rayonunun Çıraqlı kəndini atəşə tutublar. Düşmənin bu dəfə də dinc əhalini hədəfə alıb. Atəşə məruz qalanlar isə azyaşlı kənd sakinləri olublar”.

Qvami Məhəbbətoğlu, “iki sahil”

Dövlət Neft Fondunun vəsaitlərinin həcmi 40 milyard dolları ötüb

Üç ayda fondun büdcə gəlirləri 5,9 milyard manat, xərcləri isə 2,6 milyard manat olub

20 illiyini qeyd edən Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondu (ARDNF) vəsaitlərinin həcmi fondun tarixində ilk dəfə olaraq 40 milyard ABŞ dollarını keçib.

Fondun AZƏRTAC-a bildirilib ki, ümummilli lider Heydər Əliyevin uzaqgörən siyasəti nəticəsində 1999-cu ildə yaradılan, bu il 20 illiyini qeyd edən Dövlət Neft Fondunun aktivləri ARDNF-in tarixində ilk dəfə olaraq 40 milyard dolları keçib. ARDNF-in aktivlərinin artımı Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkədə həyata keçirilən mühüm sosial-iqtisadi islahatların nəticəsində dayanıqlı uzunmüddətli iqtisadi artıma hədəflənmiş siyasətin daha bir nümunəsidir.

Dövlət Neft Fondu bildirir ki, bu ilin yanvar-mart ayları ərzində ARDNF-in büdcə gəlirləri 5 milyard 960,7 milyon manat, büdcə xərcləri isə 2 milyard 640,7 milyon manat təşkil edib. Cari ilin birinci rübü ərzində ARDNF-in neft və qaz sənayesinin həyata keçirilməsi ilə bağlı gəlirləri 4 milyard 605 milyon manat, o cümlədən mənfəət neftinin və qazın satışından 3 milyard 833,5 milyon manat, bonus ödənişləri 766,4 milyon manat, tranzit gəlirləri 5,1 milyon manat təşkil edib. Ötən rüb ərzində ARDNF-in vəsaitinin idarə olunmasından əldə edilən gəlirlər 1 milyard 355,7 milyon manata bərabər olub.

Hesabat dövrü ərzində Neft Fondunun 2019-cu il büdcəsinin icrası çərçivəsində 2 milyard 615 milyon manat vəsait dövlət büdcəsinə transfert edilib. Qaçqın və məcburi köçkün ailələrinin məskunlaşdırılması və sosial-məişət vəziyyətinin yaxşılaşdırılması üzrə tədbirlərin həyata keçirilməsinə 19,7 milyon manat vəsait ayrılıb. Yanvar-mart ayları ərzində ARDNF-in idarə edilməsi ilə bağlı xərcləri 6 milyon manat təşkil edib.

Valyuta məzənnələrinin dəyişməsindən yaranan fərq ilə bağlı Dövlət Neft Fondunun büdcədən kənar xərci 332 milyon manat olub.

Martın 31-nə ARDNF-in aktivləri 2019-cu ilin əvvəlinə (38 milyard 515,2 milyon dollar) nisbətən 4,56 faiz artaraq 40 milyard 273,3 milyon dollar təşkil edib. Aktivlərin artımı fondun büdcə gəlirləri, o cümlədən vəsaitlərin idarə edilməsindən əldə edilən gəlirlər hesabına baş verib.

Sumqayıt Təlim-Tədris Mərkəzində DMX-nin nümayəndələri ilə görüş

SOCAR-ın Təlim, Tədris və Sertifikatlaşdırma İdarəsinin Sumqayıt Təlim-Tədris Mərkəzində Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Məşğulluq Xidmətinin rəis müavini Cəmaləddin Quliyevin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüş keçirilib.

Qonaqlar əvvəlcə təlim mərkəzinin sinif otaqlarında, laboratoriyalarında və emalatxanalarında qurulmuş simulyatorların iş prinsipləri, mövcud standartlar, əyani vəsait-

lər, qaynaq sexində yerinə yetirilən işlər, istifadə edilən avadanlıqlar və materiallar ilə tanış olublar.

Daha sonra dəyirmi masa arxasında aparılan danışıqlarda iştirak edən SOCAR-ın Kadr, rejim və informasiya texnologiyaları üzrə vitse-prezidentinin müavini Asif Şəfqətoğlu Şirkətin həyata keçirdiyi peşə hazırlığı proqramı və kadr potensialının müasirləşdirilməsi istiqamətində yerinə yetirilən işlərdən söz açıb.

Təlim, Tədris və Sertifikatlaşdırma İdarəsinin rəisi Fuad Süleymanov ölkənin neft, qaz, neft-

kimya sənayesində mühəndis-texniki işçilərin hazırlanması və onların bacarıqlarının təkmilləşdirilməsi istiqamətində İdarənin təlim mərkəzlərində təşkil olunan müxtəlif təyinatlı təlim kursları, təlim mərkəzlərinin beynəlxalq akkreditasiya qurumları tərəfindən tanınması və təlim proqramlarının lisenziyalasdırılması barədə qonaqlara ətraflı məlumat verib. Eyni zamanda, yeni tərəfdaşlar ilə birlikdə intensiv təlim kurslarının təşkili məsələlərinə toxunub.

Dövlət Məşğulluq Xidmətinin rəis müavini Cəmaləddin Quliyev yerli əmək bazarında ehtiyac

duyulan peşələr üzrə kadrların hazırlanmasının aktuallığını vurğulamaqla bərabər, ölkədəki məşğulluq imkanlarının artırılmasına töhfə verilməsində Təlim, Tədris və Sertifikatlaşdırma İdarəsinin təlim mərkəzlərinin rolunu əhəmiyyətli hesab edib. O, həmçinin Dövlət Məşğulluq Xidmətinə müraciət edən gənc mütəxəssislərin TTŞ-nin təlim mərkəzlərinin potensialından faydalana biləcəyini qeyd edib.

Sonda əməkdaşlığın təfərrüatları barədə tərəfləri maraqlandıran suallar cavablandırılıb.

Orxan Vahidoğlu, "iki sahil"

"İslamda müdrik kəlamlar"

AMEA Naxçıvan Bölməsində Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədri-nin "Oxunması zəruri olan kitablar haqqında" 28 avqust 2017-ci il tarixli Sərəncamı çərçivəsində "İslamda müdrik kəlamlar" kitabının müzakirəsi keçirilib.

Tədbirdə Bölmənin sədri, akademik İsmayıl Hacıyev Naxçıvan şəhərinin 2018-ci ildə İslam Mədəniyyətinin Paytaxtı elan edilməsi ilə əlaqədar yaradılan Təşkilat Komitəsinin Tədbirlər Planına uyğun olaraq hazırlanan "İslamda müdrik kəlamlar" kitabının dəyərindən bəhs edib.

Daha sonra çıxış edən Bölmənin Tarix, Etnoqrafiya və Arxeologiya İnstitutunun direktoru, AMEA-nın müxbir üzvü Fəxrəddin Səfərlı bildirib ki, Naxçıvan şəhərinin 2018-ci il üçün İslam Mədəniyyətinin Paytaxtı seçilməsi ilə əlaqədar olaraq muxtar respublikada bir sıra tədbirlər həyata keçirilib, müxtəlif məzmunlu kitab, monoqrafiya, bukletlər çap olunub. "Oxunması zəruri olan kitablar"ın siyahısına daxil olan "İslamda müdrik kəlamlar" kitabı bu nəşrlərin sırasında xüsusi yer tutur.

Sonra Tarix, Etnoqrafiya və Arxeologiya İnstitutunun Qafqaz tarixi şöbəsinin müdiri, tarix üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Emin Şixəliyev və Qədim və orta əsrlər tarixi şöbəsinin müdiri, tarix üzrə fəlsəfə doktoru, dosent İlhami Əliyev çıxış edərək kitabla bağlı fikirlərini bölüşüblər.

İkinci Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan ədliyyəsinin inkişafı üzrə müntəzəm islahatlar aparılır. Son illər ədliyyə sisteminin müasirləşdirilməsinə xidmət edən mühüm qərarlar qəbul olunub, bir çox nailiyyətlər əldə edilib.

Tərəqqiyə yönələn həmin tədbirlərdən biri də məhz ədliyyə orqanlarında vətəndaşa xidmət səviyyəsinin yüksəldilməsi üçün yenidən istifadəyə verilmiş elektron ədliyyə köşküdür. Belə ki, məsafədən xidmətlərin göstərilməsini mümkün edən, dünyada təkrrarı olmayan, Azərbaycanda istehsal edilmiş elektron ədliyyə köşkü yaradılıb.

Hazırda Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunda vətəndaşların istifadəsinə verilmiş elektron ədliyyə köşkünün ədliyyə xidmətlərinə ehtiyac yarandığı yerlərdə quraşdırılması nəzərdə tutulur ki, bu da notariuslarla video-əlaqə vasitəsilə notariat hərəkətlərinin rəsmiləşdirilməsinə və sənədlərin bilavasitə yerində əldə edilməsinə şərait yaradacaq.

Bəs elektron ədliyyə köşkünün əsas funksiyası nədən ibarətdir?

Məlum olduğu kimi, qanunvericiliyin tələblərindən irəli gələrək ölkədən

Notarial xidmətlərin məsafədən istifadəsinə imkan verən qurğu

getməyə hazırlaşan uşağın sərhəddən keçməsi üçün digər valideynin notariat qaydasında təsdiq edilmiş razılıq ərizəsinin təqdim edilməsi zəruridir. Bu ərizəni təsdiqləməyi unutmuş valideynlər artıq heç bir yere getmədən, vaxt itirmədən bunu hava limanında Ədliyyə Nazirli-

yinin quraşdırılmış köşkündən əldə edə bilərlər. Əgər yetkinlik yaşına çatmayan övladınızı özünüzlə birgə xaricə aparmaq istəyirsinizsə və digər valideynin icazəsini almağı unutmusunuzsa, o zaman siz səfərinizi təxirə salmadan və hava limanı ərazisini tərk etmədən elə ora-

da quraşdırılmış elektron ədliyyə köşkünə yaxınlaşaraq icazə sənədi alə bilərsiniz. Elə oradaca ərizə rəsmiləşdirilir.

Elektron ədliyyə köşkü həftənin bütün günləri 24 saat ərzində aktiv fəaliyyət göstərir. Ədliyyə Nazirliyinin əməkdaşları əhalinin həmin köşkdən rahat və asan istifadə edə biləcəyini üçün xidmət göstərirlər. Gələcəkdə həmin innovativ qurğu vasitəsilə digər xidmətlər də göstəriləcəkdir.

Bəs elektron ədliyyə köşkündə icazə ərizəsi necə təsdiqlənir?

Belə ki, yetkinlik yaşına çatmayan şəxslərin gəlməsinə razılıq ərizələrinin verilməsi üçün icazə verməli olan valideyn şəxsiyyəti təsdiq edən sənədi, əgər xarici ölkə vətəndaşındırsa, xarici pasportunu "oxucu" bölməsinə yerləşdirir.

Ardınca yetkinlik yaşına çatmayan şəxsin, yəni xaricə gedəcək uşağın xarici pasportunu daxil edir.

Uşaq kimlə gedir, yəni uşağı kim müşayiət edəcək həmin şəxsin də xarici pasportu (ümumvətən-

daşlıq pasportunu) yerləşdirilir köşkün "oxucu" bölməsinə.

Uşaq müstəqil şəkildə gedirsə qeyd olunur ki, müstəqil şəkildə gedir.

Gediləcək ölkə və ərizənin müddəti seçilir.

Sonra isə ekranda hazır ərizə çıxır. Oxuyub tanış olduqdan sonra notariusla əlaqə yaradılır. Məlumatlar dəqiqləşdirildikdən sonra notariusla videoəlaqə yaradılır, valideyn razılığını bildirir.

Elektron tabloda imzasını atmaqla rəsmiləşdirir. 20 manat rüsum ödədikdən sonra əməliyyat tamamlanır və icazə ərizəsi təsdiq edilir.

Hazır şəkildə ekranda görünür. 120 saniyədən sonra isə ərizə avtomatik olaraq çap olunur.

Göstərilən bütün xidmətlər isə videolentə yazılmaqla yaddaşda saxlanılır.

Belə ki, həmin köşk vətəndaşlar üçün daha bir əlverişli və rahat xidmət də təqdim edir. Bu da ondan ibarətdir ki, vətəndaş elektron ədliyyə köşkünə yaxınlaşmaqla yalnız Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən hər

hansı bir borcla əlaqədar onun ölkədən çıxmasına məhdudiyyətin olub-olmaması haqqında məlumatı da yoxlaya bilər. Əgər həmin şəxsə borca görə sərhəddə keçmə məhdudiyyəti qoyulubsa, vətəndaş bu borcu həmin köşkdə ödəyərək, belə məhdudiyyətin aradan qaldırılması imkanı yaradılacaqdır.

Onu da qeyd edək ki, ilkin mərhələdə sadəcə Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunda istifadəyə verilən bu köşkün gələcəkdə bütün sərhəd-keçid məntəqələrində quraşdırılması planlaşdırılır.

Yaxın gələcəkdə isə elektron ədliyyə köşkünün funksiyaları daha da artırılacaq. Beləliklə, elektron ədliyyə köşkü birbaşa notariat hərəkətlərinin rəsmiləşdirilməsinə və sənədlərin bilavasitə yerində əldə edilməsinə şərait yaradır. Bu köşk əhaliyə göstərilən elektron xidmətlərin tətbiqinin genişləndirilməsinə və artırılmasına kömək edəcək.

Yaqut Ağasahqızı, "iki sahil"

Gənclərimiz klassik şairlərimizi tanımalıdır

Azərbaycan dili və ədəbiyyat müəllimləri Humay Ramazanova və Solmaz Əliyeva “Nəsimi İli”ni bu kontekstdən dəyərləndirdilər

Müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu, ulu öndər Heydər Əliyevin fikirlərinə istinadən qeyd edə bilərik ki, insanlara şeir qədər, ədəbiyyat qədər, mədəniyyət nümunələri qədər güclü təsir edən, yeni insanların mədəniyyətinə, əxlaqına, tərbiyəsinə, fikirlərinin formalaşmasına bu qədər güclü təsir göstərən başqa bir vasitə yoxdur. Bu fikirlərin davamı olaraq, o da bildirilir ki, bir xalqı dünyada tanıdan onun dili ilə yanaşı ədəbiyyatı, mədəniyyəti, milli mədəni dəyərləridir.

Bu da inkaredilməzdir ki, Azərbaycan xalqı bəşər tarixinə böyük, dəyərli, dahi simalar bəxş etmiş, onların əsərləri, yaradıcılığı dünya elmini, ədəbiyyatını, mədəniyyətini zənginləşdirmiş, insanları maarifləndirmişdir. Bu reallıqların bugünkü və gələcək nəsillərə çatdırılması dövlətimizin həyata keçirdiyi siyasətin prioritetləri sırasındadır. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin Sərəncamı ilə 2019-cu ilin ölkəmizdə “Nəsimi İli” elan edilməsi, həmçinin böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinin qeyd olunması ilə bağlı imzalanan Sərəncam da deyilənlərə bariz nümunədir. Nəsimi Azərbaycan xalqının ümumbəşər mədəniyyətinə bəxş etdiyi qüdrətli söz ustalarındandır. Sərəncamda da qeyd olunduğu kimi, o, Şərqi zəngin mədəni-mənəvi sərvətləri üzərində ucalmış və bədii söz sənətinin son dərəcə qiymətli incilərini meydana gətirmişdir. Mütəfəkkir şairin dərin poetik fikirlərlə fəlsəfi görüşlərin vəhdətində olub, dövrün elmi-fəlsəfi düşüncəsinin aydın ifadəçisinə çevrilmiş müstəsna əhəmiyyətli ədəbi irsi qədim köklərə və çoxəsrlik ənənələrə malik Azərbaycan ədəbiyyatı tarixində xüsusi mühüm təşkil edir.

Ölkə Prezidenti İlham Əliyevin məlum Sərəncamı şairin yaradıcılığına baxış olmaqla yanaşı, həmçinin gənclərimiz qarşısında “Biz bu il çərçivəsində nəyi öyrəne, yaxud bildiklərimizə hansı əlavələri edə bilərik” sualı ətrafında düşünməyi də bir tələb kimi qoyur. Sərəncamın necə qarşılandığını, “Nəsimi İli”nin hansı araşdırmalara yol açdığını, ən əsası şagirdlərin bu mühüm addımdan hansı bilikləri əldə etdiklərini öyrənmək üçün Bakı şəhərinin Xətai rayonunda yerləşən 56 sayılı məktəbin Azərbaycan dili və ədəbiyyat müəllimi Solmaz Əliyeva və 95 sayılı məktəbin Azərbaycan dili və ədəbiyyat müəllimi Humay Ramazanovanın fikirlərini öyrəndik.

“650 ildir ki, böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin adı Yaxın Şərqdə mərdlik, fədakarlıq və iradə rəmzi kimi hörmətlə çəkilir. 650 ildir ki, məsləki uğrunda dara çəkilib dərisi soyulan, son nəfəsində belə öz sözündən dönməyən bu mərd insanın faciəli ölümü şairlərin şeirində, aşıqların sazında tərənnüm edilir” söyləyən 56 sayılı məktəbin Azərbaycan dili və ədəbiyyat

yat müəllimi Solmaz Əliyeva qeyd etdi ki, Nəsimi Azərbaycan dilində şeirin ilk gözəl nümunələrini yaran, öz mütərəqqi fikirlərini yüksək bəddi dildə ifadə etməyi bacaran qüdrətli sənətkarlardan biri olub. Onun ana dilindən başqa ərəb və fars dillərində də yaratmış olduğu divanlar şairin adının Vətəndən çox-çox uzaqlarda, bütün Yaxın Şərqdə şöhrətlənməsinə yol açır.

S.Əliyeva bildirdi ki, Nəsimi özündən sonra zəngin irs qoyub. Şair insana, insan ləyaqətinə, onun qüdrətinə olan yüksək inamını tərənnüm edərək şeirlərində insanı həyatın yaradıcısı, həyatı gözəlliklərin əsl mənbəyi kimi vəsf etmişdir. Nəsimi sənəti bütövlükdə insan gözəlliyinə, insan qüdrətinə heyranlıqla dolu bir himn kimi səslənir. Ancaq bu gözəllik, bu qüdrət özünü tanıyan, dərk edən kamil insanlara xasdır. Onun istər məhəbbət mövzusuna, istərsə də təbiət təsvirlərinə həsr olunmuş əsərləri bu gün də oxucuların estetik zövqünü oxşayır.

Azərbaycan ədəbiyyatı və incəsənətində Nəsiminin yaddaqalan obrazının yaradıldığını önə çəkən S.Əliyeva onu da vurğuladı ki, Bakının mərkəzində şairin özəmətli heykəlinin ucaldılması, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Dilçilik İnstitutunun Nəsiminin adını daşması şairin yaradıcılığına verilən dəyərin bariz nümunəsidir. Hər bir sahədə ulu öndər Heydər Əliyevin siyasi kursunu uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyev ədəbiyyatımızın inkişafına, onun dünəninin, bu gününün təbliğinə xüsusi önəm verir, perspektivlərin müəyyənləşdirilməsi istiqamətində davamlı addımlar atır. “Nəsimi İli” bu yönümdə mühüm addımdır. İl çərçivəsində keçiriləcək tədbirlər Nəsimi dünyasının möcüzələrini gənclərimizə çatdıracaq, ən əsası tariximizə, ədəbiyyatımıza bağlılığımızın aydın mənzərəsinə yaradacaq. Əbəs yerə deyilmir ki, keçmişlə qürur duyulan, gələcəyə böyük inamla addımlayan xalq məğlubə dönməzdir. Azərbaycan daim zəngin tarixi, mədəniyyəti, ədəbiyyatı, milli mədəni dəyərləri ilə qürur duymuş, hər dövr üçün aktuallığını qoruyan “Ölkə iqtisadi cəhətdən inkişaf edərək, siyasi cəhətdən beynəlxalq mövqeləri güclü ola bilər, ancaq əgər xalqımızın əsas, təməl prinsipləri diqqətdən kənarda qal-

larsa, onda ölkəmizin uğurlu inkişafı dayanıqlı ola bilməz” çağırışını yüksək səviyyədə cavablandırır.

95 sayılı məktəbin Azərbaycan dili və ədəbiyyat müəllimi Humay Ramazanova dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin 2019-cu ilin “Nəsimi İli” elan edilməsi ilə bağlı Sərəncamında əksini tapan fikirlərə bir daha diqqəti yönəldərək belə bir reallığı xüsusi qeyd etdi ki, Nəsimi irsinin ölkəmizdə sistemli tədqiqi və təbliği dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə şairin 600 illik yubileyinin keçirildiyi vaxta təsadüf edir. Böyük söz ustasının 600 illiyinin UNESCO-nun görkəmli şəxsiyyətlərin və əlamətdar hadisələrin yubileyləri siyahısına daxil edildiyi və beynəlxalq miqyasda qeyd olunduğu həmin dövrdən etibarən Nəsimi ilə bağlı çox sayda araşdırmalar aparılıb. Məhz ölkə Prezidenti İlham Əliyevin Nəsimi irsinin müasir humanitar düşüncənin tələbləri kontekstində aktuallığını, milli mədəni-mənəvi dəyərlərin təbliği baxımından xüsusi əhəmiyyətini nəzərə alaraq imzaladığı bu sənəd dahi şairin tanınması baxımından olduqca əhəmiyyətlidir. Gələcəyimiz kimi dəyərləndirilən Azərbaycan gəncləri Nəsimini daha yaxından tanımalıdır. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev istər Gənclər Gününə həsr olunan respublika toplantısında, istərsə də mədəniyyət və incəsənət xadimləri ilə görüşündə bu vacib məqamı xüsusi qeyd etmişdir ki, gənclər milli ruhda tərbiyə olunmalıdır. Əsrlər boyu xalqımız başqa dövlətlərin, imperiyaların tərkibində yaşasa da, milli mədəniyyətini, adət-ənənələrini qoruyub. Ona görə ki, həmişə öz dəyərlərimizə bağlı olmuşuq. Bizi bir xalq kimi, millət kimi qoruyan məhz dəyərlərimiz, ana dilimiz, mədəniyyətimiz, ədəbiyyatımız, incəsənətimizdir.

H.Ramazanova qeyd etdi ki, dövlətimizin başçısının məlum Sərəncamı Nəsimi yaradıcılığına işıq salan addımların davamı, nəsimsü-nasliyin inkişafına böyük töhfədir. Bu kimi addımlar klassik şairlərimizin tanınması baxımından xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Düşünürük ki, tariximizə, ədəbiyyatımıza, bir sözlə, dünənimizə və bu günümüze bağlılığımızı əks etdirən bu kimi addımlar davamlı olacaq, digər klassiklərimizlə də bağlı sərəncamlar imzalanacaq. Bu Sərəncam istər biz müəllimləri, istərsə də şagirdləri, Azərbaycan gəncliyini bir daha “Nəsimi kimdir” sualı ətrafında düşündürür və dolğun cavablandırılmasını şərtləndirir. Nəsimi yaradıcılığının əsas ideyası - azad ruhlu, hər növ məhrumiyətlərə qalib gələ bilən, ədalətsizliklə barışmayan yeni insanın yetişməsinə xidmət edir ki, bu da müasirliyimizlə kifayət qədər möhkəm uzlaşır.

Məndə sığar iki cahan, mən bu cahana sığmazam,

Gövhəri-laməkan mənəm, köv-nü məkana sığmazam.

H.Ramazanova bildirdi ki, 2019-cu il “Nəsimi İli” dahi şairin yaradıcılığı ilə bağlı yeni-yeni araşdırmaları, kitab, monoqrafiya və sənət əsərlərinin yaranmasını stimullaşdırmaqla yanaşı, dövlətimizin siyasətində ədəbiyyata, mədəniyyətə diqqət və qayğının əsas yer tutduğunun bir daha təsdiqidir.

Yeganə Əliyeva, “iki sahil”

Zakir Həsənov cəbhəboyu zonada olub, müvafiq tapşırıqlar verib

Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin göstərişinə əsasən şəxsi heyətin xidmət, eləcə də sosial-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması məqsədilə hərbi hissələrdə inşaat və təmir-bərpa işləri intensiv şəkildə davam etdirilir.

Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov və nazirliyin digər rəhbər heyəti cəbhəboyu zonada tikilməkdə olan bir neçə hərbi hissədə olublar.

Müdafiə nazirinin məruzə edilib ki, ilin sonunadək istifadəyə veriləcək 10-a yaxın hərbi şəhərcikdə su, qaz, istilik və digər kommunikasiya sistemləri ilə təmin olunan qərargahlar, əsgər yataqxanaları, yeməxanalar, döyüş texnikası üçün saxlanclar, digər inzibati bina və qurğularla yanaşı, hərbi qulluqçuların yüksək səviyyədə xidməti-döyüş fəaliyyəti göstərmələri üçün müvafiq məişət və ictimai iaşə obyektləri, o cümlədən qazanxana, camaşırxana və hamamxana kompleksləri, tibb məntəqələri və digər infrastruktur obyektləri də nəzərdə tutulub.

General-polkovnik Z.Həsənov yeni inşa edilən artilleriya hərbi hissəsi, hərbi hospitalda və digər hərbi obyektlərdə aparılan tikinti işlərinin gedişatını yoxladıqdan sonra, inşaat işlərinin keyfiyyətli aparılması ilə əlaqədar müvafiq tapşırıq və tövsiyələrini verib.

Politoloq:

Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin müzakirəsi məsələnin daim aktual qalması baxımından əhəmiyyətlidir

Məlum olduğu kimi, aprelin 26-da Pekində II “Bir kəmə, bir yol” Beynəlxalq Əməkdaşlıq Forumu işə başlayıb. Bir çox dövlət və hökumət başçıların, beynəlxalq təşkilatların rəhbərlərinin qatıldığı tədbirdə bir çox sahələr üzrə geniş müzakirələr aparılır.

Ölkəmizin başçısı cənab İlham Əliyevin Forum çərçivəsində bir çox dövlət, hökumət başçıları, iş adamları ilə görüşü xüsusi vurğulanmalıdır. Cənab İlham Əliyevin Rusiya Prezidenti Vladimir Putinlə keçirdiyi görüşü isə önəmli məqamlarla yadda qaldı. Görüş zamanı hər iki ölkə liderləri arasında bütün sahələr üzrə geniş fikir mübadilələri aparıldı. Hətta söhbət zamanı əsas vacib məsələ hesab edilən Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli yolları da müzakirə obyekti oldu. Rusiya Prezidenti Vladimir Putin bəyan etdi ki, Rusiya bundan sonra da ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədr ölkəsi kimi münaqişənin həlli istiqamətində səylərini əsirgəməyəcək. Ölkəmizin başçısı cənab İlham Əliyev isə həmsədr ölkə qismində Rusiyanın bu münaqişənin həllində səylərini yüksək qiymətləndirdi.

Politoloq Elşad Mirbəşiroğlu məsələ ilə bağlı qəzetimizə açıqlamasında bildirdi ki, Çində “Bir kəmə, bir yol” II Beynəlxalq Əməkdaşlıq Forumu çərçivəsində Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə Rusiya Prezidenti Vladimir Putin arasında görüşün baş tutması hər şeydən öncə Rusiya-Azərbaycan münasibətlərinin inkişafı üçün yaxşı impulsdur: “Rusiya Prezidenti mütəmadi görüşlərin baş tutmasını əlaqələrin inkişaf etdirilməsi baxımından əhəmiyyətli sayıb. Həmçinin Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev də Rusiya-Azərbaycan münasibətlərinin yüksək səviyyəsinə işarə edərək deyib ki, qarşılıqlı münasibətlərin səviyyəsi əksər məsələləri həll etməyə imkan verir”.

E.Mirbəşiroğlu onu da qeyd etdi ki, bu görüşün diqqəti cəlb edən mühüm tərəflərdən biri də Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin tənzimlənməsi məsələsinin də müzakirəsinin olmasıdır: “Belə ki, Vladimir Putin ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədr dövləti kimi Rusiyanın münaqişənin tənzimlənməsi istiqamətində səylərini əsirgəməyəcəyini bildirmişdir. Hesab edirəm ki, Azərbaycan-Rusiya prezidentlərinin görüşündə Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin tənzimlənməsi məsələsinin müzakirə olunması ən azından məsələnin daim aktual qalması baxımından əhəmiyyətlidir. Rusiya Azərbaycanla münaqişələrin səviyyəsindən və əlaqələrin inkişaf dinamikliyindən razıdır. Regionda kifayət qədər təsir gücünə malik olan Rusiyanın Azərbaycanla davamlı inkişafda olan münasibətlərə önəm verməsi münaqişə vəziyyətində ölkəmizin siyasi potensialını artırır və obyektiv mövqelərini daha qətiləşdirir. Nəzərə almaq lazımdır ki, az öncə Rusiya, Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirlərinin Moskva görüşü baş tutmuşdur. Həmin görüşdə də prinsipial məsələlər müzakirə olunmuşdur. Rusiyanın münaqişənin tənzimlənməsi prosesində fəallaşması istənilən halda müsbət nəticələrə səbəb ola bilər. Çünki Rusiya Cənubi Qafqaz regionunda proseslərə təsir etmək gücünü ortaya qoymaqla maraqlı ola bilər. Bu baxımdan, hesab edirəm ki, Pekində Azərbaycan və Rusiya prezidentləri arasında baş tutmuş görüş zamanı Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinin müzakirə olunması əhəmiyyətlidir”.

Məsumə Babayeva, “iki sahil”

AZƏRBAYCANDA UNESCO HİMAYƏLİ GEOPARKIN YARADILMASININ PERSPEKTİVLƏRİ

Azərbaycanda UNESCO himayəli Geoparkın yaradılmasının perspektivləri haqqında danışmadan əvvəl bu parkın qurulmasının şərtləri barədə qısa məlumat verməyi lazım bildik.

Hüdudlarında mühafizəsi tələb olunan təbiət irsinə aid nadir geoloji və geomorfoloji obyektlər (geosaytlar) saxlayan, Yer təkinin təkamülü, yerli landşaftların formalaşması, süxur və faydalı qazıntı yataqlarının emələgəlmə tarixini açıqlayan, həmçinin tarixi abidələri və biomüxtəlifliyi ilə fərqlənən xüsusi mühafizə statusuna malik region GEOPARK adlanır. Bu cür ərazidə yerli əhalinin yaşayış tərzinin toxunulmazlığı təmin edilir, təsərrüfat və rekreasiya fəaliyyətinə imkan verilir. Geoparkların yaradılması istiqamətində beynəlxalq səviyyədə 1991-ci ildən başlayaraq ardıcıl addımlar atılmışdır. Həmin ildə Fransanın Din şəhərində "Yerin yaddaşı bizim əlimizdədir" devizi altında keçirilmiş I Beynəlxalq simpoziumda geoloji təbiət abidələrinin qorunması üçün qlobal səviyyəli cəhdlərin başlanğıcı qoyulmuşdur. 1996-cı ildə Pekində keçirilmiş 30-cu Beynəlxalq Geoloji Konqresin geoloji irsin qorunub saxlanılmasına həsr edilmiş simpoziumda ilk dəfə geoparkların yaradılması təşəbbüsü irəli sürülmüşdür. 2000-ci ilin iyun ayında 4 geoparkın daxil olduğu Avropa Geoparklar Şəbəkəsi (AGŞ) təsis edilmişdir. 2002-ci ildən etibarən UNESCO-nun Milli Geoparklar üzrə Ümumdünya Şəbəkəsinin yaradılmasına dəstək Programı (Global Network of National Geoparks) fəaliyyətdədir. 2004-cü ilin fevral ayında UNESCO-nun Baş ofisində 17 Avropa və 8 Cin geoparkının daxil olduğu Qlobal Geoparklar Şəbəkəsi (QGŞ) yaradılmışdır. Hazırda dünyanın 35 ölkəsində 137 geopark fəaliyyət göstərir.

Milli Elmlər Akademiyasının Geologiya və Geofizika İnstitutunun Geotektonika və regional geologiya şöbəsinin rəhbəri, AMEA-nın müxbir üzvü, geologiya-mineralogiya elmləri doktoru Tələt Kəngərliyin rəhbərlik etdiyi işçi qrup isə Azərbaycanda UNESCO himayəli geoparkın yaradılmasının perspektivləri ilə bağlı real təkliflər hazırlamışdır. Alim bu barədə danışarkən məsələnin mahiyyətini dəqiqləşdirərək demişdir: "Ölkəmizdə geoparkların yaradılması üzrə ilkin addım hələ 2007-ci ildə atılmışdır. Belə ki, həmin il AMEA-nın Geologiya və Geofizika İnstitutunun təklifi ilə Bakı və Abşeron yarımadası palçıq vulkanları qrupu Dövlət Təbiət Qoruğu yaradılmışdır. Bu istiqamətdə növbəti addım Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev və ölkə hökuməti tərəfindən 2008-ci ildə atılmış, bununla əlaqədar Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 22 avqust 2008-ci il 299 sayılı Sərəncamı ilə "Azərbaycan Respublikasında nadir geoloji obyektlərin qorunması və davamlı istifadəsinə

dair 2009-2012-ci illər üzrə Tədbirlər Planı" təsdiq edilmişdir. "Tədbirlər Planı"na uyğun olaraq ötən müddət ərzində AMEA-nın Geologiya və Geofizika İnstitutu tərəfindən baş icraçı kimi aparılan işlər bölmələr üzrə həyata keçirilmişdir. Tədbirlər Planına uyğun olaraq çöl ekspedisiya işləri yalnız 2012-ci ilin sentyabr ayında sona çatdırılmış və onların nəticələrinin kameral emalı hazırda da davam etdirilir. Nəzərdə tutulan vəzifələri yerinə yetirmək işinə Geologiya və Geofizika İnstitutunun alimləri ilə yanaşı, AMEA-nın Coğrafiya İnstitutunun və H.B.Zərdabi adına Təbiət-Tarixi Muzeyinin yüksəkixtisaslı mütəxəssisləri də cəlb edilmişlər. Ümumilikdə tədqiqat işlərində 22 mütəxəssis və texniki personal yaxından iştirak etmişdir. AMEA-nın prezidenti,

Göbələyəbənzər "Papaqdaş" ekzotik qaya qalığı - Şahbuz rayonunda Naxçıvançayın yuxarı axarında, Mahmudoba kəndinin yaxınlığında Orta Eosen yaşlı tuf-qum-daşlı ayaq üstündə tuf-konqlomerat brekçiyasının qayması.

Batabat gölü

eyni zamanda, Geologiya və Geofizika İnstitutunun direktoru, akademik Akif Əlizadənin "Tədbirlər Planı"nın reallaşdırılmasında rolu xüsusilə qeyd edilməlidir. İşçi qrupun səmərəli fəaliyyəti üçün maddi, texniki, mənəvi və digər stimullaşdırıcı tədbirlər məhz onun adı ilə bağlıdır. O da qeyd edilməlidir ki, Akif müəllimin təşəbbüsü ilə 2011-ci ildə Geologiya və Geofizika İnstitutu Geoloji obyektlərin qorunması üzrə Avropa Assosiasiyasına (ProGEO-ya) kollektiv üzv seçilmişdir.

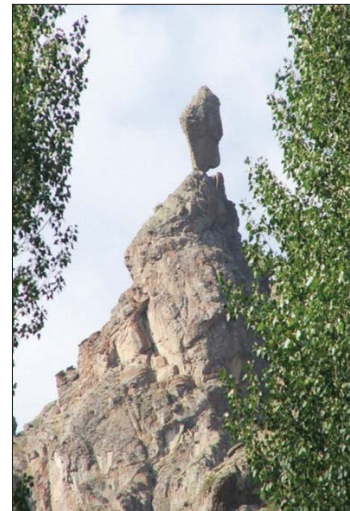
Məhz bu düşünülmüş addımlar sayəsində əldə edilmiş nəticələr ürəkaçandır. "Tədbirlər Planı" çərçivəsində AMEA-nın Geologiya və Geofizika İnstitutu tərəfindən ölkənin ayrı-ayrı regionlarında geosaytların inventarizasiyası aparılmış və paleontoloji-stratigrafiya, tektonik, geomorfoloji, mineraloji-petroqrafik, hidrogeoloji və tarixi-dağmənən kateqoriyalı 484 geoloji obyektin varlığı aşkar edilmişdir. Müəyyən edilmişdir ki, UNESCO-nun və ProGEO-nun tələblərinə cavab verən beynəlxalq səviyyəli milli parkların yaradılması baxımından Azərbaycan böyük potensiala malikdir. Bunlar, ilk növbədə, Naxçıvan MR-in Şahbuz-Ordubad regionu, Abşeron yarımadasının Qırmızı sahəsi, Cənub-Şərqi Qafqazın Xaltan və Qəbələ-İsmayılı əraziləri, həmçinin Kiçik Qafqazın şimal-şərq yamacındakı Gədəbəy-Daşkə-

sən regionudur.

AMEA-nın müxbir üzvü Tələt Kəngərliyin sözlərinə görə, geoparkların qarşısında elmi, eyni zamanda, çox məsuliyyətli sosial-təşkilati vəzifələr qoyulur. Bura geoloji təbiət abidələri və müxtəlif növ geoloji irs obyektlərinin qorunub saxlanılması, yerli əhali və geniş ictimaiyyət arasında geoloji və ekoloji biliklərin təbliği və populyarlaşdırılması, ərazinin dayanıqlı inkişafının təmin edilməsi və digər vəzifələr daxildir. Əlavə olaraq geoparklar eksklüzivlik, poligenlik-poliformluq, inkişaf etmiş infrastrukturun mövcudluğu və dayanıqlıq kimi meyarlara da cavab verməlidir. Tədqiqat nəticələrinin təhlili göstərib ki, beynəlxalq səviyyəli geoparkın yaradılması baxımından Naxçıvan MR-in adicəkilən ərazisi daha böyük potensiala malik olmaqla göstərilən tələb və meyarlara tam cavab verir. Dəlillər sırasında regionda 150-dən çox unikal və nadir rast gəlinən geosaytın mövcudluğunu, tarixi-mədəni irsə aid 400-dən çox məmarlıq və 280 arxeoloji abidənin yerləşməsinə, bioloji müxtəlifliyi ifadə edən 3000 bitki, 373 heyvan və 226 quş növünün (bunlardan 58 heyvan və 39 bitki növü Azərbaycanın "Qırmızı Kitabı"na salınmışdır) yayılmasını; landşaft müxtəlifliyini və s. göstərmək olar.

Tələt Kəngərli muxtar respublika ərazisində geopark yaradılması işində, ilk növbədə, geosaytların önəmli olduğunu vurğu-

lamış və bunlardan bir çoxunu xatırlatmışdır: "Məsələn, vulkanik və intruziv günbəzlər müxtəlif ölçülü, hərddən yüzlərlə metr hündürlüyə çatan dəyirmi qübbəvari və sərt yamaclı relyef formaları olmaqla, həm də mineraloji-petroqrafik təbiəti geoloji obyektlər kimi xarakterizə olunur. Bunlardan "Naxçıvan lakkolitləri" qrupuna daxil olan İlandağ, Əlincə,

"Gəlinqaya (Gəlinədaş)" - Ordubad rayonunun Unus və Pəzməri kəndlərini birləşdirən yoldan yuxarıda yerləşən və qadın siluetini xatırladan Orta Eosenin vulkanogen süxurlarından təşkil olunmuş ekzotik qaya.

Gal, Gəndəş, Bərdik, Xanağa (Xanəgah) intruzivləri öz möhtəşəm xarici görünüşü ilə diqqəti cəlb edərək, nadir geomorfoloji obyektlər sırasına daxil edilə bilər. Vulkanik günbəzlər arasında Sürəmlik və Qaracalal subvulkanları nadir geomorfoloji obyektlərdəndir. Ərazidə ekzotik qayalar və füsunkar zirvələr də diqqət çəkir. Muxtar respublika ərazisində mövcud mağaraların yerli və əcnəbi turistlər tərəfindən maraqla qarşılanacağına əminəm. Ölçüləri o qədər də böyük olmayan mağaralar örtülü əhəngdaşı karstı (Kotam, Kilit, Lizbirt, Salaxan, Seyidin mağarası və s.), örtülü əhəngdaşı-dolomit karstı (Xizəngi, Əjdaha, Çalxanqala (Vəlibaba), Qazma, Damlama, Havuş piri və s.) və

psevdokarst (Əshabi-Kəhf, Daşqala, Fərhad evi, Naxış-Nərgiz, Bibqətəl, Hadiqab, Qazma, Pisdər, Şoralı, Ərməmməd (Alməmməd), Nuh mağarası və s.) tipləri ilə təmsil edilir. Mağaraların bir hissəsi (Əshabi-Kəhf, Havuş piri, Qazma, Daşqala, Bibqətəl və s.) ibtidai insanlara sığınacaq yeri kimi xidmət göstərmiş və yəqin ki, yerli əhalinin genetik yaddaşında saxlanaraq "müqəddəs pir" statusu olan sitayiş yerlərinə çevrilmişdir. Onlardan ümumdünya əhəmiyyəti qazanmış ən məşhuru Əshabi-Kəhf mağara abidəsidir.

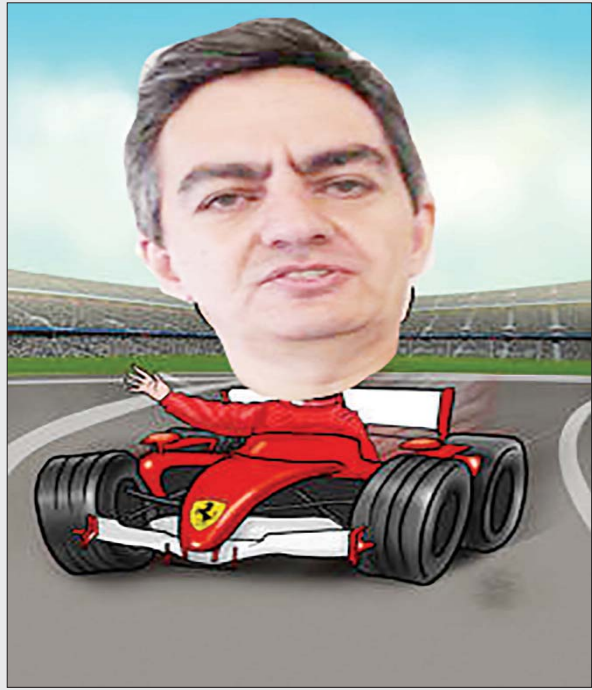
Naxçıvan ərazisi kanyon, dərələr və digər nadir obyektlər baxımından da zəngindir. Ümumiyyətlə, texnika və texnologiyanın yüksək inkişaf etdiyi bir dövrdə Naxçıvan ərazisi nadir təbii obyektləri qorumaq baxımından orijinal məkandır. Diyarın tektonik-maqmatik, tarixi-dağmənən, filiz-petroqrafik, nadir hidroloji və hidrogeoloji obyektləri bitib-tükənməyən sərvətdir. Xüsusilə geyd edilməlidir ki, faktiki olaraq Naxçıvan diyarı kimi kiçik ərazidə dünyanın bir çox məşhur mineral sularının (məsələn, Rusiyanın "Sinegorskaya", "Narzan", "Yessentuki", "Kislovodsk", "Jeleznovodsk", "Pyatigorsk", "Batalinskaya", "Lastochinskaya", "Darsun", "Podkumskaya", "Malkinskaya", "Arşanskaya", "Sergiyevskaya", "Kisliyi Klyuç", Gürcüstanın "Borjomi", "Saqveri", "Cava", Çexiyanın "Frantişkov", Macarıstanın "Kever", Polşanın "Kudova", Fransanın "Lau-Burbul", Almaniyanın "Dürkgeym", Ukraynanın "Şoyma", Ermənistanın "Arzni" və s.) analoqları təbii yolla yer səthinə çıxır və yaxud buruq quyuları vasitəsilə çıxarılır.

Bildirməliyəm ki, nadir hidroloji obyektlər ayrıca bir mövzudur. Bu obyektlərin siyahısına öz parametrləri, hidrodinamik rejimi və suların kimyəvi xassələri ilə seçilən dağ gölləri və şalələlər daxildir. Bunlardan Göygöl, Salvartı, Qanlıgöl və Batabat gölləri, Ərəfsə (10 m), Qavaxlısu (20 m), Biçənək (20 m), Şorçay (20 m), Gurbulaq və ya Kükü (20 m), Badamlıçay (6 və 5 m), Pırçay (6 m), Xalxal (10 m), Sirabçay (8 m), Göynüxsu (6 m) və d. şalələlər insanı özünə cəlb edir. Möcüzələr siyahısına Duzdağ sahəsində yerləşən daşlaşmış "duz şalələsi"ni əlavə etmək olar.

Azərbaycan üçün turizm beynəlxalq imic, yerli əhalinin məşğuliyyəti, Naxçıvan Muxtar Respublikası ərazisinin çoxyönlü elmi baxımdan öyrənilməsi, tanındılması və digər aspektlərə görə faydalı olacaq geopark yaradılması perspektivlərini şərh edən AMEA-nın müxbir üzvü Tələt Kəngərli yekun olaraq təkliflərini də bildirmişdir: "Deyilənləri nəzərə alaraq, mühafizə edilən ərazilərin təşkilində "dördü birində" (geosaytlar, arxeoloji obyektlər, memarlıq abidələri, biomüxtəliflik) modelini təbiiq etməklə Naxçıvan MR-in Şahbuz-Ordubad regionunda "İlandağ" (və yaxud "Haçadağ") geoparkının yaradılması məqsədəuyğun olardı. Ərazidə 1977-ci ildə təsis edilmiş Ordubad tarixi-memarlıq qoruğu və 2003-cü ildən fəaliyyətdə olan Zəngəzur milli parkı bu yeni qurumun tərkibinə daxil edilə bilər. "İlandağ" geoparkı təbiət və humanitar irsinin mühafizəsi üzrə yerli əhalinin iştirakı ilə vahid mexanizmin yaradılmasına imkan verməklə regionun dayanıqlı sosial-iqtisadi inkişafının dayaqlarından biri statusuna ümid etmək olar".

✍ **Şirməmməd Nəzərli**

Əli Kərimlilərin erməni sevgisinin Formula-1 təzahürü

Azərbaycanın uğurlarını həzm edə bilməyən xarici anti-Azərbaycan qüvvələrin öz çirkin məqsədlərini həyata keçirmək üçün "sapı özümüzdən olan baltalar"dan bir vasitə kimi bəhrələnmələri illərin məlum olaylarından. Siyasi qul imiclərini xəyanətkar əməlləri ilə zaman-zaman daha da zənginləşdirən bu üsurlər ictimai diqqəti özlərindən yayındırmaq üçün nə qədər dəridən-qabıqdan çıxsalar da heç gözlemədən ortaya çıxan hansısa bir məqam onların bu cəhdlərini mümkünəşdirir. Bu üsurlərin daha çox ölkəmizin ev sahibliyi etdiyi beynəlxalq səviyyəli tədbirlər, həmçinin seçkilər ərəfəsində daha çox "fəallıq" nümayiş etdirmələri hər kəsə yaxşı məlumdur. Azərbaycan dörd ildir ki, Formula-1 yarışına ev sahibliyi edir. Aprelin 26-28-də dünyanın diqqəti yenidən Azərbaycana yönələcək. Təbii ki, bu kimi tədbirlər bir tərəfdən Azərbaycan realitiyalarının təbliğində, digər tərəfdən iqtisadi imkanların artması baxımından xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Belə ki, yarış izləmək üçün ölkəmizə minlərlə turistin gəlişi, onların ölkəmizlə yaxından tanış olması müsbət haldır.

Bu gün diqqət çəkən əsas məqam daim olduğu kimi, yenə də istər xarici, istərsə də daxili bədxahlırlarımızın narahatlığıdır. Əli Kərimlilər, arif hacillər, cəmil həsənlilər yenə də ənənələrinə uyğun olaraq ictimai fikirdə çaşqınlıq yaratmaq üçün beynəlxalq əhəmiyyət kəsb edən bu kimi tədbirlərin önəmini azaltmağa, ölkəmiz üçün gərəksizliyi barədə fikir yaratmağa çalışırlar. Bu kimi realitədən uzaq, qərəzdən yaranan eyni fikirləri ölkə ictimaiyyəti istər davamlı şəkildə son illər keçirilən Formula-1 yarışları, həmçinin ilk Avropa Oyunları, IV İslam Həmrəyliyi Oyunları, "Evrovision-2012" məhənni yarışması ərəfəsində də eşidib. Azərbaycana belə tədbirlərin deyil, Dağlıq Qarabağın gərəkliliyindən bəhs edən bu üsurlər gö-

rəsən saxta görüntü yaratmaqdan utanmırlarmı? Axı belə ikrah doğuran fikirləri ölkəmizdə keçirilən hərbi paradlar zamanı da səsləndirirlər. İctimai fikirdə saxta vətənpərvərlik görüntüsü yaratmağın bu üsurlərə hansı uğuru gətirə biləcəyini düşünmək onların utopik olmalarından irəli gəlir.

Dövlətimizin Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli istiqamətində atdığı addımlar göz önündədir. Xalqımız tam əmindir ki, torpaqlarımız işğaldan azad olunacaq, soydaşlarımız doğma yurd-yuvalarına qayıdacaq, Azərbaycan davamlı uğurları ilə dünyanın diqqətində olacaq. Diplomatik mübarizədə qələbəmiz, güclənən ordumuz bu əminliyə böyük əsas verir. Ən əsası Cəfər Mərcanlıya qayıdış "Böyük qayıdış"ın başlanğıcıdır. Bu günə qədər xarici himayədarları qarşısında diz çöküb Azərbaycan hakimiyyətinə demokratiyanın inkişafı, guya insan hüquqlarının kobud şəkildə pozulması ilə bağlı təzyiqlərin göstərilməsinə yalvarışlar edən əli kərimlilər görəsən düşünlərmi ki, bir dəfə də olsun bir milyondan artıq soydaşımızın pozulmuş hüquqlarının bərpası məsələsini gündəmə gətirməmiş, daim istər ölkə, istərsə də beynəlxalq ictimaiyyətdə çaşqınlıq yaratmaq üçün cəhdlər ediblər.

Ötən yazımızda da bu məsələyə diqqət yönəlmişdik ki, Norveçin Azərbaycandakı keçmiş səfiri Steynar Gilin sosial şəbəkələrdə Azərbaycan dövləti, xalqı barədə qərəzdən yaranan fikirləri radikal müxalifət tərəfindən süstüklə qarşılandı. Ümummilli məsələlərdə birliyin tərəfdarı, vətənpərvər kimi özləri ictimai fikrə sırimaq üçün Xocalı soyqırımının anim günündə, həmçinin 20 Yanvar hadisələrinin ildönümü ərəfəsində görünüb, açıq-aşkar qarşıdurma yaratmaqda və bunu beynəlxalq təşkilatlara ünvanlamaqda maraqlı olan əli kərimlilər həmin

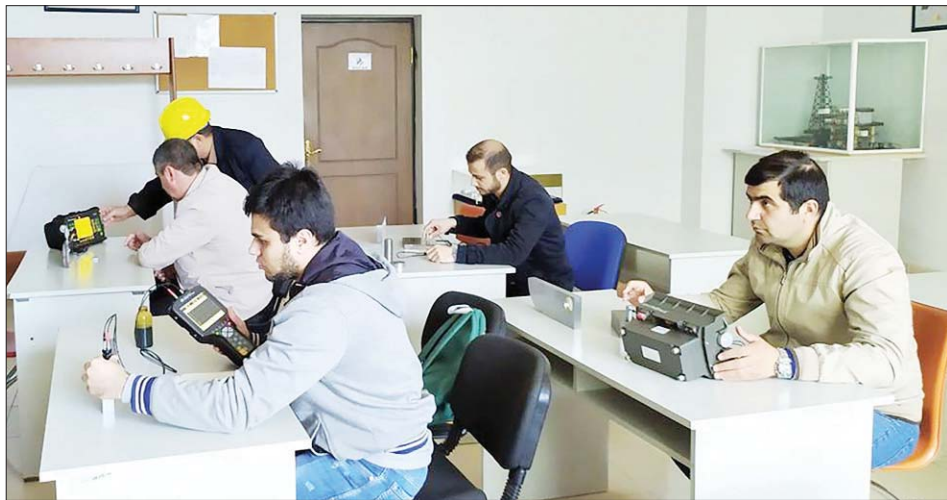
olaya niyə susmaqla münasibət bildirdilər? Bu üsurlərin ermənilər və ermənipərəst qüvvələrlə işbirliyini təsdiqləyən xeyli faktlar mövcuddur.

İnsanın xarakteri, keyfiyyətləri zaman-zaman deyil, elə dünyaya gəldiyi andan formalaşır. Demək, "sapı özümüzdən olan baltaların" erməni sevgisi də dünyanın, bu günün işi deyil. Vətəndaşlıq təəssübkeşliyi olan şəxs hadisələrin təhrifindən vicdan əzabı çəkər, təkə Xocalı soyqırımını xatırlamaqla şəxsi ambisiyalarının quluna çevrilmələrindən, vətənə xəyanət əməllərindən utanç hissi keçirirlər. Lakin hadisələrin cərəyanından görünür ki, belə keyfiyyətlər məniyini itirmiş, ermənilərin, erməni diasporunun əlində bir vasitəyə çevrilmiş daxili bədxahlarımız üçün yad-dır. Yad olmasaydı, erməniləri qəhrəman kimi təqdim etməz, bu gün "əlacları hər yerdən kəsilib" özlərini vətənpərvər obrazda təqdim etməzlər.

Ermənilərin zaman-zaman azərbaycanlılara və türklərə qarşı soyqırımı və deportasiya siyasəti həyata keçirdiyi faktdır. Bu gün torpaqlarımızın 20 faizinin işğal altında qalması, bir milyondan çox soydaşımızın qaçqın və köçkün vəziyyətində yaşaması Ermənistanın əsasız torpaq iddiasının nəticəsidir. Dünyada soyqırımı kimi tanındılması istiqamətində söyləy göstərilən Xocalı faciəsi erməni vəhşiliyinin təzahürüdür. Gərək insanda vətənə xəyanət hissi o qədər böyük ola ki, bu kimi faktları bir kənara qoyub, ermənilərə xoş gəlmək, onlarla dostluq əlaqələrini möhkəmləndirmək üçün belə xəyanət yolunu tutu bilər. Zaman-zaman ermənilər və erməni diasporu dünyada cərəyan edən proseslərə təsir imkanlarının böyüklüyünü nəbuzə alaraq azərbaycanlıları "vəhşi, zalım", erməniləri isə "əzizlən, döyülən, məzlum" millət kimi dünyaya təqdim ediblər. 200 illik tarixi öyrənməyə ehtiyac yoxdur. Yenə də qeyd edirik ki, XX əsrin ən dəhşətli faciəsi olan Xocalı soyqırımından bizi 27 ildən çox zaman ayırır. Görünür, əkrəm nabi-bövlər, rüstəm ibrahimbəyovlar, əli kərimlilər, cəmil həsənlilər və s. kimilər faicələrimizi dünyaya çatdırmaq niyyətində olsaydılar, azərbaycanlıları aşağılayan, ermənilərə dəstək olan addımları atmaz, bu gün də vətəndaşlıq təəssübkeşliyinə söykənərək Formula-1 kimi tədbirlərin ölkəmiz üçün əhəmiyyətini vicdanlarının səsine qulaq asaraq dəyərləndirərdilər. Bu üsurlərdə mənəviyyət, sima olsaydı, yaşadıqı ölkəni, mənsub olduğu dövləti, xalqı beynəlxalq ictimaiyyətə şəxsi ambisiyalarına uyğun şəkildə təqdim etməzdilər.

✍ Yeganə Əliyeva, "iki sahil"

Təlim, Tədris və Sertifikatlaşdırma İdarəsi ixtisasartırma kursu təşkil edib

SOCAR-ın Təlim, Tədris və Sertifikatlaşdırma İdarəsinin Kadr Hazırlığının Təşkili Mərkəzində Dövlət Neft Şirkətinin müəssisə və təşkilatlarında çalışan aidiyyətli işçi heyəti üçün "Ultrasəs qalınlıq ölçmə" I səviyyə ixtisasartırma kursu təşkil olunub.

"iki sahil" xəbər verir ki, SOCAR-ın ayrı-ayrı struktur bölmələrinin və "Ümid-Bakək Əməliyyat Şirkəti"-nin əməkdaşlarının iştirak etdikləri kursun keçirilməsində

əsas məqsəd qaynaq işləri görülərkən təhlükəsiz iş şəraitinin yaradılması və qaynaq işlərinə nəzarətin düzgün təşkili-dir. Kursda dinləyicilərə qeyri-destruktiv müayinə (NTD) metodları, ultrasəs müayinəsinin fiziki prinsipləri, prob tipləri, standart kalibrasiya blokları ilə kalibrasiya, məsafə kalibrasiyasının yerinə yetirilməsi, standartlar və normalar haqqında ətraflı məlumat verilir.

✍ Orxan Vahidoğlu, "iki sahil"

Deputat:

Yarışların xeyrini görməmək ancaq qərəzdən irəli gələ bilər

Hər dəfə sosial şəbəkələr üzərindən çıxaraq yersiz, heç bir məntiqə sığmayan fikirlər səsləndirən radikal müxalifətçilər bu dəfə də Formula-1 yarışına qarşı çıxmaqla özlərini gündəmə gətirmək istədilər. Sözsüz ki, ictimai rəyə təsir gücü olmayan müxalifət nümayəndələrinin, əsasən, sosial şəbəkələr üzərindən qurduqları xüsusi kampaniyalardan, həmişə olduğu kimi, indi də "qrant iyi"-nin gəldiyi heç şübhə doğurmadı. Yeni ölkəmizin uğurlarını, inkişafını qəbul etməyən bir sıra xarici anti-Azərbaycan dairələr əllərində oyuncağa çevirdikləri bu dağdıcı qüvvələrə maliyyə ayıraraq, "antitəbliğat kampaniyaları apar" kimi əmrirlər verirlər.

Hələ yarışlar başlamamışdan əvvəl sosial şəbəkələrdə müxalifət təmsilçilərinin, xüsusən AXCP sədri Əli Kərimlinin bu əhəmiyyətli tədbiri gözəndə salmağa cəhd etməsi təəssüf doğurur. Əli Kərimli özünün "Facebook" səhifəsində yazır ki, Bakıda Formula-1 yarışlarının keçirilməsinin ölkə üçün heç bir əhəmiyyəti yoxdur. Əksinə, bu tədbir kimlər üçünse pul qazanmaq, hakimiyyəti təbliğ etmək vasitəsidir. Ən acınacaqlısı da budur ki, AXCP sədri yarışların keçirildiyi günlərdə Bakıda bəzi küçələrin bağlı olmasını, maşınların "hərəkətinin məhdudlaşdırılmasını" böyük faciə kimi təqdim edir, ümumilikdə bu yarışların keçirildiyi cəmi bir neçə gün ərzində küçələrdə hərəkətə məhdudiyyət qoyulmasının Bakı sakinlərinin əsəblərini tarıma çəkdiyini iddia edir. Onun fikrincə, bu yarışlar Azərbaycana, onun sakinlərinə heç bir fayda gətirmir.

Milli Məclisin deputatı Aydın Mirzəzadə məsələ ilə bağlı "iki sahil"ə açıqlamasında bildirdi ki, bu, radikal müxalifətin ənənəvi taktikasıdır. İrəli gələn addımdır: "Onlar hesab edirlər ki, Azərbaycanda vəziyyət nə qədər acınacaqlı olarsa, onlar üçün hakimiyyətə gəlmək şansı bir o qədər asan və çox olar. Göründüyü kimi, onların yeganə hədəfi hansı yolla olursa olsun hakimiyyətə gəlməkdir. Təbii ki, belə qüvvələrin hakimiyyətə gəlməyi o deməkdir ki, onlara maliyyə dəstəyi verən xaricdəki anti-Azərbaycan qüvvələrin sifarişlə-

rini yerinə yetirməlidirlər. Azərbaycanın uğurlu inkişafı, uğurlu sosial layihələrinin inkişafı üçün atılan addımların hamısı onların gözünü kor edib".

Deputat qeyd etdi ki, Formula-1 yarışlarını keçirmək üçün onlarla ölkə çalışır: "İllərdir bu cəhdləri səmərə vermir. Azərbaycandakı infrastruktur hazırlığı və bu sahədə təcrübəsinin olması bizə bu yarışları keçirməyə imkan verir. Bunun ölkəmizin təbliği ilə yanaşı, büdcəmizə də xeyri var. On minlərlə turist gəlib burada dincəlir, valyuta xərcləyir. Bunun nəticəsində hotel, xidmət biznesi yaxşı qazanc əldə edir. Bu da iqtisadiyyatımıza böyük investisiyadır. Qeyri-neft sektorunun inkişafıdır. Artıq dəfələrlə verilən hesabatlarda göstərilir ki, hər il o yarışlar Azərbaycana böyük gəlirlər gətirir. Ola bilər ki, birinci il infrastrukturun yaradılması üçün müəyyən xərc çəkildi. Amma sonrakı illərdə mənfəət götürüldü. Bu baxımdan da yarışların xeyrini görməmək ancaq qərəzdən irəli gələ bilər".

Ölkəmizin bugünkü dəyişikliklərini, qüdrətli dövlətə çevrildiyini radikal müxalifət gözəl görür və anlayır. Sadəcə üç-beş qrup qrantların hesabına öz səviyyəsizliklərini nümayiş etdirərək bu cür dairələrin əlaqələrinə çevrilirlər. Sözsüz ki, xalq hər şeyi gözəl görür və bu cür destruktiv qüvvələrin istənilən çağırış və sosial şəbəkələrdəki aktivliyinə əhəmiyyət vermir. Qarşıdakı günlərdə sözügedən yarışın da ötən illərdəki kimi uğurla başa çatacağına heç şübhə etmirik.

✍ Mənsümə Babayeva, "iki sahil"

Gözlərə nur, ürəklərə mərhəmət bəxş edən insan

Aprelin 26-da Astarada görkəmli oftalmoloq alim Zərifə xanım Əliyevanın 96-cı ildönümünə həsr edilmiş "Gözlərə nur, qəlblərə mərhəmət bəxş edən böyük insan: Akademik Zərifə Əliyevanın ömür yolu hər bir insan üçün həyat və mənəviyyət dərslidir" mövzusunda tədbir keçirilib.

Astara şəhərindəki Heydər Əliyev Mərkəzində keçirilən tədbirdə Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) Astara rayon təşkilatının rəhbərliyi, rayon təşkilatının Qadınlar Şurasının üzvləri və rayonun bir qrup ziyalı qadını iştirak edib.

YAP Astara rayon təşkilatının sədri Firudin Əhmədovun açılış nitqindən sonra əvvəlcə akademik Zərifə xanım Əliyevanın xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib, "Sadəlik və xeyrxahlıq təcəssümü" adlı film nümayiş olunub.

Sonra YAP Astara rayon təşkilatının Qadınlar Şurasının sədri Yasəmən Rəsulova məruzə ilə çıxış edib. Bildirilib ki, bu gün Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü, SSRİ Tibb Elmləri Akademiyasının akademik M.İ.Averbax adına mükafatının laureatı, Əməkdar elm xadimi, tibb elmləri

doktoru, professor Zərifə Əziz qızı Əliyeva tarixin yaddaşına qızıl həflərlə həkk olunan şərəfli və mənalı bir ömür yaşayıb. Onun ölkə səhiyyəsində misilsiz xidmətləri qeyd edilib.

Digər çıxış edənlər də gözəl ana, vəfali ömür-gün yoldaşı, intellektual keyfiyyətləri özündə birləşdirən ziyalı, dünya tibb elminə əvəzolunmaz töhfələr vermiş böyük oftalmoloq-alim Zərifə xanım Əliyevanın həyatı, elmi və yaradıcılıq fəaliyyəti haqqında danışılar.

Taleh Turqut,
"iki sahil"

BSU-da almanların Qafqazda yerləşməsinin 200 illik yubileyi ilə bağlı tədbir

Aprelin 26-da Bakı Slavyan Universitetində (BSU) Azərbaycan ədəbiyyatı kafedrasının və Azərbaycan filologiyası və jurnalistika fakültəsinin təşkilatçılığı ilə almanların Qafqazda yerləşməsinin 200 illik yubileyinə həsr olunmuş tədbir keçirilib.

Tədbiri giriş sözü ilə açan Azərbaycan ədəbiyyatı kafedrasının müdiri, professor Rəhilə Qeybullayeva Prezident İlham Əliyevin Cənubi Qafqaz regionunda alman məskənlərinin salınmasının 200 illiyi haqqında Sərəncam imzaladığını diqqətə çatdırıb. Tədbirin dövlət başçısının Sərəncamını rəhbər tutaraq keçirildiyini deyən R.Qeybullayeva Azərbaycan və Almaniya mədəniyyətinə xas olan ortaq məqamları sadalayıb. Profes-

sor Yeva Mariya Aux həmçinin iki ölkə arasında elm, təhsil və mədəniyyət sahəsində sıx əməkdaşlıq edildiyini də diqqətə çatdırıb.

Tədbirdə Almaniyanın Berlin Humboldt Universitetinin Berlin-Azərbaycan tarixi kafedrasının müdiri, professor Yeva-Mariya Aux, Alman Akademik Mübadilə Xidmətinin (DAAD) Bakı bürosunun dil üzrə məsləhətçisi Rusudan Abşilova, BSU-nun tərbiyə işləri üzrə prorektor, dosent Xanım Sultanova, Azərbaycan filologiyası və jurnalistika fakültəsinin dekanı Eldar Piriye, Filologiya və xarici dil müəllimliyi fakültəsinin dekanı Gültəkin Əliyeva və başqaları iştirak ediblər.

Professor Yeva Mariya Aux çıxışında tarixən Azərbaycanda məskunlaşmış

500 alman ailəsindən, onların Cənubi Qafqaz regionunda məskunlaşdığı dövrlərdən, almanların bu ərazilərə gəlmə səbəblərindən söhbət açıb. Azərbaycanda mövcud olan alman irsindən bəhs edən Yeva Mariya Aux ölkəmizdəki tarixi alman məskənlərinin və abidələrinin mühafizəsi, restavrasiyası və təşviqi məqsədilə görülən işlərdən, hər iki tərəfdən irəli sürülən təşəbbüslərdən danışdı.

Alman Akademik Mübadilə Xidmətinin (DAAD) Bakı bürosunun dil üzrə məsləhətçisi Rusudan Abşilova çıxışında Almaniya-da təhsil almağın asan yolları ilə bağlı tələbələrə bir sıra tövsiyələr verib, təqaüdlü proqramlar haqqında onları məlumatlandırıb.

Tədbir diskussiya şəklində davam edib.

Jurnalistika üzrə magistraturaya keçiriləcək qabiliyyət imtahanına qeydiyyatdan keçən bakalavrların nəzərinə

Jurnalistika üzrə qabiliyyət imtahanında iştirak etmək üçün qeydiyyatdan keçmiş bakalavrlar aprelin 29-30-da "Bakalavrların qabiliyyət imtahanına buraxılış vərəqəsi"ni çap edib götürməlidirlər.

Dövlət İmtahan Mərkəzindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, bakalavrlar mayın 1-2-də vərəqədə göstərilən vaxtda Bakı şəhəri, Abdolvahab Salamzadə küçəsi, 28 ünvanında qabiliyyət imtahanında iştirak etməlidirlər.

Ali təhsil müəssisələrinin magistratura səviyyəsinə qəbul imtahanının birinci mərhələsində 50 və daha çox bal toplayaraq müsabiqə şərtlərini ödəyən və imtahanın ikinci mərhələsinə buraxılan bütün bakalavrlara bitirdikləri bakalavr ixtisaslarından asılı olmayaraq, jurnalistika ixtisası üzrə magistratura ixtisaslaşmalarına qəbul olmaq üçün müraciət etmək imkanı verilmədi. Həmin bakalavrlar 2019-cu il aprelin 16-dan 25-dək Dövlət İmtahan Mərkəzinin internet saytında qeydiyyatdan keçməli idilər. Bu müddət ərzində 16 bakalavr qabiliyyət imtahanında iştirak etmək üçün qeydiyyatdan keçib ki, onlardan 15-i Azərbaycan bölməsinin, 1-i isə rus bölməsinin bakalavridir. Həmin bakalavrlar mayın 1-də və 2-də qabiliyyət imtahanı verməlidirlər. Jurnalistika üzrə 44 sayılı proqramı yalnız qabiliyyət imtahanında iştirak edən və "məqbul" qiymət alan bakalavrlar seçə bilərlər.

İmtahanda iştirak etmək üçün qeydiyyatdan keçmiş bakalavrlar aprelin 29-da və 30-da "Bakalavrların qabiliyyət imtahanına buraxılış vərəqəsi"ni çap edib götürməli və 2019-cu il mayın 1-2-də vərəqədə göstərilən vaxtda Bakı şəhəri, Abdolvahab Salamzadə küçəsi, 28 ünvanında (Asiya Universitetinin binasında) qabiliyyət imtahanında iştirak etməlidirlər.

Bakalavrlar qabiliyyət imtahanında iştirak etmək üçün özləri ilə aşağıdakı sənədləri mütləq gətirməlidirlər:

- şəxsiyyətini təsdiq edən sənədi;
- "Bakalavrların qabiliyyət imtahanına buraxılış vərəqəsi"ni;
- dövrü mətbuatda, radio və televiziya-da, internet KİV-lərdə yayımlanmış jurnalistika janrları üzrə yazılarını (radio və televiziya-da yayımlanmış çıxışlarının disk yazılarını) (qovluqda);
- təqdim edilən materialların və çıxışların müəllifə məxsus olması ilə bağlı KİV-in məsul işçisi tərəfindən imzalanmış və təşkilatın möhürü ilə təsdiqlənmiş arayışı.

Qeyd: Yuxarıda sadalanan sənədlərdən hər hansı birini gətirməyən bakalavrlar qabiliyyət imtahanına buraxılmırlar.

Qabiliyyət imtahanında hər bir bakalavra təxminən 1 saat (30 dəqiqə imtahan biletinə hazırlaşmaq və 30 dəqiqə biletin suallarını cavablandırmaq üçün) vaxt ayrılır. Hər bir bakalavr biletdə çəkməklə Qabiliyyət İmtahanı Komissiyası (QİK) qarşısında cavab verir. Mətbuat materialının təhlili yazılı formada yerinə yetirilir.

Hər bir biletin quruluşu təxminən aşağıdakı kimidir:

1. Bakalavrların dövrü mətbuatda, radio və televiziya-da, internet KİV-lərdə yayımlanmış jurnalistika janrları üzrə yazılarına baxış və onların qiymətləndirilməsi;
2. Şifahi müsahibə;
3. Bakalavrların ona imtahanda təqdim edilən mətbuat materialını təhlil və redaktə etməsi.

İmtahanda hər bir bakalavrların cavabları müvafiq şəkildə protokollaşdırılır.

Qabiliyyət imtahanının qısa təsviri:

1. QİK üzvləri bakalavrların dövrü mətbuatda, radio və televiziya-da, internet KİV-lərdə yayımlanmış jurnalistika üzrə yazılarını nəzərdən keçirir, onları təhlil edir və qiymətləndirirlər.

2. QİK üzvləri imtahan verən hər bir bakalavrların ümumi dünyagörüşü səviyyəsinə, dünyada və ölkəmizdə cərəyan edən

hadisələrdən və ictimai-siyasi proseslərdən xəbərdar olub-olmamasını, jurnalistikaya marağını, motivasiyasını, jurnalistika üzrə nəzəri biliklərini, KİV-lərlə tanışlığını, jurnalistikanın cəmiyyətdə rolunu başa düşməsinə, jurnalistin peşə etikası qaydalarına bələdliyini və s. müəyyənləşdirmək məqsədi ilə təqdim edilmiş ədəbiyyat (mənbələr) çərçivəsində ona suallar verirlər. Müsahibənin gedişində komissiya üzvləri bakalavrların maraq dairəsini, erudisiyasını və ümumi mədəniyyət səviyyəsini, KİV-lərdən xəbərdar olmasını, müasir publisistlərin yaradıcılığı ilə tanışlığını, seçdiyi peşənin xüsusiyyətlərini başa düşməsinə, yaradıcı tapşırıqları cəld və orijinal şəkildə həll etmək bacarığını, həmçinin obyektiv reallığın hadisə və təzahürlərini qiymətləndirmədə müstəqil yaradıcı təfəkkür qabiliyyətini aşkara çıxaran əlavə suallar verə bilərlər.

3. Bakalavr ona imtahanda təqdim edilən mətbuat materialını təhlil və redaktə edir.

Bu yazılı tapşırıq Azərbaycan, rus və ya ingilis dilində verilmiş mətnin təhlilini və redaktə edilməsini nəzərdə tutur. Bakalavr səhvləri tapır və düzəldir, etdiyi düzəlişləri izah edir, mətni redaktə olunmuş formada yenidən yazır. Mətni redaktə edərkən bakalavr ədəbi dili, dil və nitq normalarını bilməsini, müasir dil normalarını pozan orfoqrafik, qrammatik, durğu işarəsi və nitq səhvlərini tapmaq və düzəltmək qabiliyyətini nümayiş etdirməlidir.

Materialı təhlil və redaktə edərkən bakalavr aşağıdakı məsələləri əhatə etməyə çalışmalıdır:

- mövzunun açılma dərəcəsi;
- bəşliq və məzmunun uyğunluğu;
- materialın quruluş və formasına görə janrının müəyyənləşdirilməsi;
- materialın yazıldığı janrın tələblərinə uyğunluq dərəcəsi;
- yazının dil və üslub normaları baxımından təhlili;
- səhvləri aradan qaldırmaqla materialın yenidən işlənilməsi.

Qeyd: Təhlil üçün materiallar tədris bölmələrinə müvafiq olaraq Azərbaycan və rus dillərində, tədrisi ingilis dilində olan jurnalistika ixtisaslaşmalarını seçmək istəyən bakalavrlara həmçinin ingilis dilində təqdim olunur.

Bakalavrların biletin hər bir bəndi üzrə cavabı 5 ballıq şkala üzrə qiymətləndirilir (3 bənd üzrə maksimum bal: 15). Biletin hər bir bəndi üzrə ən azı 3, bilet üzrə ümumilikdə isə 9 və daha çox bal toplamış bakalavrlar imtahandan "məqbul" qiymət almış hesab edirlər və proqram seçimi zamanı jurnalistika üzrə 44 sayılı proqramı seçmək hüququ qazanırlar. Onlar magistraturaya qəbul imtahanının ikinci mərhələsində həmin proqram üzrə imtahan verərək inşa (esse) yazırlar. Bu bakalavrlardan mərhələ üzrə və ümumi müsabiqə şərtini ödəyənlər ixtisaslaşma seçimi zamanı jurnalistika üzrə ixtisaslaşmaları seçə bilərlər.

Jurnalistika üzrə qabiliyyət imtahanına hazırlaşmaq üçün ədəbiyyat (mənbə) siyahısı ilə Dövlət İmtahan Mərkəzinin saytında tanış olmaq mümkündür.

GƏNCLİYİMİZİN SƏDASI

Fidan Məmmədli:

Gələcəkdə bütün potensialımı dövlətimizin daha da qüdrətlənməsinə sərf etmək arzusundayam

“İki sahil” qəzetinin gələcəyimizin qurucuları olan qabaqcıl gənclərlə reallaşdığı “Gəncliyimizin sədası” adlı yeni layihəsində növbəti həmsöhbətimiz Bakı Dövlət Universitetinin Jurnalistika fakültəsinin tələbəsi Fidan Məmmədli.

Müsaibimizlə söhbətə seçdiyi peşəyə bağlılığının tarixçəsinə ekskursla başladıq: “Uşaqlıqdan - hələ 5-6 yaşından başlayaraq özümü ancaq jurnalist kimi təsəvvür edirdim. Özüm də bilmirəm bu arzu ürəyimə haradan düşüb? Hətta 5-ci sinifdə oxuyanda evdə dəftər vərəqlərini bir-birinə yapışdıraraq “qəzet” hazırlayırdım. Üstünə şəkillər çəkib səhifənin aşağısında da xəbərləri yazırdım. Xəbərlər də bizim ərazidə yaşayan insanların problemlərindən ibarət idi. Təxminən yadımdadır, yaşadığımız yerin yol və məişət problemlərini yazmışdım. Onda fikirləşirdim ki, “qəzetimi” qonşularımıza paylayaram (güllür). Televiziya xəbər aparıcılığını görəndə evdə hamıya deyirdim ki, mən də böyüyəndə onlar kimi jurnalist olacağam. İxtisas seçimi zamanı gələndə arzuladığım peşəni seçdim və imtahanlardan uğurla keçərək Bakı Dövlət Universitetinin Jurnalistika fakültəsinə qəbul olundum”.

Həmsöhbətimizin fikrincə, bütün sahələrdə olduğu kimi, jurnalistikada da peşə etikasına çox vacibdir: “Qabiliyyət imtahanında bizə təklif edilən üç mövzudan biri olan “Həqiqi jurnalist necə olmalıdır” adlı essədə də yazmışdım ki, əsl jurnalist ilk növbədə peşə etikasına əməl etməlidir. Yazı üslubuna diqqət etməklə yanaşı, bütün tərəflərin mənafeyini qoruyub saxlamaq, məsələlərə heç vaxt birtərəfli yanaşmamalı, qərəzsiz olmalıdır. Həqiqi jurnalist vicdan hissini öndə tutmalı və doğru hesab etdiklərindən vaz keçməməlidir.

Son dövrlərdə, xüsusilə də onlayn mediada lazımsız məlumatlardan informasiya düzəltməyə daha çox meyillənirlər. Fikrimcə, jurnalist məhz informasiya dəyəri olan xəbəri çatdırmalıdır. Etik normalara uymayan, özündə zorakılığı ehtiva edən xəbərləri yayımlayarkən jurnalist peşəsinin məsuliyyətini dərk etməli, ehtiyatlı davranmağı bacarmalıdır. Çünki media məsuliyyətinin gözlənilməməsi cəmiyyətdə çox təhlükəli tendensiyalar yarada bilər.

Sosial mediada bir neçə günün içində təsadüfi “şöhret” qazananlar haqqında çoxsaylı lazımsız xəbərlər hazırlamaq kime lazımdır? Bu tipli xəbərləri oxuyanda adama elə gəlir ki, sanki xəbər yoxdur, lazımsız məlumatlardan süni informasiya hazırlanır. Xəbərdə lazımlı, informasiya yükü olan fakt olmalıdır. Xəbər cəmiyyətə hansısa önəmli mesaj ötürməlidir. Əgər ötürmürsə, qəzet

səhifələrini, televiziya efirlərini, internet portallarını lazımsız informasiya ilə doldurmağa ehtiyac yoxdur. Hazırda cəmiyyəti maraqlandıran, narahat edən kifayət qədər problemlər və məsələlər var ki, jurnalistlər tərəfindən araşdırılmasını gözləyir. Jurnalist süni gündəm yaratmağa hesablanan addımlar atmağa yox, cəmiyyəti maarifləndirən istiqamətdə fəaliyyət göstərməyə çalışmalıdır.

İctimai fiqur olmayan şəxslərin məişət xəbərlərini prioritet etmək lazım deyil. Xüsusilə də televiziya bu sahədə diqqətli olmalıdır. Bəzi özəl televiziya sistemində bu gün maarifləndirmə demək olar ki, yox səviyyəsindədir, xəbər proqramları az saydadır, üstünlük əyləncə proqramlarına, daha doğrusu, çox vaxt da bayağı şoulara verilir. Bu isə cəmiyyətin zövqünü korrumpasiya etməyə, gənc nəslin təfəkkür və düşüncə tərzinə mənfi təsir göstərir”.

Fidan Məmmədli televiziyalarda maarifləndirici tok-şouların təşkil olunmasının, cəmiyyəti narahat edən problemlərin həllinə yönəldən verilişlərin sayının artırılmasının zəruriliyini vurğuladı: “Arzu edərdim ki, televiziya sistemində elmi, maarifləndirici tok-şoular təşkil olunsun. Bu gün cəmiyyətimizi narahat edən məsələlər var. Belə problemlərdən biri də azyaşlı qızların təhsildən yayınandırılması və erkən nikahlardır. Düzdür, paytaxtda və mərkəzi şə-

hərlərdə əsasən bu problemlə qarşılaşsaq da, amma bəzi bölgələrimizdə bu məsələ hələ də mənfi mənada öz aktuallığını qoruyur. Qızları təhsildən yayındırmaq yolverilməzdir. Erkən nikah həm də natamam və savadsız ana deməkdir. Erkən nikahlar həm ailə quran şəxslərə, həm onların övladlarına, ümumilikdə isə ailə quruluşuna və bütövlükdə cəmiyyətə mənfi təsir göstərir. Bunun qarşısı alınmalıdır. Təhsilli ana cəmiyyətə faydalı övlad yetişdirə bilər. Həm fizioloji, həm psixoloji cəhətdən tam yetkinləşməmiş qızlar erkən nikahlardan sonra xeyli problemlərlə üzləşirlər, bu da digər problemlərin yaranmasını şərtləndirir, erkən nikahlardan dünyaya gələn uşaqların psixologiyasına da mənfi təsir

edir. Erkən nikahlar həm də ana və uşaq ölümünün sayını artıran amillərdəndir. Statistik məlumatlar göstərir ki, erkən yaşda qurulan evliliklər çox vaxt boşanmalarla nəticələnir. Savadlı qadın təhsilli cəmiyyət deməkdir. Biz təhsilli cəmiyyət qurmaliyq, bu, gələcəyin və dövrün tələbidir.”

Gələcəyin jurnalisti Azərbaycan Respublikasının Gənclər Fondu gənclərin öz potensiallarını reallaşdırması üçün bir çox əhəmiyyətli layihələr həyata keçirir, xeyli gəncin təhsil haqqının ödənilməsinə təmin edir. Bu Fond həm də istedadlı gənclərin xaricdə təhsil alması ilə bağlı çox gözəl işlər görür. Bu kimi addımlar qabaqcıl gənclərə böyük stimül və dəstəkdir. Çox arzu edərdim ki, uğurlu gənclər siyasəti həyata keçirən dövlətimiz gələcəkdə gənclərin müxtəlif layihələrini dəstəkləyən və reallaşdırmaq qurumlarının sayını daha da artırsın. Bu, həm də dövlətimizin gələcəyinin daha istedadlı və bacarıqlı gənclərə tapşırılması baxımından çox vacib amildir. Gənclərin xaricə innovasiyası daha da güclü dövlət, daha da qüdrətli Azərbaycan deməkdir.

Burada bakalavr təhsilimi başa vurduqdan sonra Türkiyədə qabaqcıl universitetlərdən birində “Radio, televiziya və kino” bölümündə təqaüd proqramı ilə magistr təhsili almağı düşünürəm. Sonra Londonda doktorantura təhsili almaq da arzularım sırasındadır. Ali təhsilimi başa vurduqdan sonra Vətənime qayıdıb qazandığım bütün intellektual və mənəvi potensialımı dövlətimizin daha da qüdrətlənməsinə sərf etmək arzusundayam”

Sevinc Abdullayeva, “İki sahil”

Bakının bəzi yeraltı keçidlərində eskalatorlar niyə işləmir?

Hər birimiz paytaxt Bakıda piyadaların yolları rahat və təhlükəsiz keçməsi üçün yeraltı və yerüstü keçidlərin yadrlı olduğunu şahidlik edirik. Amma əksər vaxtlarda Bakının yeraltı və yerüstü keçidlərinin bəzilərində eskalatorlar işləmir.

Həmin keçidlərdəki eskalatorların yararsız vəziyyətə düşməsi xüsusilə də yaşlı, əlilliyi, səhhətində problemi olan insanların bu keçidlərdən istifadəsi üçün çətinləşdirir. Onları yolun təhlükəli, qadağan olunmuş hissəsindən keçməyə təhrik edir. Eskalatorlar işləmədiyi üçün insanlar məcburi surətdə keçidlərdən piyada enib-qalxırlar. Bu hal şəhərin bir sıra ərazilərində müşahidə olunur. Məsələn, Mərkəzi Bankla üzbəüz parkdakı, eyni zamanda, Atatürk prospekti ərazisindəki yeraltı keçidlərdə üzüyxarı və üzüaşağı işləməli olan iki eskalator var. Ancaq qeyd etdiyimiz ünvanlardakı keçidlərdə eskalatorların heç biri

işləmir. Belə olan vəziyyətdə sakinlər piyada tənəffüs şəklində yolun o biri tərəfinə keçməli olurlar.

“Azərbaytoyol” ASC-nin mətbuat xidmətinin rəhbəri Anar Nəcəfli mövzu ilə bağlı qəzetimizə açıqlamasında qeyd etdi ki, Bakının bəzi ərazilərində yeraltı keçidlərdə eskalatorların işlək olması barədə məlumatlıdır: “Təəssüf ki, eskalatorlar Azərbaycanda istehsal olunmadığı üçün xaricdən sifariş verməli oluruq. Eskalatorların təmir olunması üçün ehtiyat hissələri sifariş verilib. Ehtiyat hissələri əsasən Almaniya, Çin və Türkiyədən gətirilir. Yaxın zamanlarda ehtiyat

hissələri dəyişdirilərək işlək vəziyyətə gətiriləcək”.

Nəqliyyat üzrə ekspert Ərşad Hüseynov isə qəzetimizə açıqlamasında söylədi ki, yerüstü və yeraltı keçidlərdə eskalatorların işləməməsi insanlara əlavə problemlər yaradır: “Biz hər yerdə deyirik, bəyan edirik ki, insanlar yeraltı və yerüstü keçidlərdən istifadə etməlidirlər. Çünki yollardan birbaşa keçərkən öz həyatlarını təhlükə altına atırlar. Bəllidir ki, eskalatorların işləməməsi insanları çətin duruma salır. Əlilliyi olan və ya yaşlı insanlar işləməyən eskalatorlarla hündür pillələri qalxıb-düşərkən çətinlik çəkirlər.

Obyektiv səbəbdən işləməyən eskalatorlardan istifadə etməyərək birbaşa yolu qadağan olan hissədən keçərək həyatlarını təhlükə altına atırlar. Nəticə etibarilə bir tərəfdən həyatları təhlükə altına düşür, digər tərəfdən qəza şəraitinin yaranmasına səbəb olurlar”.

Həmsöhbətimizin sözlərinə görə, aidiyyəti qurumlar yeraltı və yerüstü keçidlərdə insanların rahatlığının təmin olunması üçün eskalatorların işlək olmasını mütləq nəzarətdə saxlamalıdır: “Dövlət qurumları ilə yanaşı, vətəndaşlar da bu məsələdə fəal olmalıdırlar. Hansı keçiddə eskalator işləmirsə, vətəndaş dərhal bu barədə aidiyyəti qurumu məlumatlandırmalıdır. Bakı şəhərinin bəzi yeraltı və yerüstü keçidlərində ciddi problemlər var. Yağış yağarkən bəzi keçidlərdə su dolur. Bu da drenaj sisteminin olmaması ilə bağlıdır. Həmin keçidlər istifadə üçün yararsız olur, piyadalar oradan keçə bilmirlər”.

Cavid Əkbərov, “İki sahil”

ÇİN ŞİRKƏTLƏRİ BİRGƏ KƏŞFİYYATA BAŞLAYIRLAR

Çinin “PetroChina” enerji şirkəti ölkənin digər enerji nəhəngi “CNOOC” ilə Beybu körfəzində iki blokda kəşfiyyata başlamaqla bağlı müqavilə imzalayıb.

23/29 və 24/11 sayılı bloklar suyun 0-85 metr dərinliyində yerləşir və 980 kvadratkilometr sahəni əhatə edir.

“PetroChina” kəşfiyyat xərclərinin 70%-ni öz üzərinə götürüb, yerdə qalan hissəsini isə “CNOOC” şirkəti qarşılayacaq. Şirkətlərin hə-rəsi hasilatda 50% paya sahib olacaq.

NORVEÇ ABŞ, RUSİYA VƏ BRİTANIYADAN ÖNDƏDİR

“GlobalData” bazarın araşdırılması şirkətinin yaydığı məlumatlara görə, 2019-cu ilin ilk rübündə Norveç dünya üzrə ən çox neft və qaz kəşfinə imza atan ölkə olub. Norveçdə ən çox kəşfiyyat uğuru qazanan şirkətlər isə “ExxonMobil” və “Statoil” seçilib.

“GlobalData” bildirib ki, Norveçdə ilin ilk üç ayında beş iri kəşfə imza atılıb.

Yeni kəşflərin sayına görə ikinci ABŞ olub. ABŞ-da cari ilin ilk rübündə üç yeni kəşf qeydə alınıb. Rusiya, Misir, Qayana və Böyük Britaniya da kəşflərin sayına görə seçiliblər.

“GlobalData”nın neft və qaz analitiki Aşuın Qupta bildirib ki, Norveçdəki bütün kəşflər ofşor kəşflər olub. İki qaz və bir neft kəşfi Norveç dənizi hövzəsində, digər iki kəşf isə Şimal dənizi hövzəsindədir.

8400 qalon neft sizaraq ətrafı çirkləndirib

ABŞ-ın Minnesota ştatının Liyon əyalətində yerləşən Kotonvud adlı ərazidəki boru xəttində sızma müşahidə olunub. Hazırda mütəxəssislər təmizləmə işləri aparmaq üçün əraziyə yollanıblar. "Magellan Midstream Partners" neft kəməri şirkəti sızmanın aşkar olunduğunu təsdiqləyib.

"İki sahil" "keloland.com"

saytına istinadən xəbər verir ki, hadisə zamanı 8400 qalon neft sizaraq ətrafı çirkləndirib. Ərazinin tezliklə neftdən təmizlənməyi bildirilir. Sızmanın səbəbi araşdırılır və tezliklə bu barədə ictimaiyyətə məlumat verilecək. Baş verən hadisə ilə bağlı heç bir canlı zərər görməyib.

Şirkət cərimə ilə canını qurtara bilməyib

25 ildir Kaliforniyanı çirklənmə ilə üz-üzə qoyan boru xətti şirkəti 3.35 milyon dollar cərimələnib.

Santa Barbara əyalətində yerləşən Refugio State çimərliyinin çirklənməsinə səbəb olan "Plains All American Pipeline" şirkətinə 140000 qalon neft sızmasına görə 2015-ci ildə cərimə və töhmət tətbiq olunmuşdu.

Qeyd edək ki, sızma nəticəsində sözügedən məşhur çimərlik bağlanmış, ətrafdakı canlılar məhv olmuş və ərazidəki turizm sistemi çökmüşdü. Federal hökumət "Plains" şirkətinin çoxsaylı problemlərə səbəb olduğunu, şirkətə məxsus boru xətlərində tez-tez nasazlıq yaranıldığını və okeana qismən də olsa neftin sızdığını aşkarlayıb.

"İki sahil" "foxnews.com" saytına istinadən xəbər verir ki, şirkət bu problemlərə səbəb olduğu üçün dəfələrlə xəbərdarlıq almışdı. Son hadisələrə görə, "Plains" şirkəti 3.35 milyon dollar cərimələnib. Şirkət sızmaya görə üzrxahlıq edib və təmizlənmə əməliyyatlarına görə ödəniş etsə də bu, kifayət etməyib. Dəyən ziyan hələ ki araşdırılır, cərimə dövlət tərəfindən artırılma da bilər.

ABS şirkəti Namibiyada kəşfiyyatı genişləndirəcək

ABŞ-ın "ExxonMobil" korporasiyası cari il ərzində Namibiyada ofşor kəşfiyyat sahələrini genişləndirmək istəyir.

Qeyd edək ki, son illər Namibiya ofşor potensialına görə iri neft və qaz şirkətlərinin marağını cəlb edir. Şirkətlər Namibiyanın Braziliyanın Santos hövzəsi qədər zəngin olduğunu güman edirlər.

"ExxonMobil" Namibiyanın Milli Neft Korporasiyası ilə orada daha 28 min kvadratkilometr ərazinin tədqiq edilməsi ilə bağlı müqavilə imzalayıb.

"ExxonMobil" 1710 və 1810 sayılı bloklarda 90% payla operator hüququna malikdir.

Xatırladaq ki, ötən illərdə "Independent" və "Chariot" neft və qaz şirkətləri Namibiyada ofşor kəşfiyyat üçün müraciət etsələr də, lisenziya ala bilməmişdilər. "Tullow Oil" şirkəti isə "PEL-37" lisenziyasında "Cormorant-1" kəşfiyyat quyusunun qazma işlərinə başlamış, lakin heç bir sənaye əhəmiyyətli ehtiyat əldə etməmişdi.

"Petronas" Braziliyada möhkəmlənir

Malayziyanın "Petronas" enerji şirkəti Braziliyanın "Petrobras" şirkətinin ölkənin Kampos ofşor hövzəsindəki payının 50%-ni alması haqqında məlumat yayıb.

Alqı-satqı müqaviləsinin dəyərini açıqlamayan "Petronas" bildirib ki, bu müqavilə hasilatı və emalı yüksəltməyə kömək edəcək, gəlirləri artıracaq, şirkətin Cənubi Amerikada neft biznesi portfoliini genişləndirməsinə imkan verəcək.

Hövzədəki aktivlərdə "Petronas" və "Petrobras" hərəsi 50% paya sahib olacaqlar.

Cənubi Asiyanın milli neft şirkətlərinin çoxu 2019-2020-ci illərdə digər regionlarda aktivlər əldə etməyi hədəfə alıblar. Malayziyanın "Petronas" şirkəti Braziliyadan başqa Kanadada, Argentinanın şist aktivlərində pay almağa global mayeləşdirilmiş təbii qaz şirkətinə çevrilmək niyyətindədir.

"Novatek" Çin şirkətləri ilə əməkdaşlıq edəcək

Rusiyanın "Novatek" qaz hasilatı şirkəti iki Çin şirkəti ilə "Arctic" mayeləşdirilmiş təbii qaz layihəsində əməkdaşlıqla bağlı müqavilə imzalayıb.

Rusiyanın ən böyük mayeləşdirilmiş təbii qaz hasilatı və ixracı şirkəti "Novatek" Çinin "CNOOC" şirkətinə və "CNPC" dövlət şirkətinin qolu olan Çin Milli Neft Korporasiyasına layihədə 10% iştirak hüququ verib.

"Çox şadiq ki, "CNOOC" "Arctic LNG 2" layihəmizə qoşuldu, çünki Çin bizim mayeləşdirilmiş təbii qaz bazarımızın başlıca istehlakçısıdır", - deyərək "Novatek"-in idarə heyətinin rəhbəri Leonid Mikelson bildirdi. O, "Arctic 2" layihəsinin dünya səviyyəli və çox uğurlu bir layihə olduğunu vurğulayıb.

Xatırladaq ki, layihə ilə bağlı yekun investisiya qərarının cari ilin ikinci rübündə təsdiqlənməsi gözlənilir. İlk mayeləşdirilmiş təbii qaz qatarının isə 2023-cü ildə yola salınması nəzərdə tutulub.

Nə gözəl yaraşır insana gülmək...

Fikrimcə, insanın immuniteti təkcə, xəstəliyə qarşı deyil. İmmunitet həm də insanların həyata qarşı olan müqavimət potensialıdır və təslimiyyətlə təzad təşkil edir. İmmunitet azaldıqca, dirəniş azalır və təslim olma vəziyyəti artır.

Bunun nəticəsidir ki, statistikada stabil vəziyyətdə dayanmayan intihar göstəricilərinə baxdıqca, təhlil etdikcə insanı həm qorxudur, həm də dəhşətə gətirir. İlk olaraq ağla gələn isə "niyə" sualı olur.

Göstəricilər arasında cinsi fərqi qabartmaq, ayrı-seçkilik yaratmağa lüzum yoxdur. Burada daha dərin və həssas məqamlar var; artan rəqəmlər, qız uşaqları, azyaşlılar, aktualaşma, "dəb".

Bu rəqəmlər azalmaq yerinə niyə artmalıdır? Nədir bu rəqəmləri yüksəldən? Niyə insanlarda həyatda baş verən problemlərə, olaylara, söz-söhbətə qarşı bu qədər immunitetsizlik yaranıb və sürətlə də inkişaf edir.

Həmişə dediyimiz "ölümdən başqa hər şeyə çarə var" fikri son məqamda bizə ölümə çarə olaraq təqdim edir. Niyə düşünürük ki, yeganə çarə məhz qəsd-dir, niyə biz ölümü ümid bilməliyik? İlk çətinlikdə əzab-əziyyətdən yorulmalı və bezməliyik? Bəs ümid sonda öldü? Niyə biz hər şeydən öncə ümidimizi "ölümle" öldürməliyik? Bizi buna vadar edən nədir? Yaşamağı qoyub, ölümə doğru qaçırıq, ona yönəlirik?

Həyatı, yaşamaı dəyərsizləşdirən, ondan üstün səviyyəyə çıxan nə ola bilər? Həyat insana bir dəfə verilir. "Bonusu", "hədiyyəsi", "sürprizi" daha yoxdur. Xəstəxana dəhlizlərində doğmasının bir az daha yaşaması üçün əvvəl Allaha, sonra isə həkimlərə üz tutan, bütün ümidlərini onlara yönəldən xəstənin yaxınlarının yerinə özümüzü qoyuruq, düşünürük? İnsanlar bu qədər yaşam üçün dirənərkən, biz niyə təslim olmalıyıq, həyatımızı "ucuz" tutmalıyıq? Ağrılarından səhərə qədər gözü-nü belə qırpmayan xəstələr var. Balası, əzizi, sevdikləri üçün mücadilə edirlər. Ölümləri ilə onları üzmək istəmirlər. Yoxluqlarını onlara yaşatmaq istəmirlər. Onları tək qoymağa qıymırlar. Daha bir gün o ağrıların əsirində qalmaqı qəbul edirlər. Bir gün artıq belə onların yanında nəfəs alsınlar deyərək dirəniş göstərirlər naxosx canları ilə. Xəstə canlarını belə unudub doğmalarının əzabını göz yaşlarını düşünürlər, dözürlər və mücadilə edirlər. Xəstəliyə qarşı immuniteti olmadığı halda həyata inadla immunitetlərini göstərirlər. Dərmansız xəstəliklərini unudub onların yaşayırırlar.

"Hər dərddin dərmanı var." Dərdiniz olmasın, dərmansız dərdiniz isə əsla olmasın. Unutmayın həyata bir dəfə gəlirik. Biz bir də olmayacağıq. Həyatda hər şey bu və ya digər formada təkrarlana bilər, amma ölümə gedib

çatan qayıtmır. O qatara minən düşmür. Gedişi var, dönüşü isə yox... Çıxmaz yollara girməyin.

Ümitsizlikdən intihara doğru gedən rabitənin naqillərini kəsin. İçinizdəki fikirləri dəyişin. Əhval-ruhiyyəni nikbinlik üzərində kökləyin. Çarə, çözüm tapmaqda insana daha çox şərait yaraşır.

Əslində, intihar birdəfəyə deyil, müəyyən məqamlardan toplanır. İlk və tək hadisə verilən reaksiya deyil. Bu cəsarət, cürət və hünər tələb edir. Bundan başqa isə səbirsizliyin və ümitsizliyin də burada önəmli rolu olur. İnsan öz sonunu özü yazır. Öz sonunu şəxsən müəyyənləşdirir.

İntihar sizi dərdlərinizdən azad edir. Bütün çətinlikləriniz geridə qalır və bitir. Unutmayın ki, bitən həm də sizin özünüz olursunuz. Həyat yolunuz sona çatır.

"Unutmayın yaman günün ömrü az olur", "Hər qaranlıq gecənin bir işıqlı sabahı var". Bəli, bu deyimlər əbəs yere yada düşmür. Həyatın belə əbədi olmadığı bu dünyada əzabın, çətinliyin daimi olacağını düşünməyin.

Əslində, tərəziyə qoysaq xoş və bəd günlərimiz taraz gələr. Lakin məsələ burasındadır ki, xoşbəxt olduğumuz anlar bizi göylərə qanadlandırır. Ruhumuz, sevincimiz kimi zaman da qanadlanır, uçur. Necə gəlib getdiyini anlamırıq.

Bəd günlərdə isə əksinə olur. Nəticə olaraq da, başda zaman olmaqla, hər nə varsa yavaşlayır. Bizə ağır və çətin gəlir.

Hər fəslin öz gözəlliyi var. Yaş da elədir. Hər yaşın öz təəssüratı, xatirəsi, marağı olur. Ömrünün bahar çağında, gənc yaşında həyatdan imtina etmək. "Yüksəklikləri", "ipləri", "dənizləri" həll etmək doğru deyil. Bu, əlac, həll metodu deyil. Problem onun həllinin tapılması üçündür. Başqa bir problemə daha da yükləməklə deyil.

Qızlarımızın gələcək haqqında arzuları olmalıdır; uğurlu təhsil, peşəkar karyera, sağlam ailə. Ağ gəlinliklər varkən, ağ kəfənə niyə bu qədər meyil edirsiniz? Axı o sizə, yaşınıza uyğun deyil, sizə yaraşmır. Gələcəyimizin

anası, müdafiəçisi, qayğıkeş, cəfakeş obrazı olmaq varkən niyə tez aramızdan getmək istəyirsiniz? Sizin statusunuz intihar və ölüm olmamalıdır. İsti ev, valideyn sevgisi, ailə qayğısı, mehriban ocağınız varkən soyuq torpağa qaçmaq nəyə lazımdır? Dərdlərimizin və problemlərimizin əlacı intihar olmamalıdır.

Son zamanlar intihar hadisələrinin sayının artması qəribə, ilginclik, həm də dəhşətli bir situasiyaya gətirib çıxarır. Sanki əvvəllər insanlar ev, maşın, var-dövlət, toy-nişanla öyünürdüsə, bu "dəb" halını almışdysa, indi isə intihar etmək, "yüksəkliklərdən" atlamaq "dəb" olub. Necə də acınacaqlı və ağır bir vəziyyətdir!

Əzm, qətiyyət, dirəniş, inad, mübarizə artıq rəflərdə unudulan "arxiv" olub. Gənclərimiz təslimiyyətə üstünlük verirlər. Dirənmək, müqavimət göstərmək istəmirlər.

Həyat ağrıları, acıları, enişli-yoxuşlu anları ilə var olub. Heç kəs həyatda başına gələcəklərdən sığortalınamayıb. Sadəcə, hər kəsin öz bəxti, tale yolu var. Bu yolda kimin qarşısına nə çıxacağı isə bəlli deyil. Bütün arzularımız gerçək olsa, problemimiz olmasa, mübarizəmiz olmasa, necə dəyişərik, inkişaf edərək, təkamül mərhələlərini adlayırıq? Bu monotonluq bizi daha tez sıxıb, bezdirməzmi?

Həyatı sevin, çünki içində siz və sevdikləriniz var. Unutmayın siz hər məqamda, mövzuda daha güclüsünüz. Çünki bu sizsiniz. Özünü, gücünü, həyatınıza dəyər verin və sevin. Hər zaman özünü müsbət notlarda "kökləyin". Eyni ilə məşhur bir mahnıda deyildiyi kimi: "yazıq o şəxsə ki, qaraqabaqdır. Nə gözəl yaraşır insana gülmək..."

Bəli, problemi də sevincə, təbəssümlə qarşılayın. Bu onun həllində sizə yardımçı olar. Dərdinizdən qaçmayın. Onları həll etmək üçün üstünə doğru gedin. Qaçmaq həll deyil. Hər nə olursa, olsun gülməyi, təbəssümü unutmayın. Çünki siz daim gülməli və şən olacaqsınız.

✍️ **Yaqut Ağasahqızı,**
"İki sahil"

SOCAR-ın TENDERLƏRİ

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR)

Geofizika və Geologiya İdarəsi

Defektomer və çoxriçaqlı kavernomer quyu cihazına olan tələbatını təmin etmək məqsədi ilə açıq satılma müsabiqəsi (12002-19) elan edir.

I. Müsabiqədə iştirak etmək üçün təqdim edilməli sənədlər:

- * Müsabiqədə iştirak haqqında müraciət;
- * İştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- * Müsabiqə təklifi.

Müsabiqədə iştirak haqqında müraciət (imzalanmış və möhürlənmiş) və iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi ən gec 23.05.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 16:30-a qədər Azərbaycan və ya ingilis dilində Satınalan təşkilatın elanda göstərilmiş ünvanında təqdim olunmalıdır.

Tələb olunan sənədlərin surətləri (müsabiqə təklifi istisna olmaqla) Satınalan təşkilatın əlaqələndirici şəxsinin elanda göstərilmiş elektron ünvanına göndərilə bilər. Belə halda sənədlərin əsl müsabiqə təkliflərinin təqdim edilməsinin son gününədək Satınalan təşkilata təqdim edilməlidir.

II. Müsabiqə təklifinin təqdim edilməsinin son tarixi və vaxtı:

* Müsabiqə təklifi bir əsl və iki surəti olmaqla 30.05.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 10:30-a qədər Satınalan təşkilata təqdim olunmalıdır.

* Göstərilən tarixdən və vaxtdan sonra təqdim olunan təklif zərfləri açılmadan geri qaytarılacaqdır.

III. İştirak haqqı və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi:

* Müsabiqənin əsas şərtlər toplusunu Azərbaycan və/ya İngilis dilində əldə etmək istəyənlər

* 1 056 manat (ƏDV daxil olmaqla), Ödəniş edərkən ödənişi təsdiq edən bank tapşırığının açıq satılma prosedurunun nömrəsi qeyd olunmalıdır.

və ya ekvivalent məbləğdə sərbəst dönerli valyuta ilə iştirak haqqını qeyd olunan hesaba ödədikdən sonra elektron və ya çap formasında əlaqələndirici şəxsə elanın I qrafasında göstərilmiş tarixədək heftənin istənilən iş günü saat 09:30-dan 16:30-a kimi ala bilərlər.

Hesab nömrəsi:

Azərbaycan Beynəlxalq Bankı ASC,
AZ38IBAZ38010019449306332120,
VÖEN: 9900003871,
Müştəri Xidməti Departamenti,
Kod: 805250,
Müxbir hesab: AZ03NABZ0135010000000002944,
VÖEN: 9900001881,
SWIFT BIK: İBAZAZ2X

İŞTİRAK HAQQI HEÇ BİR HALDA GERİ QAYTARILMIR.

IV. Bank təminatı:

* Bank təminatı:

* İddiənin təqdim etməli olduğu müsabiqə təklifinin təminatı müsabiqə təklifinin ümumi qiymətinin 1 (bir) %-i miqdarında tələb olunur.

* Avans ödənişin təminatının məbləği ən azı ödəniləcək avans məbləğinə bərabər olmalıdır.

* Müqavilənin yerinə yetirilməsi təminatı satınalma müqaviləsinin qiymətinin 5 (beş) % məbləğində müəyyən edilir.

* Bank qarantiyalarının əsl müsabiqə zərfində müsabiqə təklifi ilə birlikdə təqdim edilməlidir. Əks təqdirdə satınalan təşkilat belə təklifi rədd etmək hüququnu özündə saxlayır.

* Qarantianı vermiş maliyyə təşkilatı Azərbaycan Respublikasında və/və ya beynəlxalq maliyyə əməliyyatlarında qəbul edilən olmalıdır. Satınalan təşkilat etibarlı hesab edilməyən bank qarantiyaları qəbul etməmək hüququnu özündə saxlayır.

* Əgər satınalma müsabiqəsində iştirak etmək istəyən şəxslər digər növ təminat (akreditiv, qiymətli kağızlar, satınalan təşkilatın müsabiqəyə dəvət sənədlərində göstərilmiş xüsusi hesabına pul vəsaitinin köçürülməsi, depozitlər və digər maliyyə aktivləri) təqdim etmək istədikdə təminat növünün mümkünlüyü barədə elanda göstərilmiş əlaqələndirici şəxsə əvvəlcədən sorğu verməlidir və razılıq əldə etməlidir.

* Təltif olunacaq müqavilə üzrə icazə verilən maksimum avans həddi müqavilə dəyərinin 30%-dən çox olmamalıdır.

V. Müqavilənin icra müddəti:

* Satınalma müqaviləsinin 90 (doxsan) gün ərzində yerinə yetirilməsi tələb olunur.

VI. Satınalan təşkilatın ünvanı:

Azərbaycan Respublikası, Bakı şəhəri, N.Nərimanov rayonu, Heydər Əliyev pr-ti, 83 A AZ1033 (indeks),

Əlaqələndirici şəxs:

Güləy İbrahimova
Satınalmaların təşkili şöbəsi, Mühəndis
Telefon: (+99 412) 521-04-17
Faks: (+99 412) 521-04-17
shebnem.ismayilova@socar.az
ilyas.baqiyev@socar.az

VII. Elanın, satınalma predmeti haqqında geniş məlumatın və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi üçün müraciət formasının yerləşdirildiyi internet ünvanı:

www.socar.az (<http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/procurement-notices>)

VIII. Müsabiqə təklif zərflərinin açılış tarixi, vaxtı və yeri:

Zərflərin açılışı 30.05.2019-cu il tarixdə, Bakı vaxtı ilə saat 11:00-da elanın VI qrafasında göstərilmiş Satınalan təşkilatın ünvanında baş tutacaqdır.

IX. Müsabiqənin nəticəsi haqqında məlumat:

Müsabiqənin yekun nəticəsi haqqında məlumat aşağıdakı internet linkdən əldə edilə bilər:

<http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/contract-awards>

Geofizika və Geologiya idarəsinin Satınalmalar qrupu

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR)

Neft Kəmərləri İdarəsi

“Bibiheybət-Yasamal Dş300 neft kəmərinin 3,97-4,24 km arası hissəsinin yenidənqurulması işləri”nin satın alınması üzrə (130001-ƏT-19) AÇIQ MÜSABIQƏYƏ DƏVƏT

I. Müsabiqədə iştirak etmək üçün təqdim edilməli sənədlər:

- * Müsabiqədə iştirak haqqında müraciət (forma əlavə olunur);
- * İştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi(ödənişin təyinatında iştirak ediləcək müsabiqənin nömrəsi və iddiaçının tam adı göstərilməlidir);
- * Müsabiqə təklifi.

Müsabiqədə iştirak haqqında müraciət (imzalanmış və möhürlənmiş) və iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi ən gec 14 may 2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 17:00-a qədər Azərbaycan dilində Satınalan təşkilatın elanda göstərilmiş ünvanında təqdim olunmalıdır.

Tələb olunan sənədlərin surətləri (müsabiqə təklifi istisna olmaqla) Satınalan təşkilatın əlaqələndirici şəxsinin elanda göstərilmiş elektron ünvanına göndərilə bilər. Belə halda sənədlərin əsl müsabiqə təkliflərinin təqdim edilməsinin son gününədək Satınalan təşkilata təqdim edilməlidir.

II. Müsabiqə təklifinin təqdim edilməsinin son tarixi və vaxtı:

* Müsabiqə təklifi bir əsl və 3 (üç) (tələb olunan surətlərin sayı) surəti olmaqla 24 may 2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 10.30-a qədər Satınalan təşkilata təqdim olunmalıdır.

* Göstərilən tarixdən və vaxtdan sonra təqdim olunan təklif zərfləri açılmadan geri qaytarılacaqdır.

III. İştirak haqqı və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi:

* Müsabiqənin əsas şərtlər toplusunu Azərbaycan dilində əldə etmək istəyənlər 250 manat və ya ekvivalent məbləğdə sərbəst dönerli valyuta ilə iştirak haqqını qeyd olunan hesaba ödədikdən sonra elektron və ya çap formasında əlaqələndirici şəxsə elanın I qrafasında göstərilmiş tarixədək heftənin istənilən iş günü saat 09:30-dan 17:30-a kimi ala bilərlər.

Hesab nömrəsi:

Azərbaycan Beynəlxalq Bankı ASC,
AZ38IBAZ38010019449306332120,
VÖEN: 9900003871,
Müştəri Xidməti Departamenti,
Kod: 805250,
Müxbir hesab: AZ03NABZ0135010000000002944,
VÖEN: 9900001881,
SWIFT BIK: İBAZAZ2X

İŞTİRAK HAQQI HEÇ BİR HALDA GERİ QAYTARILMIR.

IV. Müqavilənin icra müddəti:

Satınalma müqaviləsinin il ərzində yerinə yetirilməsi tələb olunur.

V. Müqavilənin icra müddəti:

* Satınalma müqaviləsinin 6 ay ərzində yerinə yetirilməsi tələb olunur.

VI. Satınalan təşkilatın ünvanı:

AZ1025, Bakı şəhəri
Xətai rayonu
Xocalı prospekti
Bina 28, 2-ci mərtəbə
Əlaqələndirici şəxs:
İsaqov Məhəmməd
Əsaslı tikinti və təmir texniki nəzarət şöbəsinin rəis müavini
012-521-00-00 (13-053)
(050) 841 30 54
mehemmed.isaqov@socar.az

VII. Elanın, satınalma predmeti haqqında geniş məlumatın və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi üçün müraciət formasının yerləşdirildiyi internet ünvanı:

www.socar.az (<http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/procurement-notices>)

VIII. Müsabiqə təklif zərflərinin açılış tarixi, vaxtı və yeri:

Zərflərin açılışı 24 may 2019-cu il tarixdə, Bakı vaxtı ilə saat 11:00-da elanın V qrafasında göstərilmiş Satınalan təşkilatın ünvanında baş tutacaqdır.

IX. Müsabiqənin nəticəsi haqqında məlumat:

Müsabiqənin yekun nəticəsi haqqında məlumat aşağıdakı internet linkdən əldə edilə bilər:

<http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/contract-awards>

Satınalmalar qrupu

Bu gün hava necə olacaq?

Bu gün ölkə ərazisində gözlənilən hava şəraiti ilə bağlı məlumat açıqlanıb.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorolo-

giya Departamentindən Milli.Az-a verilən məlumata görə, Bakıda və Abşeron yarımadasında havanın dəyişən buludlu olacağı, yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Mülayim

cənub küləyi əsəcək.

Havanın temperaturu Abşeron yarımadasında gecə 10-14, gündüz 17-21, Bakıda gecə 12-14, gündüz 18-21 dərəcə isti təşkil edəcək.

Atmosfer təzyiqi normadan yüksək 767 mm civə sütunu, nisbi rütubət gecə 60-70, gündüz 40-50 faiz olacaq.

Azərbaycanın rayonlarında hava əksər rayonlarda əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin axşam bəzi dağlıq rayonlarda şimşək çaxacağı, lokal qısamüddətli yağış yağacağı, dolu düşəcəyi ehtimalı var. Gecə və səhər ayrı-ayrı yerlərdə duman olacaq. Şərq küləyi əsəcək.

Havanın temperaturu gecə 7-12, gündüz 20-25, dağlarda gecə 2-7, gündüz 9-14 dərəcə isti təşkil edəcək.

NASA Marsdakı zəlzələni qeydə aldı

NASA tərəfindən Mars planetinə endirilən seysmik tədqiqat aparatı "InSight" Qırmızı planetdə bir yer sarsıntısı qeydə alıb.

Milli.Az ölkə.az-a istinadən bildirir ki, bu Yer və Aydan başqa hər hansı bir planetdə qeydə alınan ilk seysmik siqnalıdır.

Alimlər bildiriblər ki, kosmik aparat şiddətli sarsıntıyı 6 aprel tarixində

qeydə alıb. Filipp Loqnon məsələ ilə bağlı deyib:

"Nəhayət, Marsın seysmik cəhətdən hələ də aktiv olduğuna dair sübut əldə etdik və bunun həyəcanını yaşayıyıq. Aylardır belə bir siqnal gözləyirdik".

Mütəxəssislər Marsdakı zəlzələləri incələyərək planetin yaranma prosesinə dair yeni məlumatlar əldə edəcəklərinə inanırlar.

Dünyada bir milyonadək bitki və heyvan növünün kökü kəsilmək üzrədir

Dünyada ekoloji vəziyyətin getdikcə pisləşməsi bitki və heyvan növlərinin sayının sürətlə azalmasına səbəb olur. BMT-nin hesabatına əsasən, yaxın onilliklərdə

bir milyonadək bitki və heyvan növünün kökü kəsilə bilər.

Milli.Az AZƏRTAC-a istinadən bildirir ki, BMT-nin Biomüxtəliflik və Ekosistem Xidmətləri üzrə Döv-

lətlərarası Platformasının (IPBES) hazırladığı hesabatda kənd təsərrüfatı, meşələrin qırılması, mədən sənayesi, intensiv balıqçılıq və ovçuluğun növ müxtəlifliyinə böyük zərbə vurduğu qeyd edilib. Hesabatda göstərilir ki, ətraf mühitin çirklənməsi və iqlim dəyişikliyinə də növlərin məhvində böyük payı var.

Ekspertlərin rəyinə görə, hazırda canlıların "kütləvi qırğını" baş verir. Canlıların kütləvi məhvi son 500 milyon ildə artıq beş dəfə baş verib. Budəfəki fəlakətdə isə insan əlinin izləri ön planda dayanır.

Gələn həftə Parisdə beynəlxalq konfrans çərçivəsində təqdim ediləcək hesabatın hazırlanmasında 50-dən artıq ölkədən 150-dən çox ekspert üç il ərzində çalışıb. Hesabat konfransda IPBES-ə qoşulan 130 ölkənin nümayəndələri tərəfindən müzakirə olunacaq və mayın 6-da rəsmi təqdimat mərasimi keçiriləcək.

İnsanın ən böyük məsuliyyəti elə onun özüdür

Əslində, hər şeyi edə bilməkdə azad olduğumuzu düşündüyümüz yaşlarda istədiyimiz yeməyi yemək mövzusunda azad deyilik. Gənclik dövrünü keçmiş, yetkinlik dövrünün başında olmağımıza baxmayaraq, yaşlılıq dövrümüzün rahatlıqla keçməsi üçün çalışmalıyıq.

Yaş artdıqca məsuliyyətlərin artması reallığını heç kim inkar edə bilməz. Məsuliyyət yalnız ətraf mühitdən məsul olduğumuz hərəkətlərdirmi? İnsanın ən böyük məsuliyyəti elə özüdür. Bədənimizin və ruhumuzun qayğısına qalmaq bizim əsas vəzifəmizdir. Buna görə də, bədənimizin layiq olduğu dəyəri göstərməliyik.

Sağlam qidalanma tərəfdarisinizsə və yaşınız da 30-u keçibsə, yaşlılıq zamanı sağlamlığınızla bağlı çətinliklər yaşamamaq üçün qidalandığınız məhsullara diqqət etməlisiniz.

30 yaşdan sonra istehlak etməməli olduğunuz qidalar

- * Ağ çörək və qaymaqlanmış unlar
- * Zülal tərkibli qidalar
- * Ağ düyü
- * Dondurulmuş qidalar
- * Partladılmış qarğıdalı (popkorn)
- * Hazır qidalar
- * Həddindən artıq şəkərli içkilər
- * Tərkibində QDO olan qidalar
- * Soya südü və soya tərkibli qida məhsulları
- * Marqarin

✍ Rəya Rəsimqızı, "İki sahil"

ELAN:

Abşeron rayon İcra Hakimiyyəti tərəfindən Göyüşov Zəməddin Məcid oğlunun adına verilmiş 0016520 sayılı çıxarış itdiyi üçün etibarsız sayılır.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

SOCAR-ın "Azəriqaz" İB-nin rəhbərliyi, Həmkarlar İttifaqı Komitəsi və əmək kollektivi Birliyin Maddi-texniki təchizat şöbəsinin rəisi Akif Kazımova, atası **Oruc Kazımovun** vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

TƏSİSÇİ:

Baş redaktor:
Vüqar RƏHİMZADƏ

Baş redaktorun I müavini:
İsmayıl HACIYEV

Bakı: Kapital Bankın 1 saylı Xətai filialı H/hesab
№AZ19AIB380300194437
00306107
Kod № 200071
VÖEN: 2000157291

TELEFONLAR:

Qəbul otağı: 530-26-46, 430-87-97
Baş redaktorun I müavini: 530-26-36
FAX: 430-87-47
Mühasibatlıq: 430-87-27
e-mail: ikisahil@azdata.net

Ünvan:

AZ1012 Bakı,
H.Zərdabi
prospekti-88

Qəzet "İKİ SAHİL" in kompüter mərkəzində yığılır və "AZƏRBAYCAN" nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap olunur.

Çapa imzalanıb:
27.04.2019-cu il saat 01⁰⁰
Qiyməti: 40 qəpik, Sayı: 8213
İndeks: 0151, Sifariş: 1393

Qəzetdə "AZƏRTAC", "OLAYLAR", "AzadInform", "TREND", "SİA", InterFAX informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunub.

Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.